

Budsjett-innst. S. nr. 5

(2001-2002)

Innstilling frå kommunalkomiteen om løyvingar på statsbudsjettet for 2002 vedkomande rammeområde 6 Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Finans- og tolldepartementet mv. og rammeområde 7 Folketrygda

St.prp. nr. 1 (2001-2002), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (2001-2002) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002)

Til Stortinget

INNLEIING

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, frå Høgre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, frå Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, frå Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, frå Kristeleg Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og frå Senterpartiet, leiaren Magnhild Meltveit Kleppa, fremjar i denne innstillinga forslag om løyvingar på statsbudsjettet for 2002 under dei kapittel og postar som er fordelte til komiteen under rammeområda 6 og 7.

Komiteen viser til ansvarsområdet sitt, Kommunal forvaltning, og handsaminga av den årlege kommuneproposisjonen, og har på bakgrunn av dette funne det føremålstenleg også å ta med generelle merknader om kommuneøkonomien i eit eige kapittel. Når det gjeld løyvingane til rammetilskot til kommunesektoren, viser komiteen til rammeområde 19 i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002).

Komiteen vil gjere merksam på at ein fraksjon med halvparten av medlemene i komiteen (7 av 14), vil utgjere eit fleirtal dersom leiaren er med i vedkomande fraksjon.

1. MERKNADER OM KOMMUNEØKONOMIEN

1.1 Generelle merknader frå Arbeidarpartiet

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet viser til regjeringa Stoltenberg sitt opplegg for

kommuneøkonomien i 2002. Desse medlemene meiner at kommunalt sjølvstyre og likeverdige velferdstilbod til alle skal vere viktige målsetjingar. Desse medlemene viser til at kommunane og fylkeskommunane står for mesteparten av den offentlege tenesteproduksjonen. Derfor må kommunar og fylkeskommunar ha økonomiske rammer som gjer dei i stand til å tilby dei tenestene som befolkninga har behov for. Desse medlemene meiner at det økonomiske opplegget for kommunesektoren som regjeringa Stoltenberg fremma, legg til rette for dette. Forslaget inneber ein reell vekst i dei samla inntektene for kommunesektoren på om lag 3,5 mrd. kroner når inntektsnivået for 2001, slik det er lagt til grunn i Kommuneproposisjonen, blir teke som utgangspunkt.

Desse medlemene har merka seg at handlingsrommet for kommunesektoren aukar sidan dei frie inntektene blir 1 775 mill. kroner høgare i 2002 enn i 2001. Desse medlemene støttar regjeringa Stoltenbergs styrking på 1 mrd. kroner til barnehagesektoren, til lågare foreldrebetaling og drift av nye plassar. Desse medlemene sluttar seg til ei utviding av tilsegnsramma med 4 000 plassar innanfor eldreomsorga, og at det blir sett av meir pengar til psykisk helse og ekstra satsingar på opprustning av skulebygg.

Desse medlemene har merka seg at regjeringa Stoltenberg har følgd opp innlemming av øyremerka tilskot i inntektssystemet med om lag 4 mrd. kroner. Desse medlemene peiker på at dette, saman med redusert statleg detaljstyring, er viktig for det kommunale sjølvstyret.

Desse medlemene viser til det auka handlingsrommet som følgje av nye anslag for den økonomiske utviklinga, omtalt i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002). Desse medlemene vil bruke ein del av dette auka handlingsrommet til skattelette for dei som

har dei lågaste inntektene. Dette skjer ved at ein aukar satsen i minstefrådraget med 2 prosentpoeng, til 24 pst. Dette fører til at kommunesektoren får reduserte inntekter. Desse medlemene foreslår derfor at dette blir kompensert fullt ut gjennom auke i rammetilskotet (jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002), kap. 2.3.3).

Desse medlemene gjer framlegg om å auke handlingsrommet for kommunesektoren med over 600 mill. kroner. Av dette aukar rammetilskota med 85 mill. kroner utover kompensasjonen for at skatteinntekter fell bort. Dette er inntekter som desse medlemene ønskjer at kommunesektoren skal bruke til auka satsing på barnevern, skulehelseteneste, norskopplæring og til ei rabattordning for ungdom i kollektivtransporten.

Desse medlemene foreslår å auke dei øymerka tilskota til kommunesektoren med i alt 387,5 mill. kroner. Desse midlane skal m.a. brukast til helse-tilbod til narkomane, rusførebyggjande tiltak og tilskot til landslinjer i vidaregåande opplæring (jf. Budsjett-innst. S. I (2001-2002) kap. 2.2.2).

Desse medlemene går inn for at kommunane skal behalde den reelle styrkinga av kommuneopplegget på om lag 180 mill. kroner som skuldast lågare prisstigning i sektoren i 2002 enn tidlegare rekna med.

Desse medlemene viser elles til Arbeidarpartiet sine endringar i kommuneopplegget for 2002, jf. Budsjett-innst. S. I (2001-2002):

Formål	Mill. kroner	Mill. kroner
Skatteopplegget		
Bortfall av skatteinntekter grunna auka minstefrådrag og endring i pensjonistskattelegginga	397,0	
Auke i rammetilskotet som kompensasjon for endra skatteinntekter	397,0	
Auka sats i minstefrådraget til 24 pst.	360,0	
571.60 Kompensasjon for skattebortfall, kommunar		312,0
572.60 Kompensasjon for skattebortfall, fylkeskommunar		48,0
Skattefri nettoinntektsgrense i skatteavgrensingsregelen	37,0	
571.60 Kompensasjon for skattebortfall, kommunar		33,0
572.60 Kompensasjon for skattebortfall, fylkeskommunar		4,0
Auke i rammetilskotet ut over skattekompensasjon	85,0	
571.60 Barnevern	20,0	
571.60 Skulehelsetenesta	30,0	
572.60 Ungdomsrabatten i kollektivtransporten, fylkeskommunen	10,0	
571.60 Norskopplæring, 1 t utviding	100,0	
571.60 Reduserte tilskot knytte til fastlegereforma (turnuskandidatar)	-30,0	
572.60 Reduksjon i rammetilskotet ved omlegging til øymerka tilskot til landslinjer	-45,0	
Auke i øymerka tilskot	387,5	
Lågterskel helsetilbod til rusmiddelbrukarar	71,5	
718.61 Rehabilitering		55,0
614.63 Utvikling av sosialteneste og rusmiddeltiltak		16,5
Rusførebyggjande tiltak	25,0	
614.63 Utvikling av sosialteneste og rusmiddeltiltak		25,0
550.63 Kompensasjon til kommunane for auka arbeidsgivaravgift	20,0	
Læroppgjeret (Tillegg nr. 2)	88,4	
231.60 Øymerka tilskot til landslinjer	139,2	
705.61 Øymerking av dette tilskotet	30,0	
320.60 Lokale kulturbygg (5,4), Fleirbrukshallar Hofmo (4,5), Europas Bluessenter (1), Hedmark Teater (1), Følldal gruver (0,5)	13,4	
Samla auke i inntekter for kommunesektoren	472,5	
Effekt av redusert deflator	180,0	
Reduserte gebyrinntekter knytte til nedjustert deflator	-25,0	
Samla auke med endringar knytte til deflator	627,5	

1.2 Generelle merknader frå Høyre og Kristeleg Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til at Samarbeidsregjeringens forslag til statsbudsjett for 2002 innebærer en reell vekst i kommunesektorens inntekter på om lag 3,8 mrd. kroner. Veksten er regnet fra inntektsnivået i 2001 slik det ble anslått i Kommuneproposisjonen for 2002, som ble lagt fram i mai 2001. Veksten er nesten 250 mill. kroner høyere enn regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag. Sammenliknet med regjeringen Stoltenbergs budsjett foreslås det blant annet økning i rammetilskuddet til kommunene på 70 mill. kroner fordi kontantstøtte ikke skal regnes med ved utmåling av sosialhjelp. Rammetilskuddet økes videre med 100 mill. kroner til økt timetall i grunnskolen.

Disse medlemmer har merket seg at prisveksten på kommunal tjenesteyting anslås til 3,5 pst. i 2002. Dette er 0,1 prosentpoeng lavere enn anslått i regjeringen Stoltenbergs budsjett, bl.a. som følge av reduserte avgifter og lavere energipriser. Dette tjener kommunesektoren 180 mill. kroner på.

I regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag var kommunesektorens skatteinntekter oppjustert med 1,7 mrd. kroner i 2001. Nye tall for skatteinngangen til og med september 2001 tilsier en ytterligere oppjustering av kommunesektorens skatteinntekter for inneværende år med 1,2 mrd. kroner. Kommunesektorens skatteinntekter er dermed oppjustert med i alt 2,9 mrd. kroner i 2001 etter at Revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram i mai 2001. De økte skatteinntektene vil kommunesektoren kunne benytte til å dekke merutgifter til pensjon for inneværende år.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen varslet at det i Revidert nasjonalbudsjett 2002 vil bli foretatt en vurdering av det økonomiske oppgjøret med fylkeskommunene som følge av statens overtakelse av sykehusene. Det vil spesielt bli vurdert om det økonomiske oppgjøret har slått uheldig ut for enkelte fylkeskommuner. I Revidert nasjonalbudsjett tas det også sikte på en gjennomgang av kommunesektorens pensjonskostnader.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at stramheten i Regjeringens budsjettforslag blir opprettholdt. Regjeringens budsjettforslag har en stramhet som legger til rette for en rentenedgang. Redusert rentenivå har stor betydning for kommunesektoren. 1 pst. lavere rente reduserer kommunesektorens rentekostnader med 800 mill. kroner.

Disse medlemmer gir sin tilslutning til Regjeringens arbeid for å etablere et momsøytralt system som sidestiller egen tjenesteproduksjon, kjøp av tjenester fra andre kommuner og kjøp fra private tjenesteprodusenter. Disse medlemmer peker på at renholdstjenester snarest mulig må inkluderes i momskompensasjonsordningen. Disse medlemmer ser det som svært uheldig at kommunene etter 1. juli 2001 er pålagt moms på kjøp av tjenester fra nabokommuner. Dette straffer omstillingsvillige kommuner

som arbeider for en god og effektiv tjenesteproduksjon. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen snarest sørge for å etablere unntak på dette området.

Disse medlemmer peker på at innbyggernes forventninger om gode velferdstjenester produsert innenfor en forsvarlig økonomisk ramme krever nytenkning, vilje til omstilling og evne til å se på tvers av tradisjonelle grenser. Disse medlemmer vil be Regjeringen vurdere ytterligere tiltak som kan stimulere og motivere til mer omfattende og forpliktende interkommunalt samarbeid og frivillige kommunesamenslutninger.

1.3 Generelle merknader frå Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet primært ønsker en annen ansvarsfordeling mellom staten og kommunene, slike at staten har det direkte økonomiske ansvaret for de viktigste oppgavene som helse, omsorg og skole, gjennom en stykkprisfinansiering, og at kommunene ellers skal kunne disponere sin inntekter fritt. Dagens system gir store forskjeller i overføringene fra staten til kommunene, både gjennom Nord-Norge tilskuddet, regionaltilskuddet og skjønnstilskuddet. Dette er tilskudd som ikke bygger på objektive kriterier, men på politiske prioriteringer, og som etter hvert har blitt så omfattende at ideen om et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne i alle landets kommuner er en umulighet. Disse medlemmer viser til at det i tillegg kommer ulikheter i skatte- og avgiftsregler, særlig for de nordligste fylkene, som ytterligere forsterker de store ulikheter i kommunenes muligheter til å gi sine innbyggere et godt tilbud på de viktigste områdene. F.eks. var gjennomsnittsinntekten i Østfold-kommunene i 2000 19 275 kroner pr. innbygger, mens den i Finnmark var 29 500 kroner. Med betydelige forskjeller i utgiftsnivå i tillegg blir forskjellene for store. Disse medlemmer ønsker at statlige overføringer til kommunene i størst mulig grad skal gis etter objektive kriterier. Det betyr at en betydelig større del av overføringene må skje over innbyggertilskuddet. Disse medlemmer ser det som positivt at Regjeringen nå legger opp til at skatteandelen økes, men stiller seg undrende til at når Regjeringen beregner realveksten i kommunenes inntekter (i forhold til anslag på regnskap) til 1,75 mrd. kroner, eller ca. 1 pst. er ikke befolkningsveksten på ca. 0,75 pst., som naturlig nok legger beslag på en betydelig del av veksten, nevnt.

Ekstraordinære pensjonsinnbetalinger, anslått til 3 mrd. kroner i 2001 og 3,5 mrd. kroner i 2002, vil også få merkbar virkning på kommunesektorens økonomi.

Disse medlemmer vil også peke på nødvendigheten av å se nærmere på vekstkommunenes spesielle problemer, og ikke bare som til nå å konsentrere seg om fraflyttingskommunene. Dette, sammen med forhold knyttet til rus og andre sosiale problemer bør utredes og vurdert lagt inn i kriteriesystemet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gjøre kompensasjonsordningen for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner generell."

Disse medlemmer viser for øvrig til merknader under de enkelte rammeområder når det gjelder enkelt-elementer i kommuneopplegget.

Kommunene

Disse medlemmer viser til at både kommunenes inntekter og de oppgaver kommune har blitt pålagt, har hatt en betydelig økning de senere årene. Dette har ført til at innbyggerne på mange områder har fått et bedre tjenestetilbud. Økningen har kommet som økt skatteinngang, og staten har derfor redusert det kommunale skattøret for å øke overføringene gjennom inntektssystemet. Staten har på denne måten skaffet seg sterkere kontroll over kommunesektorens inntekter og særlig fordelingen mellom kommunene. Denne utviklingen har vært uheldig, fordi kommunene da ikke lenger har det nødvendige incitament til å legge forholdene best mulig til rette for næringslivet for å øke kommunens egne inntekter. Dette forholdet ble ytterligere forsterket da selskapskatten i sin helhet ble en statlig skatt. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har fremmet forslag om å tilbakeføre deler av selskapskatten til kommunene, og vil fortsette å arbeide for en slik løsning.

Disse medlemmer viser til at ved behandlingen av Kommuneproposisjonen for 2002, ga Stortingets flertall sin tilslutning til å øke kommunesektorens inntekt som kommer fra skatt til 50 pst. innen 2006. Dette

er etter disse medlemmers syn altfor lite ambisiøst. At det legges opp til en skatteandel på 48 pst. for 2002 viser at det er mulig å nå vesentlig lenger. Det er derfor skuffende at det ikke legges opp til økning av det kommunale skattøret, med en tilsvarende reduksjon i rammeoverføringene, for 2002.

For fylkeskommunene reduseres skattøret med 5 prosentpoeng, fra 6,9 til 1,9 som følge av den statlige overtakelsen av sykehusene. Statlige reformer innen kommunesektoren har vært underfinansiert, og bidratt til å gi sektoren en anstrengt økonomi, med betydelige årlige underskudd.

Disse problemene vil ytterligere forsterke seg i 2001 og 2002 på grunn av betydelige merutgifter til pensjon. Det beregnes at på grunn av lav avkastning i KLP og andre livselskaper, vil kommunene måtte regne med en ekstraregning i 2002 på ca. 3,5 mrd. kroner. Disse medlemmer viser derfor igjen til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor overføringene fra staten til kommunene skal skjer etter objektive kriterier. En så stor del som mulig må gis som innbyggertilskudd, som er den delen av rammetilskuddet som blir gitt etter slike kriterier som tar hensyn kommunenes ulike utgiftsbehov, og legger til rette for en likeverdig kommunal service i alle kommuner.

Disse medlemmer viser til at andre tilskudd, som Nord-Norge tilskuddet, regionaltilskuddet og skjønntilskuddet er motivert ut fra en politisk tenkning som har som mål å prioritere noen kommuner på bekostning av andre, stort sett på grunnlag av geografisk beliggenhet.

Dette lar seg lettest vise gjennom et par eksempler:

Eksempel 1

Loppa kommune i Finnmark og Aremark kommune i Østfold har begge ca. 1 450 innbyggere.

	LOPPA	AREMARK
Innbyggertilskudd	24 684	20 069
Nord-Norge tilskudd	8 213	0
Regionaltilskudd	8 332	0
Skjønntilskudd	7 501	3 329
Sum rammetilskudd	48 730	23 398

Eksempel 2

Alta kommune i Finnmark og Kristiansund kommune i Møre og Romsdal har begge ca. 16 900 innbyggere.

	ALTA	KRISTIANSUND
Innbyggertilskudd	121 143	130 589
Nord-Norge tilskudd	98 717	0
Regionaltilskudd	0	0
Sum rammetilskudd	232 490	143 889

Disse tallene illustrerer tydelig den store politisk bestemte forskjellen i inntektsnivå som eksisterer mellom ellers sammenliknbare kommuner. Forskjellene blir ytterligere forsterket av store ulikheter i utgiftsnivå fordi verken Loppa eller Alta kommune betaler arbeidsgiveravgift eller el-avgift. Dette fører til store forskjeller i tjenestetilbudet til innbyggerne på viktige områder som omsorg, helse og skole.

Disse medlemmer ønsker ikke at det skal være slik, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor disse forskjellene reduseres ved reduksjon på de postene som ikke bygger på objektive kriterier. Slike nedskjæringer må nødvendigvis tas over tid, slik at de berørte kommuner får anledning til å tilpasse seg det nye inntektsnivået.

Innbyggertilskuddet

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor innbyggertilskuddet reduseres med 1,1 mrd. kroner. Dette er et generelt kutt som må sees i sammenheng med vårt samlede opplegg som gjennom redusert pris og kostnadsvekt vil gi en betydelig økning i kommunenes disponible realinntekt.

Nord-Norge tilskuddet og regionaltilskuddet

Disse medlemmer viser til at Nord-Norge tilskuddet reduseres med 300 mill. kroner og regionaltilskuddet med 200 mill. kroner i Fremskrittspartiets alternative budsjett. Disse medlemmer er prinsipielt uenig i begrunnelsene for disse postene som har til formål å skape ulike økonomiske forutsetninger for kommunenes tjenesteproduksjon.

Disse medlemmer mener dette er tiltak som favoriserer noen kommuner på bekostning av andre, og skaper store ulikheter i Kommune-Norge. Videre reduseres skjønnstilskuddet med 1 mrd. kroner, fordelt med 600 mill. kroner på ekstraordinært skjønnstilskudd og 400 mill. kroner på ordinært skjønnstilskudd.

Den forholdsvis store nedskjæringen på det ekstraordinære skjønnstilskuddet er at dette er kompensasjon til kommuner som disse medlemmer i mange år har fått for store overføringer pga. tap på omleggingen av inntektssystemet i 1997. Denne kompensasjonen finansieres over kommunerammen og belastes de kommunene som har fått for små overføringer.

Kommunene har nå hatt 5 år på seg til å tilpasse seg til den nye økonomiske virkeligheten, og det er da rimelig at denne kompensasjonsordningen trappes kraftigere ned enn det legges opp til i budsjettet.

Samlet netto kutt for kommunene blir 2 152 609 000 kroner, men virkningen på lønninger og priser som følge av Fremskrittspartiets samlede opplegg i alternativt budsjett, fører etter disse medlemmers syn til at kommunenes økonomiske situasjon styrkes.

Storbytilskuddet

Disse medlemmer mener at det er grunn til å ta hensyn til de store byenes problemer, og at dette er like viktig som problemene i distriktene, som er vel ivare tatt gjennom en lang rekke ordninger.

Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor hovedstadstilskuddet foreslås omgjort til et storbytilskudd, og øker beløpet til 500 mill. kroner. Her foreslås også en justering av kostnadsnøkkelene for innbyggertilskuddet slik at basistillegget får halv vekt i forhold til tidligere, og at vektingen av de andre faktorene blir økt tilsvarende. Basistillegget er et likt beløp til hver kommune uansett størrelse, og er sammen med regionaltilskuddet med på å sementere kommunestrukturen i Norge. Disse medlemmer registrerer at kommuner får beholde basistilskuddet ved sammenslåinger. Disse medlemmer betviler imidlertid at dette vil være med på å legge til rette for en frivillig sammenslåing av kommuner ved at det vil gi en økonomisk gevinst, og ønsker å følge dette nøye. Effekten ville sannsynligvis vært høyere hvis basistilskuddet hadde blitt fjernet, slik at kommunene måtte søke effektivisering/rasjonalisering raskere.

Fylkeskommunene

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor innbyggertilskuddet kuttes med 800 mill. kroner. Dette er et generelt kutt som må sees i sammenheng med vårt samlede opplegg, som gjennom lønns- og prisvirkning vil gi fylkeskommunene styrket økonomi.

Videre kuttes det 150 mill. kroner i Nord-Norge tilskuddet og 200 mill. kroner i skjønnstilskuddet. Dette er tilskudd som ikke er gitt etter objektive kriterier, og som skaper økonomiske ulikheter mellom fylkeskommunene.

Samlet foreslår Fremskrittspartiet netto kutt for fylkeskommunene på 1 150 mill. kroner.

Kommuneøkonomien samlet

For kommunesektoren samlet vil disse medlemmer vise til Fremskrittspartiets alternative budsjett som vil innebære en reduksjon av rammetilskuddet på ca. 3,4 mrd. kroner.

Kmap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post	Formål	Gul bok	Frp	Differanse
21	Kunnskapsutvikling	5 000	5 000	0
60	Innbyggertilskudd	32 286 372	31 186 372	-1 100 000
62	Nord-Norge tilskudd	1 080 987	780 987	-300 000
63	Regionaltilskudd	575 118	375 118	-200 000
64	Skjønnstilskudd	3 214 800	2 214 800	-1 000 000
65	Hovedstads-/storbytilskudd	152 609	500 000	347 391
68	Forsøk	770 114	770 114	0
	Sum kap. 571	38 085 000	35 832 391	-2 252 609

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post	Formål	Gul bok	Frp	Differanse
60	Innbyggertilskudd	12 456 810	11 656 810	-800 000
62	Nord-Norge tilskudd	407 656	257 656	-150 000
64	Skjønnstilskudd	1 169 900	969 900	-200 000
65	Hovedstadstilskudd	69 634	69 634	0
Sum kap. 572		14 104 000	12 954 000	-1 150 000

Konkurransetsetting og effektivisering

Disse medlemmer mener det ligger et stort potensial for innsparinger i offentlig sektor gjennom effektivisering og konkurransetsetting, og vil arbeide for en generell ordning med momskompensasjon for kommunene slik at private kan konkurrere med kommunalt ansatte på like vilkår. Dette vil gi kommunene mulighet til å konkurransetsette en rekke nye tjenester, og på den måten få mer ut hver krone kommunen bruker. Dette vil også komme mindre bedrifter i distriktene til gode.

Ansvarsfordeling

Disse medlemmer viser til at staten pålegger kommunene en rekke oppgaver, og bestemmer også i stor grad deres inntekter.

Det er kommunene som formelt fatter vedtak om hvordan pengene skal brukes, samtidig som de selv utfører oppgavene. Dagens situasjon i kommunene bekrefter at dette systemet fører til stor forskjell mellom tilbudene i den enkelte kommune og at oppgaver som staten har pålagt kommune blir utilfredsstillende utført. Nå har vi en situasjon hvor staten skylder på kommunepolitikernes prioriteringer, og kommunepolitikere skylder på manglende pengeoverføringer fra staten. De store taperne er og blir brukerne, eldre mangler institusjonsplass, skolene legges ned eller forfaller, mangel på vedlikehold tapper kommunene for store verdier. Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjett som inneholder en høy prioritering av primæroppgavene gjennom alternativ finansiering.

Disse medlemmer mener at innen dagens system bør staten ta det fulle økonomiske ansvar for primæroppgavene gjennom øremerkede tilskudd til kommunene. Målet må være å få et tilnærmet likt og akseptabelt tilbud innen områdene omsorg, helse og skole over hele landet. På andre områder bør kommunene ha full frihet til å løse oppgavene, samtidig som de blir gitt mulighet til å påvirke sine egne inntekter gjennom tilrettelegging for næringsliv og til å redusere sine utgifter ved å effektivisere driften og ved å konkurransetsette kommunale oppgaver. Disse medlemmer ønsker å gi kommunene full økonomisk handlefrihet, og føre en politikk som vil bidra til økte kommunale inntekter og reduserte kommunale utgifter. Dette vil vi

oppnå gjennom skatte- og avgiftsreduksjoner som vil føre til økt sysselsetting og økt verdiskapning.

Kommunesammenslåing

Disse medlemmer anser dagens kommunestruktur som uhensiktsmessig enkelte steder. Det er for mange små kommuner som gir en lite rasjonell drift, og medfører større administrative og driftsmessige kostnader enn nødvendig. Kommunesammenslåing må derfor vurderes som en mulighet for å hente ut besparende stordriftsfordeler i kommunesektoren.

Nedleggelse av fylkeskommunen

Disse medlemmer ser på fylkeskommunen som et unødvendig forvaltningsnivå og går inn for å nedlegge fylkeskommunen, men beholde fylkesmannsambetet. Det er viktig å påpeke at vi ønsker en fylkesmann med mindre makt. Disse medlemmer anser all planlegging av storregioner eller sammenslåinger av fylker som en trenering av en endelig nedleggelse av fylkeskommunen. Dette koster store ressurser og skaper stor usikkerhet blant de ansatte som ikke tjener noen. Beslutningen om en nedleggelse av fylkeskommunen bør etter disse medlemmer finne sted før fylkes- og kommunevalget i 2003. En nedleggelse av fylkeskommunen og en mindre "regjerende" fylkesmann, vil etter disse medlemmers syn styrke primærkommunenes selvråderett.

1.4 Generelle merknader frå Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at en god kommuneøkonomi avgjør om vi får en moderne velferdsstat der skolen er mangfoldig, gratis og framtidsrettet og så god at alle vil ha barna sine der. En moderne velferdsstat må gi omsorg og pleie når en trenger det og slik en ønsker det, nok SFO og barnehageplasser som er trygge og som folk har råd til, et anstendig nivå på sosialhjelpen, slik at fattige barn slipper å bli utestengt fra det andre barn er med på. Velfungerende kollektivtrafikk er også en nødvendighet i en moderne velferdsstat.

Disse medlemmer vil påpeke at god offentlig velferd er næringslivets viktigste infrastruktur. Folk etterspør bedre og flere tjenester, ikke færre og dyrere. Gapet mellom den private velstanden for flertallet og standarden på offentlige tilbud er imidlertid for stort, og blir større for hver dag som går. Presset på privati-

sering øker kraftig når offentlig tjenestetilbud ikke holder mål. Sosialistisk Venstrepartis svar er at kommunene skal omstilles og utvikles, ikke avvikles og privatiseres. En styrket kommuneøkonomi er nødvendig for å opprettholde og styrke Norge som et av de beste velferdssamfunn i verden.

Disse medlemmer viser til at egne forslag om forbrukergarantier til brukerne av offentlige tjenester i Innst. S. nr. 326 (2000-2001) Kommuneøkonomien for 2002.

De siste åra har kommunesektoren hatt både svake driftsresultat og høge underskudd før lån. For å saldere budsjettene har kommunene vært nødt til å legge ned eller kutte i velferdstilbud og aktiviteter, redusere bemanning i helse- og omsorgssektoren, auke foreldrebetalinga i barnehager og SFO, i tillegg til å bruke opp alle reserver.

Disse medlemmer vil prioritere bedre velferdstilbud og lavere egenbetaling for helse- og omsorgstjenester, framfor skattelette til høge inntekter og formuer. Notater 2000/45, fra Statistisk sentralbyrå viser at kronisk syke i gjennomsnitt betaler 24 000 kroner i egenandeler. Disse medlemmer mener det ikke skal være avgift og skatt på funksjonshemning eller kronisk sykdom. Skal kommunesektorene demme opp for et økt press på egenbetaling, må økte ressurser til.

For å rekruttere og beholde nok helse- og omsorgspersonell, mener disse medlemmer det er behov for en rekrutteringsmelding tilsvarende den lærerne fikk. Arbeidsforholdene flere steder er slik at folk blir utslitte og syke og mange slutter fordi lønnen og arbeidsforholdene er for dårlige. Skal det bli mulig å gjennomføre en helhetlig lønns- og arbeidsgiverpolitikk som gjør at kommunene kan rekruttere og beholde nok kvalifisert personell, må både staten og kommunen forpliktes økonomisk på en avtalt plan.

Disse medlemmer vil vise til forslag i Innst. S. nr. 11 (2001-2002) fra sosialkomiteen om en rekrutteringsplan for helse- og omsorgspersonell og om å likestille turnus og skift.

Disse medlemmer vil påpeke at fordelingen i inntektene mellom skatt og ramme, påvirker hvilke kommune som får best uttelling. Regjeringens forslag går på en opptrapping til skatteandel på 48 pst. i 2002. Høg skatteandel er en fordel for fylkene Oslo og Akershus og for kommunene Aremark, Ski, Frogn, Asker, Bærum, Lørenskog, Oslo, Skedsmo, Hole, Bykle, Stavanger, Sola, og Ulstein. For andre kommuner er virkningen liten eller positiv ifølge brev av 1. november 2001 til Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe fra Finansdepartementet.

Som en følge av den svært dårlige distriktpolitikken Regjeringen fører, er det behov for å gi kommuneøkonomien en bedre distriktsprofil.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Kommuneproposisjonen for 2003 redegjøre for de distriktpolitiske virknin-

gene av endret skatteandel og at det legges til grunn at skatteandelen i 2003 trappes ned til 47 pst."

Disse medlemmer vil vise til som eksempel at Østfold fylkeskommune i flere år har kunnet vise at de etter objektive kriterier skulle hatt en dekning på 96 pst. av utgiftsnivået, men at de i realiteten får 91 pst. For denne fylkeskommunens vedkommende betyr dette et gap på 80 mill. kroner i året. Tilsvarende tall kan gis for andre kommuner og fylkeskommuner. Dette kan ha sammenheng med at finansieringen av ulike tilskudd til kommunesektoren finansieres gjennom trekk i innbyggertilskuddet og framstår som et nullsum-spill i inntektssystemet. En mulig løsning for å få bedre samsvar mellom utgiftsbehov og tildeling kan være å finansiere slike tilskudd utenfor inntektsfordelingen.

Østfold fylkeskommune kan også vise til at de fra alle departement får melding om at de har underforbruk på angjeldende sektor. Dette tyder på at staten i sine makroberegninger i realiteten bruker de samme frie inntektene til å finansiere satsinger på ulike departement. For kommuner og fylkeskommuner går det ikke an å bruke den samme krona flere ganger.

Disse medlemmer ber Regjeringen i kommuneproposisjonen bruke Østfold fylkeskommune som case og ut fra det legge fram forslag til hvordan inntektssystemet kan endres slik at den enkelte kommune og fylkeskommune får bedre samsvar mellom sine beregnede kostnader og faktisk utgiftsdekking gjennom inntektssystemet. Videre bes Regjeringen legge fram beregningsgrunnlag for statlige satsinger som krever bruk av kommunens frie inntekter, slik at det fra statens side ikke forventes at kommunesektoren skal bruke de samme pengene flere ganger.

Disse medlemmer mener det er behov for storby-satsing, særlig på boligbygging, fattigdomsbekjempelse og kollektivtrafikk og viser til egne forslag om dette i Innst. S. nr. 326 (2001-2002) Kommuneproposisjonen og i finansinnstillinga om omfattende satsing på disse områdene.

Disse medlemmer viser til forslag i Innst. S. nr. 326 (2001-2002) Kommuneproposisjonen om å kompensere for engangsutgiften knyttet til opphevelsen av knekkpunktet ved 8 G for pensjonsberegninger, om at tilskuddet til investeringer og aktivitet knyttet til eldreformen justeres for påløpt prisvekst siden oppstart.

Fylkeskommunene

Disse medlemmer mener at fylkeskommunen må få kompensert for deler av påløpt underskuddet på drift av sjukehusene i 2001 og få et rimelig sluttoppgjør etter statlig overtakelse av sjukehusene og viser til merknad og forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. S. nr. 326 (2000-2001) Kommuneproposisjonen. Disse medlemmer viser til forslag om dette i finansinnstillingen.

Disse medlemmer påpeker at en forutsetning for statlig overtakelse av sjukehus var at de skulle kunne gjennomføre sine pålagte oppgaver etter reformen. Manglende kompensasjon for utgiftene slik de er beskrevet i merknaden i Innst. S. nr. 236 (2000-2001) vil føre til store kutt i videregående skole og kollektivtrafikken. Mange skoleklasser må legges ned, det vil ikke være mulig å gjennomføre kompetansereformen eller nødvendige investeringer i en moderne videregående skole. Satsing på kollektivtrafikk, transportordning for funksjonshemmede og ungdomskort vil det i de fleste fylker heller ikke være mulig. Disse medlemmer mener det må etableres en transportordning for funksjonshemmede som gir en ubetinget rett til transportstøtte til de som fyller vilkårene, og der egenandelen ikke må overstige kollektivsats. Disse medlemmer vil komme tilbake til dette i egne forslag.

Disse medlemmer mener det er behov for å trappe opp tilskuddet til kollektivtrafikk til fylkeskommunen slik at tilskuddssatsen går i retning målet om 50 pst.

Disse medlemmer viser til merknader og forslag i Innst. S. nr. 307 (2001-2002) Om en bedre oppgavefordeling, der vi påpekte at det oppdelte ansvaret for samferdsel som et hinder for en regional helhetlig samferdselspolitikk og foreslo følgende:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre overføring av Vegkontorene til fylkeskommunen.

Midlene til kollektiv trekkes ut av den generelle rammeoverføringene. Midlene legges inn i en rammeoverføring der kollektivmidler, midlene til investering, drift og vedlikehold på riksveger og fylkesveger og kjøp av regional og lokal togtrafikk samlet overføres til fylkeskommunen som en sum. Det gis full frihet for fylkeskommunen til å prioritere innenfor ramma."

Disse medlemmer er uenig i den organisering som nå legges for Vegvesenet og de føringer som legges for kollektivtrafikken og skoleskyssen. Samordnet planlegging og drift er nødvendig.

Disse medlemmer vil hevde at Regjerings politikk overfor fylkeskommunen tar sikte på avvikling og vil påpeke at dette er i strid med hva Kristelig Folkeparti foreslo for under et halvt år siden. Staten må nå ta et åpent og ærlig valg. Det er uansvarlig å fortsette slik som nå, uten et skikkelig oppgjør for sykehusreformen og tilstrekkelige ressurser til å drift og utviklingsoppgaver. Disse medlemmer ber Regjeringen snarest rydde opp i misforholdet mellom oppgaver og ansvar på den ene siden, og økonomiske rammer på den andre.

Disse medlemmer ser at det utvikles gradvis et fjerde forvaltningsnivå i Norge med de 5 regionene som etableres for statlig virksomhet. Oppgavefordelingsutvalget og Stortinget konkluderte for et halvt år siden at det skulle være tre forvaltningsnivåer. Dette resulterer i uklarhet i hvordan den politiske styringen egentlig er, og resulterer i stadig mindre innflytelse for

lokale ledd og mer statlig overstyring. Disse medlemmer mener det må reises en ny prinsipiell debatt om organiseringen av politisk folkevalgt nivåer og offentlig virksomhet.

Kommuneøkonomi samlet

Disse medlemmer viser til forslag fremmet i Innst. S. I (2001-2002) Finansinnstillingen.

Det samla opplegget i vårt budsjettforslag vil gi kommunesektoren rom til å opprettholde og styrke tjenestetilbudet og gi kommunene i langt større mulighet til å satse ut frå lokale prioriteringer. Sosialistisk Venstreparti sitt opplegg for kommunesektoren i 2001 skal sikre:

- En framtidretta satsing på barn og unge, gjennom skole, barnehage og kultur.
- All fattigdom skal fjernes.
- Reduksjon av skatt på sjukdom og behov, lavere egenandeler i helsevesenet og på foreldrebetaling i SFO og barnehagene.
- Bedre inntektsfordeling og minske forskjellene mellom folk ved å tilby bedre kvalitet og økt tilgjengelighet på kommunale tjenester.
- Øke de frie inntektene i kommunesektoren slik at kommunen kan innrette sine tjenester mer i tråd med lokale behov.
- Sette kommunen i stand til å medvirke til økt boligsatsing for unge og vanskeligstilte.
- At kommunene får dekket sine utgifter til særlig ressurskrevende brukere.
- Styrke kollektivtrafikken.

Sosialistisk Venstreparti har i sitt alternative budsjett funnet rom for å styrke økonomien i kommunesektoren totalt sett med 7,5 mrd. kroner. Økningen fordeler seg på følgende områder:

- Rammetilskuddet øker med 4 mill. kroner.
- Andre tilskudd øker med ca. 3,5 mill. kroner.

1.5 Generelle merknader frå Senterpartiet

Dei økonomiske rammene for 2002

Medleimen i komiteen frå Senterpartiet meiner ein ikkje får fram heile biletet når ein bare ser på veksten i inntektene i kommunesektoren og ikkje på veksten i utgiftene. Stortinget og Regjeringa har gitt kommunar og fylkeskommunar nye oppgåver dei siste åra utan at pengar har fylgt med. Stortinget og Regjeringa fråskriv seg ansvar når dei gir kommunar og fylkeskommunar skylda for at innbyggjarane ikkje får dei tenestene dei har krav på. Denne medleimen viser til at dette skjer på område som er svært viktig for mange menneske. Det gjeld mellom anna ei verdig eldreomsorg for eldre og pleietrengjande, tilrettelagt undervisning for barn med særskilde behov og tilstrek-

keleg med undervisningsplassar i den vidaregåande skulen. Det gjeld også sjukehusa som staten no skal overta og der sjukehuskøane ikkje lenger er fylkeskommunen sitt ansvar.

Denne medlemeden viser til at både regjeringa Stoltenberg og regjeringa Bondevik II er tilfreds med ein vekst i dei frie inntektene neste år på 1,75 mrd. kroner, sett i forhold til det inntektsnivået som ble sett i kommuneproposisjonen. Dette er eit godt døme på korleis ein ikkje tar nok omsyn til dei kommunale kostnadene. Denne medlemeden meiner det ikkje vil bli nokon vekst i det heile dersom ein tek utgangspunkt i anslag på rekneskapan for 2001. Kommunaldepartementet svarer Senterpartiet på spørsmål nr. 96 at det vil koste 1 mrd. kroner bare å møte behova som kjem av naturlege endringar i befolkninga, som til dømes fleire skuleplassar, fleire omsorgsplassar for eldre osv. Dessutan veit vi at kommunane sin kostnad for å nå målet om redusert foreldrebetaling i barnehagen til 1 500 kroner i 2005, er 330 mill. kroner i året.

Denne medlemeden viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett vil auke dei frie inntektene til kommunane med om lag 2,4 mrd. kroner. 300 mill. kroner skal brukast til å redusere foreldrebetalinga i barnehagane. 37 mill. skal brukast for å tilby gratis plass i barnehage og SFO til foreldre som er mottakarar av sosialhjelp over lang tid. 200 mill. kroner skal brukast til å auke satsane for sosialhjelp og 280 mill. kroner til å halde barnetrygda utafør ved utrekning av økonomisk sosialhjelp.

Denne medlemeden viser til at dei frie inntektene til fylkeskommunane vert auka med om lag 690 mill. kroner i Senterpartiet sitt alternative budsjett. 100 mill. kroner går til kollektiv-transport i fylka og 47 mill. kroner til å oppretthalde satsane for tilskot til lærlingar. Dessutan opprettheld vi landslinjene i den vidaregåande skulen ved tilførsel av friske midlar.

I tillegg viser denne medlemeden til at Senterpartiet vil slette kommunal gjeld for 12 mrd. kroner. Dette må skje etter objektive kriteriar slik at ikkje den ein-skilde kommune si gjeld vert avgjerande for kor mykje pengar den ein-skilde kommunen får. Dei kommunane som står framfor store investeringar og ikkje ha mykje gjeld, kan setje pengane på fond og bruke desse som eigendel i nye investeringar. Denne medlemeden meiner at ei slik sanering av gjeld vil ha mykje få seie for å vinne att handlefridomen i kommunar og fylkeskommunar.

Oppgjeret for sjukehusa

Denne medlemeden viser til Innst. S. nr. 326 (2000-2001) og partia sine merknader om oppgjeret for sjukehusa. I denne innstillinga sto Høgre og Kristeleg Folkeparti saman med Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om eit alternativt opplegg for oppgjeret med fylkeskommunen. Dette alternativet ville ha sikra eit meir ryddig og meir rettferdig oppgjer.

Denne medlemeden viser til at oppgjeret, slik det ble vedtatt i juni 2001, ikkje vil gi fylkeskommunane god nok økonomiske evne til å løyse dei oppgåvene dei har innan skule, samferdsel og kultur. Fylkeskommunane vil diverre framleis ha med seg gjeld som skuldast sjukehusa og underskot som fylgje av drifta i 2001. Dette dreier seg om store beløp.

Denne medlemeden viser til merknad og forslag under 1.2.

Handlingsplanen for eldreomsorg

Denne medlemeden viser til følgjande merknad frå fleirtalet i Innst. S. nr. 326 (2000-2001) der det heiter:

"Et annet flertall, medlemmene fra Kristelig folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener heldøgns omsorgs- og pleieprosjekter fra kommuner som har en lavere dekningsgrad, ikke skal avslås før Stortinget i forbindelse med budsjettet til høsten og den varslede tilleggsproposisjonen til denne, kan vurdere bevilgningsbehovet i 2002 og eventuelt senere. Dette flertallet mener at det skal gis et statlig investeringstilskudd til heldøgns omsorgs- og pleietilbud til om lag 25 pst. dekning til de kommuner som har søkt om det innen fristen 1. oktober. Etter dette flertallets mening er det umulig i dag å anslå noe tall eller økonomisk ramme for å innfri dette."

Denne medlemeden vil peike på den uhaldbare situasjonen mange kommunar kjem i dersom Stortinget ikkje gir eit klart signal om at eldreplanen skal vidareførast. Denne medlemeden meiner Regjeringa må komme attende med eit endeleg opplegg for ei anstendig avslutning av eldreplanen.

Denne medlemeden vil peike på at mange kommunar først nå i siste fase av eldreplanen syter for sjukeheimplassar. Omsorgsbustadene kom på plass først. Dei var lettast å bygge. Ei rekke kommunar har arbeidd om sine opprinnelege planar og gjort sine endelege vedtak i samråd med Husbanken, fylkesmannen og fylkeslegen. Denne medlemeden meiner at desse kommunane alt no må få klarsignal for tilskot og fremjar forslag om dette under kap 3.6.7.

Inntektssystemet

Denne medlemeden viser til at det er gjort store endringar i inntektssystemet sidan 1997. Når ordningar som skulle dempe dei største verknadene av omfordelinga no vert fjerna, kan dette få store følgjer. Ikkje minst kan nedtrappinga av tapskompensasjonen frå og med 2002 verke særleg negativt.

På denne bakgrunn fremjar denne medlemeden følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa i kommuneproposisjonen for 2003 vise omfordelinga mellom kommunar som har skjedd som fylgje av endringar i inntektssystemet frå 1997 til og med vedteke budsjett for 2002."

1.6 Merknader om særlege temaer

1.6.1 Løpande inntektsutjamning

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til innføring av ordninga med løpande inntektsutjamning frå 2000.

Fleirtalet i komiteen peikte i den samanhengen på at for kommunar med særleg låg skatteinngang i 1998 og 1999, må det utarbeidast ei ordning som gir betre fordelingsseffekt, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-1999).

Fleirtalet viser til at det blei etablert ei overgangsordning der ein til erstatning for nøyaktige skattedata for 1998 konstruerte eit system basert på skattedata for 1993-1997 og la det til grunn for 2000. Dette resulterte i ein kompensasjon til 260 kommunar og 9 fylkeskommunar.

Fleirtalet konstaterer at det ikkje er etablert ei tilsvarende overgangsordning for at 1999 fall bort som grunnlagsår for utjamning. I staden blei det fastsett at kommunar og fylkeskommunar som kjem spesielt dårleg ut, skal vurderast i forhold til skjønstilldelinga i 2002.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ber om at departementet vurderer saka på ny. Det må greiast ut kva inntektstap kommunar fekk av at 1999 fall bort som grunnlagsår for utjamning. Fleirtalet føreset at faktiske skattedata blir lagde til grunn når ein vurderer skattenivået i 1999 for kommunar og fylkeskommunar. Fleirtalet ber departementet komme tilbake med saka i Kommuneproposisjonen for 2003 og eventuelt fremme forslag om kompensasjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2003 gjennomgå virkningen av at det ikke var etablert en særlig utjevningsordning for 1999 i forbindelse med innføringen av den løpende inntektsutjevningen.

1.6.2 Sluttoppgjer for spesialisthelsetenesta

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Innst. S. nr. 326 (2000-2001) om Kommuneøkonomien for 2002 der det blir sett av 200 mill. kroner som skal fordelast etter skjønn, som eit bidrag til å rette opp ubalansen i fylkeskommunal økonomi.

Fleirtalet peiker på at det er viktig at sluttoppgjoret mellom staten og fylkeskommunane om den fylkeskommunale spesialisthelsetenesta baserer seg på rekneskapstal. Ein ser klårt at eventuelle underskot frå sjukehusdrifta som skal dekkjast av fylkeskommunane etter at staten har overteke ansvaret, vil kunne få negative følgjer for andre sektorar, til dømes opplæring, kultur eller samferdsle.

Fleirtalet vurderer det slik at den avsette skjønnsporten på 200 mill. kroner, jf. Innst. S. nr. 326 (2000-2001), ikkje er tilstrekkeleg for å sikre eit forvarleg sluttoppgjer mellom staten og fylkeskommunane om den fylkeskommunale spesialisthelsetenesta.

Fleirtalet har derfor fremma forslag om at Regjeringa snarast og seinast i Revidert nasjonalbudsjett for 2002 legg fram forslag til sluttoppgjer mellom fylkeskommunane og staten knytt til den fylkeskommunale drifta av spesialisthelsetenesta, jf. Dokument nr. 8:26 (2001-2002).

Fleirtalet fremmar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa om å komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2002 med eit opplegg for eit rettferdig sluttoppgjer for fylkeskommunane."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til forliket mellom sine respektive fraksjoner i komiteen, jf. merknad under kap. 2.1.2 i innstillingen og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2002 om å komme med et opplegg for et rettferdig oppgjør til fylkeskommuner som har fremtidige dokumenterte inntektstap. Det anmodes om en særlig oppmerksomhet på situasjonen i Østfold og Nord-Trøndelag. I opplegget må det tas hensyn til at Stortinget økte skjønnsrammen til fylkeskommunene med 200 mill. kroner for 2002 i forhold til forslag i kommuneproposisjonen."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er kjent med at flere fylkeskommuner ved avslutningen av regnskapet for 2001 vil ha et driftsmessig underskudd som resultat av et merforbruk i sykehussektoren.

Disse medlemmer ber om at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2002 kommer tilbake til et opplegg for et rimelig oppgjør etter sykehusreformen.

1.6.3 Regionaltilskuddet m.m.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til at Regjeringen vil redusere terskelvirkningene av regionaltilskuddet. Omleggingen skal ikke medføre økte kostnader. Flertallet forventer at Regjeringen fremmer forslag om en slik omlegging i kommuneøkonomiproposisjonen for 2003.

Flertallet mener at Regjeringen må videreføre Nord-Norge-tilskuddet.

Flertallet har merket seg at Regjeringen vil utrede hvordan økte utgifter for kommuner som vokser raskt i folketall bedre kan innarbeides i kriteriene for inntektssystemet. Flertallet ber Regjeringen legge fram en vurdering i kommuneproposisjonen for 2003.

Komiteen viser til at virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidler område A omfatter Finnmark og fire kommuner i Nord-Troms. Komiteen ber Regjeringen vurdere om kommuner innenfor Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark, som er plassert utenfor virkemiddelområde A, bør inkluderes i dette.

1.6.4 Meirutgifter til pensjon

Fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Kommunenes Sentralforbund har peikt på at kommunane vil få vesentlege meirutgifter til pensjon neste år. Det er behov for drøftingar mellom staten og kommunesektoren, og fleirtalet er einige i at det er behov for grundig gjennomgang av pensjonskostnadene for kommunane i Revidert nasjonalbudsjett for 2002.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at Regjeringen i nær kontakt med Kommunenes Sentralforbund vil ha en bred gjennomgang av de langsiktige og prinsipielle problemstillingene rundt endrede pensjonskostnader for kommunesektoren. Disse medlemmer har ikke registrert at KLP eller noen andre selskaper har fremmet krav om økte pensjonspremier fra sine kunder for 2002. Disse medlemmer forutsetter imidlertid at regjeringen i RNB vurderer spesielle tiltak for 2002 avhengig av den kortsiktige utviklingen i pensjonskostnadene.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er kommunar og fylkeskommunar sitt ansvar å inngå avtalar for å sikre dei tilsette sine pensjonar. Når det nå er sendt brev til kommunar og fylkeskommunar med krav om ekstra innbetalningar, skaper dette store problem. Det finst nemleg ikkje økonomiske reserver i kommunesektoren. Årsaka til dette er at dei økonomiske rammene har vore for knappe i mange år. Kommunane har alt gjennomført ei rekkje omfattande omstillingar. 87 pst. av kommunane melder at det ikkje er råd å effektivisere verksemda meir og at reduserte inntekter vil føre til direkte kutt i tenestetilbodet. Denne medlemen meiner dette vil seie at kommunar og fylkeskommunar må redusere sine tilbod, særleg innan skule, dersom dei ikkje får hjelp til å dekkje dei ekstra utgiftene til pensjonar. Denne medlemen meiner det er direkte uforsvarleg av Regjeringa og Stortinget å skuve problema frå seg når ein ser kva slags konsekvensar det får. Denne medlemen viser til at Senterpartiet for å finne løysingar i Dokument nr. 8:19 (2001-2002) har fremja forslag om ekstra løyvingar til kommunesektoren for inneverande år. Denne medlemen avventer RNB og Regjeringa sin lova gjennomgang når det gjeld 2002.

1.6.5 Økonomisk ubalanse i kommunesektoren

Fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i mange kommunar og fylkeskommunar er ein pressa økonomisk situasjon. Det tekniske beregningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi peiker også på dette i sin rapport frå november 2001. Fleirtalet ber derfor om at Regjeringa i Kommuneproposisjonen for 2003 gir ein grundig presentasjon av den økonomiske situasjonen i kommunesektoren og skisserer tiltak for å rette opp den økonomiske ubalansen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til den siste rapporten fra Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi fra november 2001 som fastslår at utviklingen i kommuneøkonomien peker i retning av stabilisering og forbedring. Disse medlemmer er av den oppfatning at kommuneopplegget for 2002 vil forsterke denne positive utviklingen ytterligere.

Disse medlemmer er tilfreds med at Samarbeidsregjeringen vil videreføre og videreutvikle konsultasjonsordningen med KS og ser dette som et viktig tiltak for å øke forutsigbarheten i rammebetingelsene for kommunesektoren. Disse medlemmer vil understreke at en eventuell felles langsiktig plan mellom KS og staten for utvikling i kommuneøkonomien må ta hensyn til kommunesektorens betydelige andel av norsk økonomi i forhold til behovet for løpende makroøkonomisk styring og ikke bidra til å undergrave kommunesektorens ansvar for lønnsoppgjørene.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til dei mange brev som er komne til parti-gruppene og kommunalkomiteen. Mange av dei fortel om ein kvardag ute i kommune-Norge der loven vert broten fordi kommunar og fylkeskommunar ikkje har økonomiske midlar nok til å gi dei tenestene dei skal. Oppslag i media fortel om det same. I Rapport frå Det tekniske beregningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi, november 2001 står det:

"Utvalget betrakter netto driftsresultat som den primære indikatoren for den økonomiske balansen i kommunesektoren. Utvalget er bekymret for den svake utviklingen i driftsresultatene de senere årene. Dette gjelder særlig fylkeskommunene og de større kommunene. Videre er utviklingen i brutto driftsresultat betydelig svakere enn utviklingen i netto driftsresultat, og netto utgifter til renter og avdrag er redusert samtidig som nettogjelden har økt. Det er et betydelig usikkerhetsmoment at det er uvisst om netto driftsresultat i en viss grad holdes oppe av ekstraordinære forhold knyttet til kraftsektoren."

På denne bakgrunn fremmer denne medlemen følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa utarbeide ein plan for oppretting av den økonomiske ubalansen i kommunesektoren."

1.6.6 Justering av kommunegrensar

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til merknad i Innst. S. nr. 326 (2000-2001) Kommuneproposisjonen for 2002, om å flytte Åram krets i Sande kommune til Vannylven kommune. Flertallet er derfor åpne for å se på saken på nytt dersom Regjeringa finner grunn til det.

1.6.7 Landbrukskontor

Fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til endringa i inntektssystemet som gjeld fordelingsnøkkelen til tilskott til landbrukskontor. Den nye ordninga inneber ei sterk omfordeling av tilskottsmidlar. Fleirtalet ber om at Regjeringa utarbeider eit oversyn som viser kva følgjer omfordelinga vil få for kommunane og gir ei nærmare vurdering av dette. Fleirtalet ber om at materialet blir lagt fram i Kommuneproposisjonen for 2003.

Medleimen i komiteen frå Senterpartiet vil peike på at endringa i fordelingsnøkkelen for tilskott til landbrukskontor får særleg urimelege utslag. Ein kommune som Gausdal får i dag 1,5 mill. kroner i tilskott til drift av landbrukskontoret. Oslo får i dag 240 000 kroner. Omlegginga vil føre til at Gausdal om 5 år får 500 000 kroner, medan Oslo får nærare 40 mill. kroner.

På denne bakgrunn fremjar denne medleimen følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa behalde den fordelingsnøkkelen for tilskott til landbrukskontor som vert brukt i dag."

1.6.8 Kirkelige formål

Komiteen ber Regjeringa i Kommuneproposisjonen årlig gi en omtale av lokalkirkenes økonomi og beregning av de økonomiske forpliktelser dette medfører.

Komiteen viser til en enstemmig Innst. S. nr. 5 (2000-2001) om arbeidsmiljøprosjektet i kirken. Komiteen ber Regjeringa følge dette opp.

1.6.9 Friare skattøve

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil ha eit mykje sterkare lokalt sjølvstyre. Senterpartiet ønskjer meir fokus på lokale løysingar der kommunane i større grad

kan utvikle sin eigen politikk. Ein føresetnad for dette er mindre detaljstyring frå staten og ein friare økonomisk situasjon for kommunane.

Desse medlemene fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa legge til rette for forsøk med friare lokalt skattøve, slik at kommunar i periodar kan auke skattlegginga for å gjennomføre viktige politiske prioriteringar."

1.6.10 Særleg ressurskrevjande brukarar

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa om å etablere en statlig toppfinansiering for ressurskrevende brukere. Regjeringa bes fremme forslag i kommuneproposisjonen for 2003."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til forliket mellom sine respektive fraksjoner i komiteen, og merknader under 2.1.2 i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti har funnet rom for en bevilgning til de særlig ressurskrevende brukerne av kommunale tjenester. Dette tilskottet er nå lagt inn i skjønnsporten. Dette er tiltak som er fullstendig uegnet for utøving av skjønn. Tilbudet gjelder mennesker som er helt avhengig av døgnkontinuerlig hjelp og pleie, og som ofte krever spesialisert personale. Verken behovet til brukerne eller behovet for stabilt og kvalifisert personell, kan sikres ved finansieringen slik den er i dag. Når finansieringen av denne ordningen trekkes ut av skjønnsramma, vil den øke med ca. 500 mill. kroner. Dette gir rom for økt skjønn som kompensasjon til kommuner med stor befolkningsøkning eller -nedgang.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa i Kommuneproposisjonen for 2003 foreslå å innføre en statlig toppfinansiering for særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester der alle utgifter over 600 000 kroner pr. bruker dekkes av staten."

Medleimen i komiteen frå Senterpartiet viser til at kostnadene til ressurskrevjande brukarar er ein stor utgiftspost for mange kommunar. Denne medleimen meiner det ikkje gjev kommunane stor nok forutsigbarhet å gje refusjon gjennom skjønnstilskotet og viser til forslag i finansinnstillinga.

2. RAMMEOMRÅDE 6 INNVANDRING, REGIONAL UTVIKLING, BOLIG OG ARBEID

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet

St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2 viser budsjettforslaget fra regjeringen Stoltenberg. St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4 viser budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4
Utgifter i kroner				
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>				
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)	196 200 000	195 650 000
	1	Driftsutgifter	152 400 000	151 850 000
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	9 200 000	9 200 000
	22	KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkeskommunene, <i>kan overføres</i>	12 900 000	12 900 000
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 400 000	5 400 000
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	16 300 000	16 300 000
502		Valgutgifter	10 400 000	10 400 000
	1	Driftsutgifter	5 000 000	5 000 000
	60	Refusjon til kommuner	5 400 000	5 400 000
503		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m. (jf. kap. 3503)	11 550 000	11 550 000
	1	Driftsutgifter	10 050 000	10 050 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 500 000	1 500 000
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	1 552 627 000	1 552 627 000
	1	Driftsutgifter	344 627 000	344 627 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 108 700 000	1 108 700 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	99 300 000	99 300 000
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	2 809 340 000	2 809 340 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 717 175 000	2 717 175 000
	62	Kommunale innvandrertiltak	12 000 000	12 000 000
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 350 000	2 350 000
	71	Kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	16 700 000	16 700 000
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	10 815 000	10 815 000
	73	Tilskudd til innvandererorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 600 000	21 600 000
	74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 500 000	1 500 000
	75	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet	27 200 000	27 200 000
522		Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)	6 000 000	6 000 000
	1	Driftsutgifter	6 000 000	6 000 000
523		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3523)	3 650 000	3 650 000
	1	Driftsutgifter	3 650 000	3 650 000
524		Utlendingsnemnda	109 800 000	109 800 000
	1	Driftsutgifter	76 500 000	76 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	33 300 000	33 300 000
526		Nasjonale minoriteter	2 700 000	2 700 000
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	2 700 000	2 700 000
540		Sametinget (jf. kap. 3540)	127 500 000	127 500 000
	50	Sametinget	120 100 000	120 100 000
	54	Avkastning av Samefolkets fond	7 400 000	7 400 000
541		Tilskudd til samiske formål	5 600 000	5 600 000
	70	Tilskudd til samiske formål	1 300 000	1 300 000
	71	Kompetansesenter for urfolks rettigheter	1 800 000	1 800 000
	72	Samisk språk, informasjon, o.a.	2 500 000	2 500 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4
550		Lokal næringsutvikling	93 300 000	0
	61	Kommunale næringsfond	93 300 000	0
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	552 500 000	434 000 000
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425, post 50</i>	290 000 000	240 000 000
	55	Etablererstipend, fond	124 000 000	120 000 000
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	77 000 000	74 000 000
	58	Regionale samordningstiltak, fond	61 500 000	0
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	247 700 000	206 000 000
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv.	9 300 000	11 000 000
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	60 400 000	60 000 000
	54	Program for vannforsyning, fond	30 000 000	0
	56	Omstilling og nyskaping, fond	84 000 000	77 000 000
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, mv.	34 000 000	32 000 000
	71	Næringshager	30 000 000	26 000 000
580		Bostøtte	1 737 000 000	1 757 000 000
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 737 000 000	1 757 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	897 150 000	863 150 000
	60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	51 800 000	51 800 000
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	106 000 000	106 000 000
	73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	12 800 000	12 800 000
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	680 000 000	646 000 000
	78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	36 500 000	36 500 000
	79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i>	10 050 000	10 050 000
582		Skoleanlegg	70 000 000	70 000 000
	60	Rentekompensasjon	70 000 000	70 000 000
585		Husleietvistutvalget i Oslo (jf. kap. 3585)	4 000 000	4 000 000
	1	Driftsutgifter	4 000 000	4 000 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2 761 800 000	2 761 800 000
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 696 200 000	1 696 200 000
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 065 600 000	1 065 600 000
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)	31 300 000	31 300 000
	1	Driftsutgifter	31 300 000	31 300 000
<i>Arbeids- og administrasjonsdepartementet</i>				
1570		Arbeidstilsynet (jf. kap. 4570)	247 417 000	247 417 000
	1	Driftsutgifter	243 717 000	243 717 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 700 000	3 700 000
1571		Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 4571)	121 654 000	121 654 000
	1	Driftsutgifter	117 054 000	117 054 000
	21	Spesielle driftsutgifter	700 000	700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	800 000	800 000
	70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	500 000	500 000
	71	Tilskudd til Norsk Elektrotekniske Komité	2 600 000	2 600 000
1573		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 4573)	68 374 000	68 374 000
	1	Driftsutgifter	57 774 000	57 774 000
	21	Oppdrag	6 600 000	6 600 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	4 000 000
1574		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 4574)	0	25 400 000
	1	Driftsutgifter	0	25 400 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4
1575		Forskning og utredning	52 600 000	42 200 000
	21	Forsknings- og utredningsoppdrag, m.m., <i>kan overføres</i>	8 200 000	8 800 000
	50	Norges forskningsråd	43 700 000	32 700 000
	70	Tilskudd til forskning og informasjon	700 000	700 000
1577		Norges brannskole	35 950 000	35 950 000
	1	Driftsutgifter	34 950 000	34 950 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 000 000	1 000 000
1590		Aetat (jf. kap. 4590)	1 797 856 000	1 767 856 000
	1	Driftsutgifter	1 596 360 000	1 566 360 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 716 000	1 716 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	199 780 000	199 780 000
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)	1 207 032 000	1 207 032 000
	21	Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	22 474 000	22 474 000
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	1 184 558 000	1 184 558 000
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede ...	2 799 693 000	2 799 693 000
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap.1591 post 70</i>	2 660 246 000	2 660 246 000
	73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i>	103 447 000	103 447 000
	74	Lønnssubsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	36 000 000	36 000 000
1593		Aetats salg av bedriftstjenester (jf. kap. 4593)	11 000 000	11 000 000
	1	Driftsutgifter	11 000 000	11 000 000
1595		Ventelønn mv. (jf. kap. 4595)	269 078 000	269 078 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	269 078 000	269 078 000

Statsbankene

2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615) ...	325 400 000	313 400 000
	1	Driftsutgifter	254 400 000	242 400 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	4 000 000
	72	Rentestøtte	67 000 000	67 000 000
		Sum utgifter rammeområde 6	18 166 171 000	17 871 121 000

Inntekter i kroner

Inntekter under departementene

3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)	514 156 000	514 156 000
	2	Gebyr nødvisum	90 000	90 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	514 066 000	514 066 000
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	100 003 000	100 003 000
	1	Tilbakevending for flyktninger	10 815 000	10 815 000
	3	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet	27 200 000	27 200 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	61 988 000	61 988 000
3540		Sametinget (jf. kap. 540)	7 400 000	7 400 000
	51	Avkastning av Samefolkets fond	7 400 000	7 400 000
3585		Husleietvistutvalget i Oslo (jf. kap. 585)	200 000	200 000
	1	Gebyrer	200 000	200 000
3587		Statens bygnings tekniske etat (jf. kap. 587)	12 200 000	12 200 000
	4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett	12 200 000	12 200 000
4570		Arbeidstilsynet (jf. kap. 1570)	19 800 000	19 800 000
	1	Diverse inntekter	1 800 000	1 800 000
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	3 800 000	3 800 000
	5	Tvangsmulkt	1 600 000	1 600 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	12 600 000	12 600 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4
4571		Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 1571)	93 000 000	93 000 000
	2	Gebyrer	93 000 000	93 000 000
4573		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 1573)	8 700 000	8 700 000
	1	Laboratorievirksomhet	1 000 000	1 000 000
	2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	1 100 000	1 100 000
	3	Oppdrag	6 600 000	6 600 000
4574		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 1574)	0	16 500 000
	1	Diverse inntekter	0	300 000
	3	Oppdragsforskning	0	16 200 000
4577		Norges brannskole	7 153 000	7 153 000
	1	Diverse inntekter	7 153 000	7 153 000
4590		Aetat (jf. kap. 1590)	44 343 000	44 343 000
	4	Salgsinntekter m.m.	343 000	343 000
	80	Innfordret misbruk av dagpenger	30 000 000	30 000 000
	81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser	14 000 000	14 000 000
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)	54 790 000	54 790 000
	1	Utleieinntekter	53 080 000	53 080 000
	2	Opplæringstjenester	1 710 000	1 710 000
4592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede (jf. kap. 1592)	14 477 000	14 477 000
	1	Utleieinntekter	14 477 000	14 477 000
4593		Aetats salg av bedriftstjenester (jf. kap. 1593)	30 000 000	30 000 000
	1	Driftsinntekter	30 000 000	30 000 000
4595		Ventelønn mv. (jf. kap. 1595)	21 522 000	21 522 000
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	21 522 000	21 522 000
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	31 610 000	31 610 000
	1	Gebyrer	29 900 000	29 900 000
	4	Tilkjente saksomkostninger	100 000	100 000
	9	Salg av datatjenester	1 550 000	1 550 000
	10	Husleie, tjenesteboliger	60 000	60 000
5326		SIVA (jf. kap. 2426)	3 000 000	3 000 000
	71	Låneprovisjon	3 000 000	3 000 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>				
5613		Renter fra SIVA (jf. kap. 2426)	46 700 000	46 700 000
	80	Renter	46 700 000	46 700 000
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	6 660 000 000	6 629 000 000
	80	Renter	6 660 000 000	6 629 000 000
		Sum inntekter rammeområde 6	7 669 054 000	7 654 554 000
		Netto rammeområde 6	10 497 117 000	10 216 567 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 i forbindelse med videreutvikling av regionale utviklingsprogrammer i Hedmark og Oppland fylkeskommuner, får adgang til å omdisponere mellom følgende bevilgninger:

1. kap. 550 Lokal næringsutvikling post 61 Kommunale næringsfond.
2. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og

kommuner post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling, fond.

3. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner post 55 Etablererstipend, fond.
4. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner post 58 Regionale samordningstiltak, fond.
5. kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene post 50 Bedrifts- og næringsutvikling i distriktene, begrenset til maksimalt 20 pst.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet	63,3 mill. kroner
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger	196,3 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	60	Oppstartingsstilskudd	2 991,1 mill. kroner

V

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2002. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i

budsjettet for 2002, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520 Utledningsdirektoratet post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1570 post 1	kap. 4570 post 1, 6, 7
kap. 1571 post 1	kap. 4571 post 6
kap. 1573 post 1	kap. 4573 post 2
kap. 1573 post 21	kap. 4573 post 3
kap. 1577 post 1	kap. 4577 post 1

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1591		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Arbeidsmarkedstiltak	334,3 mill. kroner
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift	521,6 mill. kroner

VIII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

2.1 Disponering av rammeområde 6*2.1.1 Innleiing*

Komiteen har ved Stortingets vedtak 26. oktober 2001 fått tildelt kapittel under rammeområde 6 Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Finans- og tolldepartementet, jf. Innst. S. nr. 2 (2001-2002). Ved vedtak i Stortinget 28. november 2001 er netto utgiftsramme

for rammeområde 6 fastsett til kr 10 216 567 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2001-2002).

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenen § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal berre dei forslaga som summerer seg til ramma for rammeområde 6, som er vedtatt ved handsaminga av Budsjett-innst. S. I (2001-2002), takast opp til votering ved handsaminga av denne innstillinga.

Komiteen viser til at det går fram av tabell 1 at forslaget frå Høgre, Fremskrittspartiet og Kristeleg Folkeparti, summerer seg til den nettosum som er vedteken for rammeområde 6 ved handsaminga av Budsjett-innst. S. I (2001-2002).

Komiteen viser til at forslaget frå Høgre, Fremskrittspartiet og Kristeleg Folkeparti er ført opp under komiteen si tilråding under kap. 6 i innstillinga.

Tabell 1 Forslag til disponering av ramme 6

Tabellen viser det justerte budsjettforslaget frå Høgre, Fremskrittspartiet og Kristeleg Folkeparti. Avvik frå forslag til beløp frå regjeringa Bondevik II i parentes. Berre kapittel med avvik frå Regjeringa sitt forslag er med. Tal i tusen kroner.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	H, Frp og Krf
Utgifter rammeområde 6				
550		Lokal næringsutvikling		20 000
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	0	20 000 (+20 000)
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	434 000	414 000 (-20 000)
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond	240 000	232 000 (-8 000)
	55	Etablererstipend, fond	120 000	115 000 (-5 000)
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	74 000	67 000 (-7 000)
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	206 000	206 000 (0)
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv.	11 000	8 000 (-3 000)
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	60 000	54 000 (-6 000)
	54	Program for vannforsyning, fond	0	20 000 (+20 000)
	56	Omstilling og nyskaping, fond	77 000	72 000 (-5 000)
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, mv.	32 000	29 000 (-3 000)
	71	Næringshager	26 000	23 000 (-3 000)
1570		Arbeidstilsynet (jf. kap. 4570)	247 417	242 417 (-5 000)
	1	Driftsutgifter	243 717	238 717 (-5 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	H, Frp og Krf
1571		Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 4571)	121 654	122 654 (+1 000)
	70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	500	1 500 (+1 000)
1577		Norges brannskole	35 950	39 950 (+4 000)
	1	Driftsutgifter	34 950	38 950 (+4 000)
Sum utgifter rammeområde 6			17 871 121	17 871 121 (0)
Inntekter rammeområde 6				
Sum inntekter rammeområde 6			7 654 554	7 654 554 (0)
Sum netto rammeområde 6			10 216 567	10 216 567 (0)
Sum rammeområde 6 - rammevedtak			0	0

2.1.2 Forliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil vise til enighet mellom sine respektive fraksjoner i komiteen om disponering av midlene innenfor rammeområdene 6 og 7 i statsbudsjettet for 2002. Forliket mellom partiene innebærer omdisponeringer i forhold til forslaget fra regjeringen Bondevik II og Budsjett-innst. S. I (2001-2002).

Disse medlemmers forslag til disponering av ramme 6 fremgår av tabell 1 ovenfor. I tillegg er disse medlemmer enige om følgende:

- Flere fylkeskommuner står i fare for å få fremtidige inntektstap som følge av sykehusrefomen. Regjeringen bes i Revidert nasjonalbudsjett for 2002 komme tilbake med et opplegg for et rettferdig oppgjør til fylkeskommuner som har fremtidige dokumenterte inntektstap, det anmodes om en særlig oppmerksomhet på situasjonen i Østfold og Nord-Trøndelag. I opplegget må det tas hensyn til at Stortinget økte skjønnsrammen til fylkeskommunene med 200 mill. kroner for 2002 i forhold til forslag i kommuneproposisjonen.
- Mange kommuner har brukere av omsorgstjenester som er så ressurskrevende at det er vanskelig å finansiere. Regjeringen bes om å etablere en statlig toppfinansiering for ressurskrevende brukere. Regjeringen bes fremme et slik forslag i kommuneproposisjonen for 2003.

Disse medlemmer viser til forslag og merknader foran under kap. 1.6.2 og 1.6.10.

2.1.3 Merknader frå fleirtalet i komiteen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, konstaterer at den vedtatte ramme for rammeområde 6 i så vesentlig grad avviker fra det disse partier mener er en nødvendig innsats for å sikre hovedtrekkene i bosettingsmønsteret, motvirke arbeidsledighet og bedre boligtilbudet at det ikke gir et rimelig bilde av partiets politikk å fremme forslag om fordeling av rammen. Dette er en ramme som regjeringspartiene bare kunne få støtte til fra Fremskrittspartiet. Det er da også naturlig at de partiene som står bak de vedtatte innstrammingene også foreslår innretningen av dem.

Flertallet vil ut fra dette ikke fremme egne forslag til rammedisponering, men viser til de forslag som er fremmet av sine respektive partifraksjoner i finansinnstillingen.

2.1.4 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til budsjettopplegget fra regjeringen Stoltenberg og til finansinnstillingen, Budsjett-innst. S. I (2001-2002), hvor Arbeiderpartiets økonomiske politikk er presentert. Arbeiderpartiets forslag vedrørende finansinnstillingen rammeområde 6 framgår av tabell 2.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets økonomiske opplegg gir en vesentlig sterkere satsing for å sikre hovedtrekkene i bosettingsmønsteret, motvirke arbeidsledighet og bedre boligtilbudet enn det som følger av det økonomiske opplegget til regjeringen Bondevik II og regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Regjeringen Bondevik II foreslo å redusere bevilgningene til distriktpolitiske virkemidler med 350 mill. kroner i forhold til opplegget fra regjeringen Stoltenberg. Sentrale virkemidler foreslås avvirket helt. Bevilgningene til kommunale næringsfond kuttes helt. Bevilgningene til regionale samordningstiltak kuttes helt. Bevilgningene til program for vannforsyning kuttes helt. Andre virkemidler svekkes vesentlig. Bevilgningene til distriktpolitiske tiltak gjennom Statens nærings- og distriktsutviklingsfond kuttes kraftig. Bevilgningene fra Nærings- og handelsdepartementet og Fiskeridepartementet til utviklingsprogrammer av stor betydning for næringsutvikling i distriktene, bl.a. til utvikling av mulighetene i marin sektor, kuttes helt. Bevilgningene fra Landbruksdepartementet til landbruksavtalen kuttes med 300 mill. kroner før forhandlinger er gjennomført. Bevilgningene fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet til fraktutjamning i distriktene kuttes helt. Arbeiderpartiet har ved behandlingen av det økonomiske opplegget i finanskomiteen gått imot disse alvorlige kuttene, og foreslått bevilgninger i tråd med forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Samarbeidsregjeringens budsjettopplegg innebærer en klar omlegging av de hovedlinjene i distriktpolitikken som det har vært bred enighet om mellom Arbeiderpartiet, sentrumspartiene og Sosialistisk Venstreparti. Opplegget fra regjeringen Bondevik II er i strid med hovedlinjene i den distriktpolitikken som et flertall i Stortinget bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti sto bak ved behandlingen av stortingsmeldingen om distrikts- og regionalpolitikken for et halvt år siden. Disse medlemmer finner det derfor nødvendig å fremme forslag hvor Stortinget ber Regjeringen legge stortingsflertallets syn til grunn i distrikts- og regionalpolitikken. Disse medlemmer viser til at de samme partiene fortsatt utgjør et klart flertall i Stortinget.

Disse medlemmer legger i denne innstilling til grunn den innretning innenfor rammeområde 6 som Arbeiderpartiet har redegjort for i finansinnstillingen. Disse medlemmer foretar følgende justering innenfor Arbeiderpartiets foreslåtte ramme:

Kap. 581	
Post 79 Tilskudd til radonforebyggende tiltak	- 5 mill. kroner
Kap. 1571	
Post 70 Tilskudd til Norsk brannvernforening	+ 1 mill. kroner
Kap. 1577 Norges brannskole	
Post 1 Driftsutgifter	+ 4 mill. kroner

Under behandlingen i Stortinget fikk regjeringspartiene støtte til sitt forslag til netto utgiftsramme fra Fremskrittspartiet, etter at statsministeren hadde truet med å gå av dersom Regjeringen ikke fikk støtte til opplegget.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II også foreslo en svekkelse av virkemidlene i boligpolitikken. Husbankens utlånsramme ble redusert med 2 mrd. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg. Boligtilskudd ble redusert. Dette gjør at det ikke kan bygges så mange utleieboliger for vanskeligstilte, bl.a. bostedsløse, som foreslått av regjeringen Stoltenberg.

Disse medlemmer viser til at tiltak for å bedre boligtilbudet og arbeidstilbudet er helt sentralt i regjeringen Stoltenbergs opplegg for økt økonomisk og sosial trygghet. I sitt budsjettframlegg har regjeringen Bondevik II lagt fram nye anslag som gir økt økonomisk handlingsrom i budsjettet. Regjeringen Bondevik II har i vesentlig grad brukt dette handlingsrommet til skattelettelser. Arbeiderpartiet foreslår å bruke størsteparten av det utvidede handlingsrommet til en økt innsats overfor de vanskeligst stilte. Arbeiderpartiet foreslår derfor økte bevilgninger til botilskudd og bostøtte. Regjeringspartiene har ikke gitt støtte til disse forslagene.

Regjeringen Bondevik II anslår høyere arbeidsledighet neste år enn anslått av regjeringen Stoltenberg. Dette foreslår Regjeringen å møte gjennom øke bevilgninger til arbeidsledighetstrygd. Arbeiderpartiet mener det er behov for mer aktive tiltak for å motvirke økt ledighet og har derfor foreslått økt bruk av arbeidsmarkedstiltak. Både for å motvirke arbeidsledighet og for å utvikle et mer inkluderende arbeidsliv må Aetat spille en aktiv rolle. Arbeiderpartiet er derfor uenig i regjeringen Bondevik IIs forslag om å redusere bevilgningene til Aetat i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Under behandlingen i finanskomiteen foreslo Arbeiderpartiet i tråd med dette en netto utgiftsramme for rammeområde 6 som var 477,6 mill. kroner høyere enn forslaget fra regjeringspartiene, som var identisk med forslaget fra regjeringen Bondevik II.

Ytterligere satsing på de vanskeligstilte

Disse medlemmer ønsker å bruke en stor del av det økte handlingsrommet som følge av at Regjeringen la fram nye anslag for den økonomiske utviklingen til en ytterligere styrking av innsatsen for de som har det vanskeligst i samfunnet.

Disse medlemmer vil øke boligtilskuddet med ytterligere 43 mill. kroner utover regjeringen Stoltenbergs budsjett til å bygge utleieboliger, slik at unge og vanskeligstilte lettere kan etablere seg i boligmarkedet. I tillegg vil disse medlemmer bevilge 77 mill. kroner mer i økt bostøtte gjennom å utvide boligavgrensningen for blant annet barnefamilier, slik at også de som bor i nøkterne boliger som ikke er husbankfinansiert, heretter kan få bostøtte.

Disse medlemmer vil i sitt alternative budsjett 5 mill. kroner mer til et samarbeidsprosjekt mellom Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og staten om bolig hjelp i Bergen, Trondheim og Stavanger, jf. sosialkomiteens budsjettinnstilling, slik at også disse byene kan delta, i tillegg til Oslo, som allerede har et slikt prosjekt.

Disse medlemmer vil i sitt alternative budsjett øke arbeidsmarkedstiltakene med ytterligere 500 tiltaksplasser, utover regjeringen Stoltenbergs forslag. Dette er en nødvendig styrking av arbeidsmarkedstiltakene når Regjeringen har anslått økt arbeidsledighet for 2002. Disse medlemmer mener det ikke er tilstrekkelig med en økning i dagpengene, men at det også er nødvendig med flere tiltaksplasser.

Disse medlemmer vil peke på at denne økte innsatsen kommer på toppen av den innsatsen regjeringen Stoltenberg foreslo for de vanskeligst stilte i sitt budsjettforslag.

Disse medlemmer viser til merknader under 2.1.3 og vil ut fra dette ikke fremme egne forslag til rammedisponering.

2.1.5 Hovedprioriteringer fra Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Samarbeidsregjeringen viderefører regjeringen Stoltenbergs forslag til økning i budsjettet på innvandringsområdet. Utlendingsforvaltningen står foran betydelige utfordringer med et høyt antall asylsøkere og alt for lange saksbehandlingstider. Samtidig med at det nå stilles økte midler til disposisjon må det til en betydelig produktivtetsvekst og vilje til nytenking i hele forvaltningen. Det er viktig at oppfølgingen av rapporten som et konsulentfirma la fram 1. august 2001 blir fulgt opp.

Disse medlemmer vil vise til at Regjeringen vil vurdere oppmyking av regelverket for arbeidsinnvandring i året som kommer for å legge bedre til rette for rekruttering av etterspurt arbeidskraft.

Disse medlemmer vil vise til at Samarbeidsregjeringen foreslår å øke bevilgningen til den statlige bostøtteordningen med 20 mill. kroner i forhold til regjeringen Stoltenbergs forslag. I bostøtteordningen får målgruppen alders-, uføre- og etterlattepensjonister med inntekt under minstepensjonen tillagt 30 pst., dekket sine utgifter til lys og varme. Ordningen omfatter om lag 75 000 husstander. Denne forbedringen kommer i tillegg til økningen i boutgiftstaket. Den øvre

grense for boutgifter er hevet med 5 000 kroner i storbyene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger og gjelder fra første terminutbetaling i 2002.

Disse medlemmer vil vise til forslaget om styrking av bostøtteordningen, som er et av mange tiltak i Regjeringens satsing på å bekjempe fattigdom.

Disse medlemmer mener at utvikling og etablering av verdiskapende og variert næringsliv med produktive og lønnsomme arbeidsplasser er det beste grunnlaget for å opprettholde bosettingen i distriktene og sikre levedyktige lokalsamfunn i hele landet. Regjeringens forslag om forbedrede rammebetingelser for næringslivet vil komme næringslivet i distriktene til gode.

Disse medlemmer vil vise til at i Samarbeidsregjeringens budsjettforslag blir det foreslått en rekke tiltak som gir bedre rammebetingelser for næringslivet, som fjerning av flypassasjeravgiften, fjerning av den ekstraordinære utbytteskatten og fradragmulighet for forsknings- og utviklingstiltak. Samtidig foreslår Regjeringen en reduksjon i bevilgningene til distrikts- og regionalpolitikk under Kommunal- og regionaldepartementet.

2.1.6 Hovedprioriteringer fra Fremskrittspartiet

Disse medlemmer viser til sine merknader under de ulike programområdene i innstillingen og til oversikten over sitt alternative budsjett i tabell 2 nedenunder.

2.1.7 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til kap. 1.1.3 og til sine merknader under de ulike programområdene i innstillingen og til sitt alternative budsjett i tabell 2 nedenunder.

2.1.8 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Innvandring

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet mener det er nødvendig med tiltak for å sikre at Utlendingsnemnda fungerer etter intensjonen. Denne medlemmen viser til at det er avgjerende viktig for einsleige mindreårige asylsøkjere at dei får ei så god oppfølging som råd. Denne medlemmen meiner difor mottak som har ansvar for denne gruppa, skal ha status som barnevernsinstitusjon og at kvar einskild skal vere ei bekymringssak i barnevernet.

Denne medlemmen viser elles til merknad under kap. 3.2 i innstillinga.

Regional og distriktpolitikken

Denne medlemmen meiner det er behov for ei heilskapleg og offensiv satsing på distriktpolitikken for å nytte ressursane i distrikta og bremse sentraliseringa av kunnskap, busetting og kapital. Denne medlemmen ønskjer å gi folk reell valfridom i forhold til val av bustad, noko som krev ein brei distriktpolitikk. Det må setjast inn auka ressursar på samferdsel,

næringsutvikling, kommunal velferd, breiband og tiltak for ungdom. Det er og eit stort behov for å tenke nytt i forhold til utflytting av statlege arbeidsplassar og korleis ein kan redusere avstandsulempene for bedrifter og personar i distrikta.

Denne medlemeden viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett aukar løyvingane til regional utvikling med 300 mill. kroner i forhold til regjeringa Stoltenberg sitt budsjett og med 650 mill. kroner i forhold til Samarbeidsregjeringa sitt budsjett. I tillegg vert dei kutt som Samarbeidsregjeringa har gjort i ordningane under SND tilbakeført. Denne medlemeden viser til ei styrking av løyvingane til lokale næringsfond og næringshagar, oppretting av ny post vedrørende ungdomssatsing i distrikta samt full kompensasjon til dei 14 kommunane som måtte betale høgare arbeidsgivaravgift frå 1999.

Denne medlemeden meiner det er nødvendig å sette fokus på deler av landet der det er behov for spesiell innsats. Denne medlemeden ber også om at det kvart år vert lagt fram ein oversikt over den geografiske fordelinga av statlege investeringar.

Bustad og bumiljø

Denne medlemeden vil peike på at Husbanken er staten sin viktigaste reiskap i den sosiale bustadpolitikken og meiner at låneramma bør vere 15 mrd. kroner i 2002. Husbanken må oppretthaldast som ein allmenn bustadbank og ikkje gjerast om til ein bank for dei som etablerar seg for første gang.

Denne medlemeden meiner det er nødvendig å bygge opp ein skjerma marknad med utleigebustader og låginnskotsbustader for dei som skal inn på bustadmarknaden for første gang eller som av andre grunnar har problem med å skaffe seg bustad på den opne marknaden. For å få fart i dette arbeidet vil denne medlemeden foreslå at inntektene frå dokumentavgifta vert øymerket eit program for bygging av allmennyttige utleigebustader, låginnskotsbustader og andre subsidierte bustader underlagt prisregulering. Ungdom under 30 år bør få unntak frå å betale dokumentavgift.

Dei bustadlause har eit særleg behov for hjelp til å finne bustad og denne medlemeden viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett vil gje ei særskilt løyving på 150 mill. kroner til dette arbeidet.

Denne medlemeden viser til at einslege ofte har langt høgare buutgifter pr. person enn andre hushald samstundes som dei og kjem dårleg ut på andre

område. Denne medlemeden fremja derfor forslag om at det leggjast fram ei eiga sak for Stortinget om denne gruppa sin situasjon der særskilde bustadpolitiske tiltak blir vurdert.

Denne medlemeden meiner at bustøtta skal utbetalt kvar månad og vil og auke løyvingane.

Denne medlemeden meiner at eldresatsinga må vidareførast utover 2002 og fremjar forslag om at dei kommunane som har sendt inn godkjende søknader innan fristen 1. oktober, bør få klarsignal for å bygge.

Denne medlemeden meiner at låneordninga frå staten til kommunane for å rehabilitere skulebygg er godt meint, men at ordninga ikkje vil dekke det behovet kommunane har. Ei sanering av gjeld på 12 mrd. kroner slik Senterpartiet har foreslått vil vere eit mykje betre forslag.

Arbeidsmarknad

Denne medlemeden meiner samfunnet sitt behov for arbeidskraft i størst mogleg grad skal dekkjast gjennom omskolering og kvalifisering av arbeidskraftreserven og gjennom tiltak som oppmodar folk til å stå lenger i arbeidslivet. Det er positivt med ein viss grad av utveksling av arbeidskraft mellom land, men arbeidskraftinnvandring må byggje på lik handsaming av personar frå ulike land, og ikkje berre gjelde statsborgarar innan OECD- og EØS-området.

Denne medlemeden meiner at arbeidsmarknads-tiltak er staten sitt ansvar. Denne medlemeden er kritisk til den omlegginga som vart foreslått frå regjeringa Stoltenberg når det gjeld satsar for tilskot. Særleg dårleg ut kjem PV-verksemdene og omlegginga kan oppfattast slik at kommunane får eit økonomisk medansvar for desse verksemdene. Dette kan føre til at PV-verksemdar vert lagt ned.

Kvalifiserings- og formidlingstiltak for dei som ønskjer kome i arbeid har stor betydning, og denne medlemeden viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett aukar løyvinga med 100 mill. kroner.

Arbeidsmiljø og sikkerhet

Denne medlemeden meiner det er behov for å styrke arbeidet innan dette området. I dette arbeidet trengst eit lovverk som gir tryggleik for arbeid og inntekt, som hindrar diskriminering i arbeidet og som gir rett til demokrati og påverknad på eigen arbeidsplass. Denne medlemeden ser det som naturleg med ei samla arbeidslivslovgivning til erstatning for dei spredde lovar og reglar ein i dag finn.

Tabell 2 Oversikt over dei alternative budsjetta til fraksjonane

I tabellen er det gjeve ei oversikt over dei alternative budsjetta til hhv. Arbeidarpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet på rammeområde 6 slik det framgår av Budsjett-innst. S. I (2001-2002). Avvik frå forslaget frå regjeringa Bondevik II i parentes. Berre kapittel med avvik frå Regjeringa sitt forslag er med. Tal i tusen kroner.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	Ap	Frp	SV	Sp
Utgifter rammeområde 6							
500		Kommunal- og regional- departementet (jf. kap. 3500)	195 650	195 650	217 500	195 650	195 650
	1	Driftsutgifter	151 850	151 850	180 000	151 850	151 850
				(0)	(+28 150)	(0)	(0)
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	9 200	9 200	8 200	9 200	9 200
				(0)	(-1 000)	(0)	(0)
	22	KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkes- kommunene	12 900	12 900	11 900	12 900	12 900
				(0)	(-1 000)	(0)	(0)
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	16 300	16 300	12 000	16 300	16 300
				(0)	(-4 300)	(0)	(0)
503		Arbeidsretten, meklingsinstitu- sjonen m.m. (jf. kap. 3503)	11 550	11 550	10 550	11 550	11 550
	21	Spesielle driftsutgifter	1 500	1 500	500	1 500	1 500
				(0)	(-1 000)	(0)	(0)
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	1 552 627	1 552 627	1 128 627	1 552 627	1 552 627
	1	Driftsutgifter	344 627	344 627	240 627	344 627	344 627
				(0)	(-104 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 108 700	1 108 700	828 700	1 108 700	1 108 700
				(0)	(-280 000)	(0)	(0)
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	99 300	99 300	59 300	99 300	99 300
				(0)	(-40 000)	(0)	(0)
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	2 809 340	2 809 340	2 095 640	2 859 340	2 814 340
	60	Integreringstilskudd	2 717 175	2 717 175	2 007 175	2 717 175	2 717 175
				(0)	(-710 000)	(0)	(0)
	61	Tiltak for enslige mindreårige asylsøkere	0	0	0	50 000	0
				(0)	(0)	(+50 000)	(0)
	62	Kommunale innvandreriltak	12 000	12 000	0	12 000	12 000
				(0)	(-12 000)	(0)	(0)
	71	Kunnskapsutvikling	16 700	16 700	6 700	16 700	16 700
				(0)	(-10 000)	(0)	(0)
	72	Tilbakevending for flyktninger	10 815	10 815	60 815	10 815	10 815
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)
	73	Tilskudd til innvandrerorganisa- sjoner og annen frivillig virksom- het	21 600	21 600	0	21 600	26 600
				(0)	(-21 600)	(0)	(+5 000)
	74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 500	1 500	1 400	1 500	1 500
				(0)	(-100)	(0)	(0)
	75	Transport av flyktninger/reise- utgifter til og fra utlandet	27 200	27 200	17 200	27 200	27 200
				(0)	(-10 000)	(0)	(0)
522		Senter mot etnisk diskrimine- ring (jf. kap. 3522)	6 000	6 000	2 000	6 000	6 000
	1	Driftsutgifter	6 000	6 000	2 000	6 000	6 000
				(0)	(-4 000)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	Ap	Frp	SV	Sp
523		Kontaktutvalget mellom inn- vandrere og myndighetene (jf. kap. 3523)	3 650	3 650	1 000	3 650	3 650
	1	Driftsutgifter	3 650	3 650	1 000	3 650	3 650
				(0)	(-2 650)	(0)	(0)
524		Utlendingsnemnda	109 800	109 800	0	109 800	109 800
	1	Driftsutgifter	76 500	76 500	0	76 500	76 500
				(0)	(-76 500)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter, nemnd- behandling	33 300	33 300	0	33 300	33 300
				(0)	(-33 300)	(0)	(0)
526		Nasjonale minoriteter	2 700	2 700	0	2 700	2 700
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	2 700	2 700	0	2 700	2 700
				(0)	(-2 700)	(0)	(0)
540		Sametinget (jf. kap. 3540)	127 500	127 500	67 500	127 500	127 500
	50	Sametinget	120 100	120 100	60 100	120 100	120 100
				(0)	(-60 000)	(0)	(0)
541		Tilskudd til samiske formål	5 600	5 600	1 300	5 600	5 600
	71	Kompetansesenter for urfolks rettigheter	1 800	1 800	0	1 800	1 800
				(0)	(-1 800)	(0)	(0)
	72	Samisk språk, informasjon, o.a.	2 500	2 500	0	2 500	2 500
				(0)	(-2 500)	(0)	(0)
550		Lokal næringsutvikling		113 300	0	243 300	312 300
	60	Tilskudd til utkantkommuner	0	0	0	20 000	0
				(0)	(0)	(+20 000)	(0)
	61	Kommunale næringsfond	0	93 300	0	223 300	143 300
				(+93 300)	(0)	(+223 300)	(+143 300)
	63	Kompensasjon borfall av redusert arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	154 000
				(0)	(0)	(0)	(+154 000)
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgi- veravgift	0	20 000	0	0	0
				(+20 000)	(0)	(0)	(0)
	64	Ungdomssatsing i distriktene	0	0	0	0	15 000
				(0)	(0)	(0)	(+15 000)
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	434 000	552 500	310 000	552 500	552 500
	51	Tilrettelegging for næringsutvik- ling, fond	240 000	290 000	180 000	290 000	290 000
				(+50 000)	(-60 000)	(+50 000)	(+50 000)
	55	Etablererstipend, fond	120 000	124 000	80 000	124 000	124 000
				(+4 000)	(-40 000)	(+4 000)	(+4 000)
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	74 000	77 000	50 000	77 000	77 000
				(+3 000)	(-24 000)	(+3 000)	(+3 000)
	58	Regionale samordningstiltak, fond	0	61 500	0	61 500	61 500
				(+61 500)	(0)	(+61 500)	(+61 500)
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	206 000	247 700	124 000	317 700	297 700
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon mv.	11 000	9 300	0	9 300	9 300
				(-1 700)	(-11 000)	(-1 700)	(-1 700)
	53	Programmer for kompetanse- utvikling, fond	60 000	60 400	20 000	70 400	60 400
				(+400)	(-40 000)	(+10 400)	(+400)
	54	Program for vannforsyning, fond	0	30 000	20 000	50 000	30 000
				(+30 000)	(+20 000)	(+50 000)	(+30 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	Ap	Frp	SV	Sp
	56	Omstilling og nyskaping, fond	77 000	84 000	60 000	114 000	84 000
				(+7 000)	(-17 000)	(+37 000)	(+7 000)
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkuba- torprogram mv.	32 000	34 000	24 000	34 000	34 000
				(+2 000)	(-8 000)	(+2 000)	(+2 000)
	71	Næringshager	26 000	30 000	0	40 000	80 000
				(+4 000)	(-26 000)	(+14 000)	(+54 000)
580	Bostøtte		1 757 000	1 814 000	1 757 000	1 781 000	1 807 000
				(+57 000)	(0)	(+24 000)	(+50 000)
	70	Bostøtte	1 757 000	1 814 000	1 757 000	1 781 000	1 807 000
				(+57 000)	(0)	(+24 000)	(+50 000)
581	Bolig- og bomiljøtiltak		863 150	935 150	897 150	1 513 150	1 047 150
				(+77 000)	(+34 000)	(+650 000)	(+184 000)
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet	106 000	106 000	106 000	116 000	106 000
				(0)	(0)	(+10 000)	(0)
	74	Økobygg	0	0	0	6 000	0
				(0)	(0)	(+6 000)	(0)
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger	646 000	723 000	680 000	1 230 000	830 000
				(+77 000)	(+34 000)	(+584 000)	(+184 000)
	76	Tilskudd til bostedsløse	0	0	0	50 000	0
				(0)	(0)	(+50 000)	(0)
582	Skoleanlegg		70 000	70 000	70 000	0	70 000
				(0)	(0)	(-70 000)	(0)
	60	Rentekompensasjon	70 000	70 000	70 000	0	70 000
				(0)	(0)	(-70 000)	(0)
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		2 761 800	2 761 800	3 361 800	2 761 800	2 761 800
				(0)	(+600 000)	(0)	(0)
	60	Oppstartingsstilskudd	1 696 200	1 696 200	2 296 200	1 696 200	1 696 200
				(0)	(+600 000)	(0)	(0)
587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)		31 300	31 300	28 300	31 300	31 300
				(0)	(-3 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	31 300	31 300	28 300	31 300	31 300
				(0)	(-3 000)	(0)	(0)
1570	Arbeidstilsynet (jf. kap. 4570)		247 417	247 417	217 117	252 417	247 417
				(0)	(-30 300)	(+5 000)	(0)
	1	Driftsutgifter	243 717	243 717	213 417	248 717	243 717
				(0)	(-30 300)	(+5 000)	(0)
1571	Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 4571)		121 654	122 654	141 654	121 654	121 654
				(0)	(+20 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	117 054	117 054	137 054	117 054	117 054
				(0)	(+20 000)	(0)	(0)
1573	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 4573)		68 374	68 374	61 374	68 374	68 374
				(0)	(-7 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	57 774	57 774	50 774	57 774	57 774
				(0)	(-7 000)	(0)	(0)
1574	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 4574)		25 400	0	0	0	0
				(-25 400)	(-25 400)	(-25 400)	(-25 400)
	1	Driftsutgifter	25 400	0	0	0	0
				(-25 400)	(-25 400)	(-25 400)	(-25 400)
1575	Forskning og utredning		42 200	52 600	52 600	52 600	52 600
				(+10 400)	(+10 400)	(+10 400)	(+10 400)
	21	Forsknings- og utrednings- oppdrag, m.m.	8 800	8 200	8 200	8 200	8 200
				(-600)	(-600)	(-600)	(-600)
	50	Norges forskningsråd	32 700	43 700	43 700	43 700	43 700
				(+11 000)	(+11 000)	(+11 000)	(+11 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med				
			Tillegg nr. 1-4	Ap	Frp	SV	Sp
1577		Norges brannskole	35 950	35 950	44 850	35 950	35 950
				(0)	(+8 900)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	34 950	34 950	43 850	34 950	34 950
				(0)	(+8 900)	(0)	(0)
1590		Aetat (jf. kap. 4590)	1 767 856	1 797 856	811 000	1 832 856	1 797 856
				(+30 000)	(-956 856)	(+65 000)	(+30 000)
	1	Driftsutgifter	1 566 360	1 596 360	750 000	1 631 360	1 596 360
				(+30 000)	(-816 360)	(+65 000)	(+30 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 716	1 716	1 000	1 716	1 716
				(0)	(-716)	(0)	(0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	199 780	199 780	60 000	199 780	199 780
				(0)	(-139 780)	(0)	(0)
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)	1 207 032	1 264 632	567 032	1 257 032	1 207 032
				(+57 600)	(-640 000)	(+50 000)	(0)
	21	Evaluerings-, utviklingstiltak mv.	22 474	22 474	16 474	22 474	22 474
				(0)	(-6 000)	(0)	(0)
	70	Arbeidsmarkedstiltak	1 184 558	1 242 158	550 558	1 234 558	1 184 558
				(+57 600)	(-634 000)	(+50 000)	(0)
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 799 693	2 799 693	2 979 693	2 929 693	2 899 693
				(0)	(+180 000)	(+130 000)	(+100 000)
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift	2 660 246	2 660 246	2 640 246	2 790 246	2 660 246
				(0)	(-20 000)	(+130 000)	(0)
	71	Integrering i ordinært arbeidsliv	0	0	50 000	0	0
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)
	71	Kvalifiserings- og formidlingstiltak for arbeidssøkende	0	0	0	0	100 000
				(0)	(0)	(0)	(+100 000)
	72	Skjermede tiltak, drift	0	0	100 000	0	0
				(0)	(+100 000)	(0)	(0)
	73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer	103 447	103 447	153 447	103 447	103 447
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)
1595		Ventelønn mv. (jf. kap. 4595)	269 078	269 078	244 078	269 078	269 078
				(0)	(-25 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	269 078	269 078	244 078	269 078	269 078
				(0)	(-25 000)	(0)	(0)
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	313 400	325 400	265 400	325 400	325 400
				(+12 000)	(-48 000)	(+12 000)	(+12 000)
	1	Driftsutgifter	242 400	254 400	204 400	254 400	254 400
				(+12 000)	(-38 000)	(+12 000)	(+12 000)
	72	Rentestøtte	67 000	67 000	57 000	67 000	67 000
				(0)	(-10 000)	(0)	(0)
Sum utgifter rammeområde 6			17 871 121	18 363 221	15 482 565	19 245 621	18 759 621
				(+492 100)	(-2 388 556)	(+1 374 500)	(+888 500)

Inntekter rammeområde 6

3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)	514 156	514 156	614 156	514 156	514 156
				(0)	(+100 000)	(0)	(0)
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	514 066	514 066	614 066	514 066	514 066
				(0)	(+100 000)	(0)	(0)
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	100 003	100 003	150 003	100 003	100 003
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)
	1	Tilbakevending for flyktninger	10 815	10 815	60 815	10 815	10 815
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	Ap	Frp	SV	Sp
	3	Transport av flyktninger/reise- utgifter til og fra utlandet	27 200	27 200	17 200	27 200	27 200
				(0)	(-10 000)	(0)	(0)
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	61 988	61 988	71 988	61 988	61 988
				(0)	(+10 000)	(0)	(0)
4574		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 1574)	16 500	0	0	16 500	0
	1	Diverse inntekter	300	0	0	300	0
				(-300)	(-300)	(0)	(-300)
	3	Oppdragsforskning	16 200	0	0	16 200	0
				(-16 200)	(-16 200)	(0)	(-16 200)
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)	54 790	54 790	39 790	54 790	54 790
	1	Utleieinntekter	53 080	53 080	38 080	53 080	53 080
				(0)	(-15 000)	(0)	(0)
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	6 629 000	6 660 000	6 629 000	6 660 000	6 660 000
	80	Renter	6 629 000	6 660 000	6 629 000	6 660 000	6 660 000
				(+31 000)	(0)	(+31 000)	(+31 000)
				(+31 000)	(0)	(+31 000)	(+31 000)
		Sum inntekter rammeområde 6	7 654 554	7 669 054	7 773 054	7 685 554	7 669 054
				(+14 500)	(+118 500)	(+31 000)	(+14 500)
		Sum netto rammeområde 6	10 216 567	10 694 167	7 709 511	11 560 067	11 090 567
				(+477 600)	(-2 507 056)	(+1 343 500)	(+874 000)
		Sum rammeområde 6 - rammevedtak	0	477 600	-2 507 056	1 343 500	874 000

3. MERKNADER FRÅ KOMITEEN TIL DEI ENKELTE KAPITLA UNDER RAMMEOMRÅDE 6

Med omsyn til dei kapitla som ikkje er omtalte nedanfor har komiteen ingen merknader og sluttar seg til Regjeringa sitt forslag.

3.1 Programkategori 13.10 Administrasjon m.m.

3.1.1 Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) vert det foreslått ei løyving på kr 195 650 000, mot kr 196 200 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, har ingen merknader og støtter Regjeringa sitt forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at departementet kan rasjonaliseres betydelig. Administrasjonen må gjøres så enkel og kostnadseffektiv som mulig. Departementet må se på

sine kostnader og arbeidsoppgaver, og nøye vurdere hvor det kan spares inn og kritisk vurdere hvilke arbeidsoppgaver som skal prioriteres. Dette vil etter disse medlemmers syn føre til at flere resurser går til aktiv tjenesteproduksjon. I utgangspunktet vil derfor disse medlemmer foreslå en reduksjon på post 1 Driftsutgifter med 12,4 mill. kroner.

Disse medlemmer vil vise til at de ikke støtter opprettelsen av en utlendingsnemnd for klagesaker på vedtak i UDI, men mener at behandlingen av klager fortsatt skal tilligge departementet. Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative budsjett post 1 Driftsutgifter økt med 40 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

3.1.2 Kap. 502 Valutgifter

Det vert foreslått ei løyving på kr 10 400 000.

Komiteen vil vise til at det ved stortingsvalget ble gitt anledning til å forhåndsstemme på flere steder enn ved tidligere valg, for eksempel ved videregående skoler, universiteter og militærforlegninger. Komiteen

ber om at det arbeides videre med å øke antall steder det er mulig å forhåndsstemme.

Komiteen støtter Regjeringas forslag.

3.1.3 Kap. 503 Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.

Det foreslås bevilget kr 11 550 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har ingen merknader og støtter Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil på dette tidspunktet ikke utrede kollektiv arbeidsrett ytterligere. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen reduseres med 1 mill. kroner.

3.2 Programkategori 13.20 Innvandring

Under V vert det foreslått å gje Kommunal- og regionaldepartementet fullmakt til midlertidig innkvartering av asylsøklarar og flyktningar ut over 2002.

3.2.1 Generelle merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til at globaliseringen fører til at mennesker verden over knyttes tettere sammen på grunn av internasjonaliseringen av økonomi, teknologi og kultur. Dette medfører innvandring fra andre deler av verden. Dette mangfoldet er en berikelse for Norge, samtidig som det stiller oss overfor nye utfordringer. Arbeidet for toleranse og kamp mot rasisme må stå sentralt. Det er viktig at innvandrerne blir godt integrert i det norske samfunnet. En vellykket integreringspolitikk forutsetter at alle tar del i samfunnets plikter og retter.

Flertallet vil understreke at det er store utfordringer på innvandringsområdet. Både det høye antallet asylsøkere og for lange saksbehandlingstider har medført et generelt stort press. Andelen asylsøkere med åpenbart grunnløse søknader har økt det siste året.

Flertallet viser til at Regjeringen vil foreta en grundig gjennomgang av utlendingsforvaltningen og tar sikte på en gjennomgripende reform av Utlendingsdirektoratet.

Flertallet vil påpeke viktigheten av at Norges innsats både bilateralt og gjennom internasjonalt samarbeid også må rettes mot årsakene til krig og konflikt. Fattigdom, korrupsjon og maktmisbruk må bekjempes. Det må satses langt mer på konfliktforebyggende tiltak, forsoning og metoder for beskyttelse av mennes-

kerettighetene. Norge må stille krav til myndighetene i konfliktrammede land om ikke å hevde suverenitetsprinsippet for å hindre hjelp og beskyttelse av internt fordrevne flyktninger.

Flertallet vil påpeke at det norske samfunnet kommer til å være mer mangfoldig og flerkulturelt i framtida. All politikk må ha dette som et positivt utgangspunkt og legge til rette for respekt og inkludering av minoriteter i samfunn og sosialt fellesskap. Holdninger, verdisyn og normer er ulike. Dette stiller store krav til toleranse og åpenhet både fra majoritet og minoritet.

Flertallet understreker at det norske samfunn bygger på respekt for menneskerettighetene og demokratiske prinsipper. Dette er helt grunnleggende verdier og premisser for all politikk. Alle som bor i Norge, uavhengig av hva slags bakgrunn de har, skal ha like rettigheter, plikter og muligheter i alle deler av samfunnet og til å bruke sine ressurser. I praksis betyr dette at ulike individ og grupper trenger ulike tiltak og rammebetingelser for å kunne nytte og fylle sine retter og plikter fullt ut. En politikk for likestilling må derfor ha et stort spekter av virkemidler for å oppnå reell likeverdighet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at mens flere enn noensinne er tvunget til å forlate sine hjem og søke beskyttelse i andre land, ser det ut til at viljen i vestlige land til å ta imot flyktninger og asylsøkere blir stadig mindre. Det er mellom 35-40 mill. flyktninger eller internt fordrevne mennesker på flukt i verden. Dette er av de største menneskelige tragediene verdenssamfunnet står overfor og som Norge må ta sitt medansvar for. Norsk asyl- og flyktningpolitikk må bygge på oppfyllelse av våre internasjonale forpliktelser, reell rettssikkerhet og en aktiv og inkluderende integreringspolitikk. Disse medlemmer viser til sine respektive merknader i Innst. S. nr. 197 (2000-2001).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil slå fast at prinsippene om likestilling mellom kjønnene og prinsippet om ikke-diskriminering er en viktig del av vårt verdigrunnlag. Disse verdiene er ikke kultur- eller religionsrelativistiske. Dette verdigrunnlaget er en helt nødvendig forutsetning for et likeverdig samfunn og for å kunne lykkes i arbeidet med å ivareta interessene til minoriteter.

Flertallet mener at kunnskap om og et naturlig forhold til forskjeller i hverandres levemåte er en forutsetning for et flerkulturelt samfunn. For å få dette til trengs møteplasser. Skolen er etter flertallets

mening den beste av dem. Å bevare en fellesskole for alle er derfor et viktig bidrag til å skape grunnlag for et best mulig samfunn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil derfor advare sterkt mot den politikk regjeringen Bondevik legger opp til med åpning for at stadig flere trossamfunn velger å starte egne skoler med et eget religiøst grunnsyn. Disse medlemmer mener at muligheten for å stifte privatskoler på et livssynsgrunnlag må begrenses.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil understreke at foreldrenes rett til å velge skole for sine barn er en del av menneskerettene som Norge er forpliktet av ifølge Menneskerettskonvensjonen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener i tillegg at fellesskolen må være konfesjonsfri slik at alle skal føle tilhørighet til den.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er sterkt engasjert i å hjelpe flyktninger, men mener at de best kan hjelpes i sin geografiske og kulturelle nærrområder. I stedet for å ta flyktningene til Norge, bør Norge bidra til å dekke utgifter til flyktningsmottak i land i flyktnings nærrområder. Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningene til humanitær bistand og nødhjelp til flyktninger økes.

Disse medlemmer vil begrense mottaket av flyktninger til Norge utenfra den vestlige kulturkrets til 1 000 personer pr. år. Dette omfatter de som får opphold på humanitært grunnlag, familiegjengen og flyktninger. Disse medlemmer mener at det er svært vanskelig å få til en fungerende integreringspolitikk med et større mottak enn dette.

Disse medlemmer vil påpeke at Fremskrittspartiet har stått for en alternativ asyl- og flyktningspolitikk som ville ha resultert i at nye og drastiske tiltak ikke hadde vært nødvendig. Gjennom Fremskrittspartiets politikk ville flyktningsstrømmen blitt vesentlig redusert, samtidig som man ville fått en bedre fungerende utlendingsadministrasjon, bedre mottak og en langt bedre integreringspolitikk slik at de som får opphold kan bli selvhjulpne individer i det norske samfunnet så fort som mulig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti støtter ikke praksisen med å ta penger fra bistandsbudsjettet og bruke dem på innenlandsk oppfølging av flyktninger. Ordningen blir ikke bedre av at den er lovlig og praktiseres av alle vestlige land. Dette medlem vil foreslå at denne praksis opphører

og at slik bruk av ODA-godkjente midler fases ut over en periode på maksimalt tre år.

3.2.1.1 Gjennomgang av utlendingslovgivningen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er nødvendig med en bred gjennomgang av utlendingslovgivningen. Flertallet støtter opprettelsen av et lovutvalg som får i mandat å utrede og legge fram forslag til ny utlendingslov innen utgangen av 2003.

Flertallet mener utvalget må ha bred kompetanse på utlendingsfeltet, og at også personer med minoritetsbakgrunn i Norge må være med.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet støtter at det foretas en gjennomgang av utlendingslovens bestemmelser og tilhørende forskrifter med sikte på å ta inn i loven elementer som gir grunnlag for flyktningsstatus, slik som kjønnsrelatert forfølgelse, tilhørighet til særlig sosial (etnisk) gruppe, barn som sosial gruppe, krigsflyktninger, internt fordrevne og forfølgelse fra ikke-statlige aktører. Dette vil sikre likebehandling og forutsigbarhet og bidrar til å få en nødvendig politisk avklaring av viktige prinsipielle avveininger som nå er lagt til Utlendingsnemnda.

Disse medlemmer vil spesielt vise til situasjonen for kvinner som risikerer forfølgelse og drap dersom de sendes tilbake etter samlivsbrudd.

Disse medlemmer vil på den bakgrunn fremme følgende forslag:

"Inntil gjennomgangen av Utlendingslovverket er gjennomført, ber Stortinget Regjeringen om å stille i bero utsendelsen av kvinner som hevder at de har vært utsatt for kjønnsbasert forfølgelse eller fått utsendesvedtak med hjemmel i bestemmelsen om oppholdstillatelse for kvinner etter samlivsbrudd."

Disse medlemmer vil vise til at statsløse flyktninger kan bli værende svært lenge i Norge, uten at det er mulig å returnere. Det er behov for å få satt tidsfrister for hvor lenge en slik midlertidighet skal vare. Disse medlemmer ber Regjeringen fremme forslag om slike tidsfrister.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at det ved behandlingen av St.meld. nr. 17 (2000-2001) ble understreket behovet for å gjennomgå lov, forskrift og praksis knyttet til kjønnsbasert forfølgelse. Flertallet viser til at det ikke ble vedtatt å stille i bero saker hvor denne typen forfølgelse eller beskyttelsesbehov ble påberopt. En rekke av sakene er nå ferdigbehandlet og resultatet er at mange av kvinnene har fått bli i Norge.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil understreke behovet for at utlendingsadministrasjonen må ha særlig fokus på slike saker.

Dette flertallet viser også til brev av 29. november 2001 fra kommunal- og regionalministeren der hun bekrefter at kjønnsbasert forfølgelse vil inngå i lovutvalgets mandat.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet har fremmet forslag om å endre enkelte paragrafer i utlendingsloven.

I grove trekk ønsker Fremskrittspartiet følgende endringer:

1) I familiegjenforeningssaker - krav om at herboende skal kunne forsørge de det søkes om oppholdstillatelse for, og også at herboende kan tilby høvelige boforhold

Disse medlemmer mener at man ved strengere krav enn de som praktiseres i dag vil oppnå flere ting. For det første vil man unngå import av mennesker som vil kunne ligge samfunnet til byrde og i verste fall være sosialklienter resten av livet. For det andre vil man anspore de herboende til å ta utdanning og arbeid og derved fungere bedre i det norske samfunn. For det tredje vil dette være et viktig virkemiddel mot tvangsekteskap. For det fjerde vil det være et virkemiddel mot bigami eller flerkoneri, som praktiseres i enkelte innvandremiljøer i Norge, og for det femte kan det begrense antallet pro forma ekteskap. Dette er en type ekteskap hvor en utenlandsk mann "kjøper" en norsk kone ved at han betaler henne en viss sum for ekteskap. Partene vil da late som de bor sammen i tre år inntil mannen får bosettingstillatelse. Da kan partene skille seg, og mannen er likevel sikret fortsatt opphold i Norge.

2) Beholde asylretten, men begrense muligheten for innvilgelse av oppholdstillatelse på humanitært grunnlag

Disse medlemmer ønsker selvfølgelig at Norge må overholde de internasjonale avtaler landet har gitt sin tilslutning til uten at man glemmer at Norge faktisk har nasjonal suverenitet over sitt territorium. Det forekommer egentlig noe dristig å gi utlendinger en form for rett til opphold som automatisk kan utløses, ikke minst tatt i betraktning at antallet potensielle asylsøkere i verden kan være på mange hundre millioner mennesker.

Disse medlemmer mener utvandningspotensialet fra verdens fattige land er enormt.

Underlig nok er det kun et mindretall av asylsøkerne som søker ved norsk grense. De fleste kommer seg ulovlig inn i Norge og søker om asyl ved et politikammer. Dermed starter svært mange asylsøkere sitt opp-

hold i Norge med en ulovlig handling, samtidig som de lettere kan skjule sin reiserute eller andre forhold som kan ha betydning for vurderingen av asylsøknaden.

Disse medlemmer antar at grunnen til at flertallet av asylsøkerne søker om asyl først etter at de ulovlig har passert grensen er at de er blitt smuglet inn i landet. Menneskesmugling er en kriminell geskjeft i sterk vekst. Et påbud om at asyl må søkes ved norsk grense antas effektivt å stoppe en stor del av menneskesmuglingen til Norge.

3) Ikke behandle asylsøknader hvor det ikke helt klart at søkeren har oppgitt riktig identitet og nasjonalitet.

Disse medlemmer viser til data fra Oslo politidistrikt som tilsier at 7 av 10 asylsøkere uten reisedokumenter (billetter) eller dokumenter som kan bekrefte deres identitet (som for eksempel pass eller nasjonalt identitetskort). Bare i 1998 registrerte Oslo politidistrikt 2 700 tilfeller hvor det var grunn til å tvile på utlendingers identitet. Identifisering av utlendinger er meget ressurskrevende, og med de høye tallene det dreier seg om står norske utlendingsmyndigheter overfor et formidabelt problem. I mange tilfelle kreves det et omfattende og vanskelig etterforskningsarbeid for å kunne fastslå hvem utlendingen egentlig er og hvor han eller hun kommer fra. I mange tilfeller er utlendingen samarbeidsvillig og man klarer med rimelig stor grad av sikkerhet å fastslå identitet og opprinnelsesland. I andre tilfelle, og det er ikke få, dekker utlendingen sin virkelige identitet og er lite samarbeidsvillig.

Disse medlemmer mener man kan undre seg over hvorfor utlendinger som søker om asyl og derved ønsker å slå seg ned i Norge og er avhengig av norsk velvilje, ikke vil samarbeide med norske myndigheter når det gjelder et så selvfølgelig krav fra myndighetenes side som det å avklare hvem utlendingen egentlig er. Disse medlemmer mener det nærliggende svaret er at utlendingen ønsker å skjule noe for norske myndigheter, og da vil det neste spørsmålet være: Hva ønsker utlendingen å skjule? Antagelig er det forhold knyttet til asylsøknaden som kan svekke denne, men det kan også være forhold knyttet til kriminalitet og terrorisme.

Falske opplysningene kan skjule forhold som alvorlig kriminalitet, tilknytning til en terroristorganisasjon eller sågar tilknytning til en fremmed stats etterretningsvesen. Enkelte utlendinger som er bosatt i Norge, og kom hit som asylsøkere, følger seg utrygge i Norge fordi de mener at enkelte miljøer av tidligere asylsøkere er infiltrert av etterretningsagenter fra sine tidligere hjemland.

I lys av den risikoen Norge løper ved gjennom asylordningen å ta imot mange utlendinger som kan ha en tvilsom bakgrunn, bør reglene skjerpes overfor de som ikke vil oppgi riktig identitet. Det enkleste og mest effektive vil være å avslå å behandle asylsøknadene fra disse, mener disse medlemmer.

4) Utvisning av kriminelle utlendinger

Disse medlemmer mener det egentlig ikke burde være særlig kontroversielt å utvise kriminelle utledninger, da det gjøres i alle land. Uenigheten i Norge dreier seg om hvor strenge vi skal være. Norsk praksis er forholdsvis streng, men disse medlemmer ønsker å gjøre praksisen enda strengere, da utlendingsloven § 29 annet ledd har gitt rom for tolkninger og skjønn som har ført til at personer som har begått alvorlige kriminelle handlinger likevel har fått bli i Norge.

Disse medlemmer mener det går et markert skille mellom kriminelle utlendinger som har skaffet seg en familie i Norge og de som ikke har det. Når det gjelder ugifte, enslige utenlandske kriminelle praktiseres loven relativt konsekvent. For de som er gift og har barn er det et sjansespill. Hvis man har en god advokat og gode støttespillere er det gode muligheter for fortsatt opphold i Norge.

Disse medlemmer mener at utlendinger som dømmes til ubetinget fengselsstraff i tre måneder eller mer skal utvises.

Dette vil kunne forebygge kriminalitet, og det må tilføyes at det ikke er mange effektive kriminalitetsforebyggende tiltak som er blitt iverksatt i Norge i de senere år.

Disse medlemmer mener at en streng utvisningspraksis vil redusere kriminaliteten blant utlendinger, noe som også vil bidra til at utlendinger i mindre grad blir assosiert med kriminalitet, og derved i mindre grad blir stigmatisert som kriminelle. Det kan knapt fremheves sterkt nok hvor viktig en streng utvisningspraksis er som kriminalitetsforebyggende tiltak. Mange kriminelle utlendinger frykter utvisning mye mer enn norsk fengselsstraff, som av mange knapt oppfattes som straff.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til ulike merknader fra Fremskrittspartiet om innvandringspolitikken. Flertallet finner det ikke naturlig med en bred generell gjennomgang av innvandringspolitikken i denne innstillingen, men viser til sine respektive fraksjonsmerknader i Innst. S. nr. 197 (2000-2001).

3.2.1.2 Etnisk diskriminering/rasisme

Komiteen ser det som svært viktig å etablere et godt forhold mellom innvandrere og nordmenn. Dette er ikke minst viktig i et langsiktig perspektiv. Komiteen ser fortsatt behov for stor oppmerksomhet over-

for de innvandrere som har vært her i landet i lengre tid.

Komiteen viser til at det fortsatt er problemer som ikke er løst i flere grupper av innvandrere mange, mange år etter at de har kommet hit til landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringen Stoltenbergs 10-punktsplan mot diskriminering som ble lagt fram sist sommer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener Regjeringen må ta tak i problemene med å bekjempe etnisk diskriminering og rasisme på et bredt grunnlag. Flertallet viser til at flere rapporter dokumenterer at personer med innvandrerbakgrunn og nasjonale minoriteter opplever diskriminering og andre former for utestenging i samfunnet. Både arbeidsledighet, problemer på boligmarkedet, sosiale konflikter og segregering kan ha sin rot i diskriminering.

Flertallet vil understreke at Regjeringen har varslet at den våren 2002 vil fornye handlingsplanen mot rasisme. I tillegg vil det lovutvalg som regjeringen Bondevik I nedsatte om etnisk diskriminering avgi innstilling våren 2002. Regjeringen vil dermed komme tilbake til Stortinget med lovforslag så raskt som mulig, senest første halvår 2003.

Flertallet vil også understreke at regjeringene har vært aktive i innvandrermiljøene for å motvirke konsekvenser av 11. september 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fremheve at alle mennesker er født frie og like i verdighet og rettigheter, uavhengig av rase, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse eller oppfatninger.

Disse medlemmer mener bedømmelse av andre mennesker derfor må bygge på hva de gjør, snarere enn på hvem de er eller hvilken bakgrunn de har. En persons egenskaper er knyttet til det enkelte menneske, ikke til hudfarge, religion og opprinnelse. Fordi alle mennesker er født forskjellige, mener disse medlemmer at et samfunn som bygger på likeverd må respektere menneskers ulike egenart, kultur, holdninger, erfaringer og livsførsel.

Alternativet til mangfold er ensartethet, mener disse medlemmer, og en politikk for ensretting innebærer å legge føringer eller begrensninger på menneskers liv. En politikk for toleranse og respekt for mangfold åpner derimot for at vi som enkeltmennesker kan leve i tråd med vår individuelle egenart, at vi kan tro, mene og ytre det vi ønsker, velge mellom alterna-

tiver, søke å realisere våre personlige drømmer og la oss berike av de impulser mangfoldet rundt oss bringer med seg.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har som motto uttrykket: "Min frihet slutter der din begynner". Dette betyr at vi ønsker å tillate mennesker å leve sine egne liv så lenge det ikke går ut over andre. Dette gir stor grad av frihet, men er samtidig innskrenkende.

Dette innebærer at disse medlemmer ikke aksepterer at man for eksempel kan leve ut sin kultur og religion hvis dette medfører krenkelse eller overgrep mot medmennesker. Da velger vi å stå opp for det enkelte menneske og mot den kultur, livsoppfatning eller religion som tillater at noen mister sin frihet. Det må alltid være hensynet til det enkelte mennesket og dets frihet og rettigheter som må være avgjørende for den politikk som føres.

Disse medlemmer viser til at Aslam Ashan, som kom til Norge rundt 1970, flere ganger har nevnt at i begynnelsen av 1970-årene følte han seg meget velkommen i Norge, og ble møtt med varme og vennlighet overalt hvor han beveget seg.

Innflytelsesrike kretser forsøker å fortelle oss at rasismen er på fremmarsj, men dette er ikke en forklaring, men en bortforklaring. Hvis det norske folk hadde vært rasistisk, hadde antagelig Aslam Ashan merket det allerede i 1970-årene.

Disse medlemmer mener at det neppe er rasisme som preger dagens situasjon, men kanskje en økende skepsis mot innvandringen, som det antas har to hovedårsaker.

Disse medlemmer vil først peke på det store volumet på innvandringen. Norge ligger nær Europa-toppen når det gjelder mottak av innvandrere i forhold til landets folketall. Professor Stein Ringen (eneste nordmann som er fast engasjert ved Oxford University) har beregnet antallet til omkring 30 000 årlig, det må antas at han her også har tatt med arbeidsinnvandrerne fra EØS-land som Sverige og Danmark. En ny undersøkelse i 2001 viser at Norge ligger på tredjeplass i Europa når det gjelder antall innvandrere i forhold til folketallet.

Til sammenlikning er antallet fødsler i Norge omkring 60 000 årlig, og dette tallet omfatter selvfølgelig barn av foreldre med ikke vestlig bakgrunn. I Oslo har omkring 32 pst. av elevene i grunnskolen fremmedspråklig bakgrunn. Dette viser at den etniske sammensetningen av Norge forandres meget raskt.

I 1999 alene økte antall innvandrere i Norge med 22 000 mennesker, noe som er den største økningen som noen gang er registrert, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB).

Følgende hypotese kan fremsettes: Skepsis mot innvandrere (som noen kaller rasisme) øker proporsjonalt med antall innvandrere.

For det andre mener disse medlemmer at det er mange som er skremt av den relativt høye kriminaliteten blant ikke-vestlige utlendinger (eller norske borgere av ikke-vestlig opprinnelse). Dessverre er det slik at kriminaliteten er uendelig mye mer synlig enn lovligheten.

I samfunnsdebatten er det flere som forsøker å skape en myte om at innvandrere ikke er mer kriminelle enn nordmenn, men dette er feil. I Oslo begår mannlige innvandrere dobbelt så mye kriminalitet som norske menn, relativt til antallet i hver kategori. Særlig når det gjelder vold, narkotikaforbrytelser og bedragerier er innvandrerne sterkt overrepresentert.

Disse medlemmer viser til at det fremgår av Oslo politikammers kriminalitetsrapport for 1998 at de fleste ran i Oslo blir begått av personer med innvandrerbakgrunn fra et ikke vestlig land. Tallet er 54 pst., og når man tar i betraktning at ikke-vestlige innvandrere utgjør under en fjerdedel av byens befolkningen, kan man trygt konkludere med at tallet er skremmende høyt.

Disse medlemmer mener at man på arbeidsmarkedet ser mer på kompetanse enn på hudfarge. Problemet til mange ikke-vestlige innvandrere er at den kompetansen de måtte ha ikke er tilpasset et moderne norsk arbeidsliv. Unge innvandrere som tar sin utdanning i Norge og derved får norske vitnemål bør normalt ikke ha problemer hvis de ellers er tilpasningsdyktige og behersker norsk, men de må selvfølgelig konkurrere på samme grunnlag som nordmenn, ikke kvoteres.

Konklusjonen er at det vanskelig kan ses at Norge er et lukket land for innvandrere, men det kreves vilje, evne og tilpasningsdyktighet hos innvandrere, noe ikke alle med bakgrunn fra ikke-vestlige land besitter i like stor grad.

3.2.1.3 Arbeidsinnvandring

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Bondevik II ønsker en oppmyking av reglene for arbeidsinnvandring.

Flertallet viser til den forenkling av regelverket som ble foretatt av regjeringen Stoltenberg, for blant annet spesialister, og som vil bli iverksatt fra 1. januar 2002. Flertallet ser positivt på dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er opptatt av at økt arbeidsinnvandring ikke skjer på bekostning av de 60 000 arbeidssøkende vi har her i landet. Dette flertallet er kjent med at ledigheten blant de med ikke-vestlig bakgrunn, som er her i landet, er fire til fem ganger så høy som gjennomsnittsledigheten. Dette

flertallet mener at økt arbeidsinnvandring av ufaglærte også må vurderes opp mot det faktum at særlig mange innvandrere går arbeidsledige. Dette flertallet mener at vi må sette inn tiltak som først og fremst får de som er ledige i dag ut i arbeidslivet. Da nytter det ikke å kutte i Aetat sine budsjetter, slik Regjeringen gjør. Mange innvandrere krever tett oppfølging over noe tid for å komme i jobb. Likevel vil det for samfunnet totalt være lønnsomt i forhold til at man aldri kommer ut i jobb, og vil bli avhengig av trygd resten av livet.

Dette flertallet mener at vi ikke skal ha en arbeidsinnvandring som fører til sosialt uakseptable vilkår i arbeidslivet. De arbeidsinnvandrerne som kommer hit skal ha like faglige rettigheter i arbeidslivet som andre arbeidstakere.

Dette flertallet er kjent med at spørsmålet om innføring av en generell adgang for ufaglærte til å få arbeidstillatelse som gir grunnlag for varig opphold, krever endring i utlendingsforskriften, og at dette berører hovedprinsippene for regulering av innvandringen til Norge, jf. utlendingslovens § 5. Dette flertallet forutsetter derfor at Stortinget får seg forelagt saken dersom det er aktuelt med en oppmykning av reglene om arbeidsinnvandring utover det som allerede er vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til at mangel på arbeidskraft i dag er den fremste kapasitetsskranken i norsk økonomi. Samtidig er det vedtatt en rekke bemanningskrevende reformer i den offentlige sektor, samt at vi har en demografisk utvikling som automatisk vil øke det offentliges etterspørsel etter arbeidskraft. Dette vil sette den langsiktige norske økonomiske vekstkraften i fare ved at konkurranseutsatt sektor vil tape kampen om arbeidskraften.

Disse medlemmer støtter en vurdering av oppmyking av regelverket for arbeidsinnvandring, slik at landet sikres tilgang på tilstrekkelig arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til merknader i Innst. S. nr. 22 (2001-2002). Disse medlemmer er uenig i at asylsøkere med kjent identitet skal fratras midlertidig arbeidstillatelse.

Disse medlemmer viser til at det er behov for å myke opp innvandringsbestemmelsene, men vil ikke nå slutte seg til Regjeringens premisser for en slik oppmyking og vil avvente Regjeringens framlegg om dette. Disse medlemmer vil vise til at det er behov for å gi asylsøkere med avslag mulighet til å søke arbeidstillatelse som spesialist eller fagarbeider på linje med andre.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil ellers vise til egne forslag om en Green Card-ordning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at personer som i dag får tillatelse til å jobbe i Norge, må som utgangspunkt ha en kompetanse det er spesielt behov for. Før innvandringsstoppen, som ble innført i 1975, var reglene relativt liberale og det var i praksis fri arbeidsinnvandring.

Dette lokket mange innvandrere til Norge. Man trodde vel i utgangspunktet at innvandrerne ville reise tilbake til sine hjemland etter at de hadde lagt seg opp penger i Norge, men erfarte etter hvert at innvandrerne fant Norge mer attraktivt enn sine egne hjemland, og at de ikke bare ble i Norge, men hentet koner fra hjemlandet og fikk barn her.

Disse medlemmer viser til at ved innvandringsstoppen opphørte den frie innvandringen, men Norge var bundet av avtaler med de øvrige nordiske land, noe som innebar at det i Norden var et fritt arbeidsmarked som også omfattet Norge, også etter 1975. Vedinngåelse av avtalen om det Europeiske økonomiske samarbeidsområde i 1994 (EØS-avtalen) gjelder i praksis samme rettigheter for borgere av land tilsluttet avtalen, som for nordiske borgere.

Utlendinger fra land som ikke er tilsluttet EØS-avtalen må ha arbeidstillatelse. Dette gjelder dermed også for borgere av land som USA, Canada, Australia og New Zealand.

Når man søker om arbeidstillatelse i Norge, må man ha et konkret tilbud om arbeid fra en arbeidsgiver i Norge. Dette gjelder også hvis utlendingen søker ny arbeidstillatelse for å skifte arbeid.

Arbeidsgiveren må garantere arbeid med samme lønns- og arbeidsvilkår som for nordmenn i tilsvarende arbeid. Den utenlandske arbeidstakeren må også ha skaffet seg bolig i Norge for den tiden søknaden gjelder. Arbeidstilbudet må stå åpent inntil søknaden om arbeidstillatelse er behandlet.

Disse medlemmer registrerer at som hovedregel skal søknaden fremmes ved norsk utenriksstasjon i hjemlandet eller i det land der søkeren har hatt arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse de siste seks måneder. Tillatelsen må være gitt før søkeren reiser til Norge. Når søknaden er ferdigbehandlet, får søkeren melding fra utenriksstasjonen der søknaden er levert.

Arbeidstillatelsen er knyttet til et bestemt arbeidsforhold og gjelder bare et begrenset tidsrom, vanligvis ett år. Utlendingen må derfor søke om fornyelse av arbeidstillatelsen i god tid før den utløper.

Noen av arbeidstillatelsene og oppholdstillatelsene er av en slik art at de anses for å danne varig tilknytning til Norge. Disse tillatelsene kan danne grunnlag for bosettingstillatelse. En bosettingstillatelse gir rett til varig opphold og generell adgang til å arbeide i hele Norge uten tidsbegrensning.

Selv om en innvandrer har arbeidstillatelse, kan vedkommende ikke uten videre starte egen næringsvirksomhet i Norge.

EØS-borgere og deres familiemedlemmer har ifølge EØS-avtalen en utvidet og enklere adgang til å ta opphold og arbeid i Norge. Utlendinger som er omfattet av EØS-avtalen kan reise til Norge og både være her og

arbeide i inntil seks måneder uten tillatelse. Når oppholdet eller arbeidet varer i mer enn seks måneder må man ha oppholdstillatelse, men innvilgelsen av denne tillatelsen er en ren formalitet. Utlendingsdirektoratet innvilget 4 854 tillatelser til borgere av land omfattet av EØS-avtalen i 1999.

Disse medlemmer viser til at det store flertallet av utlendinger fra land utenfor EØS-området som får arbeidstillatelse i Norge, får forskjellige tidsbegrensede tillatelser. For at en spesialisttillatelse skal kunne innvilges, må søkerens kompetanse være absolutt nødvendig for bedriften. Det må også være umulig å dekke kompetansebehovet med innenlandsk arbeidskraft. Disse medlemmer mener dette er en funksjonell praksis.

Disse medlemmer viser til at arbeidsledigheten for første generasjons innvandrere er meget høy. Arbeidsledigheten totalt var på 2,4 pst. Blant innvandrere fra Afrika var arbeidsledigheten på 12,3 pst. Det viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Ved utgangen av november i 1999 var det registrert 8 573 arbeidsledige første generasjons innvandrere, noe som er 4,2 prosentpoeng høyere enn arbeidsledigheten for hele befolkningen. 15 pst. av alle arbeidsledige var innvandrere.

Ved utgangen av november 1999 var 4 015 første generasjons innvandrere på ordinære arbeidsmarkeds tiltak. Det tilsvarer 2 pst. av alle første generasjons innvandrere.

Disse medlemmer viser til at i løpet av de siste årene har det norske arbeidsmarkedet blitt gradvis strammere, og flere sektorer er preget av mangel på arbeidskraft. For å øke arbeidstilbudet registrerer disse medlemmer at Regjeringen ønsker å myke opp reglene for arbeidsinnvandring.

Disse medlemmer vil påpeke at det er vanskelig å anslå hvor stor innvandringen til Norge vil bli i årene framover. Som følge av EØS-avtalen er Norge en del av det felles europeiske arbeidsmarkedet som sikrer fri bevegelse av arbeidstakere mellom medlemslandene. EU-landene har 380 mill. innbyggere. Den gjennomsnittlige arbeidsledigheten er på ca. 10 pst. Det utgjør 16,3 mill. personer. Innenfor gruppen av arbeidsledige mener disse medlemmer det er mange som har kvalifikasjoner som er etterspurt i Norge.

Disse medlemmer vil også vise til at EU er i gang med utvidelsesforhandlinger med flere av de øst-europeiske landene. Når det europeiske arbeidsmarkedet åpnes for østeuropeiske borgere, forventes økt arbeidsvandring fra Øst-Europa til Vest-Europa som følge av lavere levestandard i øst. Vi antar at også Norge vil bli et utvandringsmål for østeuropeerne når de nye søkerlandene blir innlemmet i det felles arbeidsmarkedet.

Bygger man på den store interessen som personer fra disse landene har vist mht. å søke arbeidstillatelser

under ordningen med gruppearbeidstillatelser for landbruks- og hagebrukssektoren og helsesektoren, synes det derfor å kunne bli økte muligheter for å hente inn arbeidskraft fra et framtidig utvidet EØS-arbeidsmarked.

Disse medlemmer viser til at rekruttering av arbeidskraft utenlands også har virkninger utenfor arbeidsmarkedet. Det er ikke bare arbeidskraft som kommer hit, men mennesker med varierende behov for bl.a. bolig og offentlige tjenester.

Disse medlemmer mener at, i den grad det legges opp til økt arbeidsinnvandring av varig karakter og åpnes for familiegjening, blir de samfunnsmessige virkningene mer omfattende. Etterspørselen etter utenlandsk arbeidskraft er gjerne størst i perioder med generelt press i økonomien, høye boligpriser og økt flytting til sentrale strøk. Rekruttering av utenlandsk arbeidskraft til virksomhet i pressområdene vil kunne forsterke problemene.

Disse medlemmer viser til at et hovedprinsipp i norsk politikk er at alle som bor i Norge skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser. Det er bare noen få unntak der rettigheter og plikter er knyttet til norsk statsborgerskap. Prinsippet gjelder innvandrere som er bosatt her, men kun i begrenset utstrekning for personer som oppholder seg i Norge midlertidig, for en kort periode, på besøk eller for å utføre et bestemt oppdrag.

Disse medlemmer mener man bør se på fleksible ordninger for rekruttering av utenlandsk arbeidskraft som innebærer at de som kommer får en midlertidig og kortvarig tilknytning til Norge. De må reise ut igjen når det ikke lenger er behov for deres arbeidskraft.

Disse medlemmer mener i tillegg at det bør legges opp til at det offentliges ansvar og den enkeltes rettigheter er svært begrenset den første tida, eventuelt under hele oppholdet. Det betyr at det må gjøres flere og større unntak fra hovedprinsippet om like rettigheter osv.

Disse medlemmer mener det økte behovet for arbeidskraft kan dekkes på mange måter. Historisk har innenlandsk arbeidskraft i hovedsak blitt mobilisert, selv om også utenlandsk arbeidskraft har vært med på å dekke innenlandsk behov for arbeidskraft. Dette tilsier at bruk av utenlandsk arbeidskraft også i framtida vil kunne være med på å dekke behovet i næringer hvor det er mangel på arbeidskraft.

Rekruttering av arbeidskraft fra utlandet kan skje på ulike måter. Man kan:

- Legge bedre til rette for at virksomheter har anledning til å rekruttere hele eller deler av arbeidsstokken utenlands for å utføre et tidsavgrenset oppdrag, f.eks et byggeoppdrag eller en vedlikeholdsjobb, eventuelt bruke private formidlings- eller utleiefirmaer.

- Endre regelverket slik at det åpner for mer bruk av sesongarbeidskraft i løpet av hele eller deler av året.
- Satse på å rekruttere nordisk arbeidskraft som er fleksibel i forhold til svingninger i tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft. Mange reiser hjem igjen når etterspørselen dempes
- Formidle mer arbeidskraft fra andre EØS-land som også i stor grad reagerer på konjunktursvingninger.
- Utvide adgangen til å hente inn spesialister o.l. fra land utenfor EØS, enten avgrenset til bestemte regioner eller generelt.

Disse medlemmer finner det også riktig å peke på at det i Norge, foruten de registrerte arbeidsløse, er en meget stor arbeidskraftreserve. Norge ligger med god margin på verdenstoppen når det gjelder antall uføretrygdete i forhold til folketallet, og så vidt disse medlemmer har forstått øker antallet (relativt) raskere enn i noe annet land. For tiden er antallet på over 270 000 mennesker. Disse medlemmer mener at det i denne gruppen utvilsomt er mange som kunne tilbakeføres (atføres) helt eller delvis til arbeidsmarkedet. Også blant langtidssykemeldte er det en arbeidskraftreserve som kunne ha vært aktivisert ved å fremskynde operasjoner. Et mer effektivt helsevesen ville ha kunnet bidra til å frigjøre arbeidskraft. Det er kostbart for samfunnet i månedsvis å ha mennesker ventende på en operasjon som kunne ha gjort dem arbeidsføre.

Disse medlemmer mener videre at dagens skattesystem og skattenivået virker som en bremse når det gjelder å friste deltidsarbeidende til å arbeide mer, samt å aktivisere pensjonister som kunne tenke seg å spe på pensjonsinntekten.

Videre mener disse medlemmer at vi kan frigjøre arbeidskraft ved å redusere offentlige overføringer til næringslivet, og ikke minst ved en effektivisering innen det offentlige forvaltningsapparat. Nedleggelse av fylkeskommunen kan nevnes som et eksempel.

Disse medlemmer finner det også riktig å fokusere på at innvandring trekker arbeidskraft ut av markedet, da innvandring i seg selv virker sysselsettende: Utlendingsdirektoratet, innvandringskonsulenter, advokater, politi, domstoler og fengselsvesen, samt sosialvesen, helsevesen, skole og arbeidsmarkedsetat bruker mye tid på innvandrere- eller innvandrrelaterte saker.

Disse medlemmer mener det er en helt klart mye større utfordring å ta ut den arbeidskraft som allerede er til stede, enn å ta inn flere innvandrere fra ikke-vestlige land, når vi ikke klarer å sysselsette de vi allerede har. Dette er *ikke* veloverveid, ansvarlig politikk. I Norge har man i særdeles liten grad vært i stand til å nyttiggjøre seg den arbeidskraften man har i landet.

Det er dette som er problemet, og det er dette problemet som først må løses.

3.2.1.4 Kirkeasyl

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er uheldig at barn sitter i kirkeasyl. Flertallet vil be Regjeringen vurdere hvordan problemene knyttet til barn i kirkeasyl kan løses. Flertallet viser til at statsråden har bedt Utlendingsnemnda foreta en rask avgjørelse i de kirkeasylsakene som ikke har vært til behandling i Utlendingsnemnda.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det sitter flere barnefamilier i kirkeasyl. Situasjonen til disse barna er alvorlig og vil i flere tilfeller være brudd på barns rettigheter. Praksis nå er at disse sakene har lavest prioritet i klagebehandlingen og derfor i realiteten ikke vil bli behandlet på svært lang tid. Denne situasjonen kan ikke fortsette. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at disse barnefamiliene søknader prioriteres og at det tas initiativ til å løse sakene på en måte der hensynet til barna er avgjørende.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at den 5. juli 1993 sendte Justisdepartementet ut et skriv hvor politiet ble pålagt ikke å hente ut asylanter med makt. Dermed var ordningen med kirkeasyl et faktum i Norge. Kirkeasyl hindrer iverksettelse av lovlig fattede vedtak og setter vårt lov- og rettssystem til side.

Disse medlemmer vil minne om at norsk lov også gjelder inne i kirkebygningene.

Disse medlemmer viser til at kirkeasyl var en ordning som tilhørte den katolske kirke og forsvant i Norge med reformasjonen. I enkelte land besto asylpraksisen også etter reformasjonen, men ble sporadisk brukt og under forhold som ikke er sammenlignbare med dagens norske forhold.

Disse medlemmer viser til at kirkeasyl ikke var noen etablert ordning i Norge før det ble skapt av albanerne i 1993. I løpet av våren 1993 strømmet albanerne inn i kirker og bedehus. I løpet av dette året befant det seg i overkant av 600 i kirkeasylanter i Norge. Istedenfor å ta dette problemet ved roten, sendte Justisdepartementet ut en instruks datert 5. juli 1993 til landets politimestere hvor disse ble pålagt ikke å hente ut asylanter fra kirkene. Disse medlemmer mener at utfallet av dette var at myndighetene ikke ville håndheve norsk (utlendings-) lov i kirkebygninger.

Etter 1993 har tallet på kirkeasylanter variert, noe som bl.a. skyldes at de sittende justisministrene ved gjentatte anledninger har latt kirkeasylantene få gjenopptatt sine saker, noe som har ført til at nesten samtlige

har fått opphold til slutt, på tross av sitt opprinnelige avslag. Disse medlemmer mener dette har vært meget uheldig og vil advare mot denne type praksis.

Disse medlemmer peker på at det i dag sitter svært få i kirkeasyl. Selv om ordningen i dag ikke omhandler et stort antall, kan dette raskt endres, ettersom uroligheter i verdensbildet kan gi betydelig økning i presset mot Norge og myndighetene gir amnesti til dagens kirkeasylanter.

Disse medlemmer mener kirkeasyl er en ulovlig inngripen som hindrer iverksettelse av lovlig fattede vedtak.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen trekke tilbake skriv av 5. juli 1993 om at politiet ikke skal kunne gå inn i kirker og bedehus for å hente ut folk med makt."

3.2.2 Kap. 520 Utlendingsdirektoratet

3.2.2.1 Situasjonen i UDI

Komiteen vil vise til at det er store utfordringer på innvandringsområdet. Utlendingsdirektoratet (UDI) står overfor betydelige utfordringer med høyt antall asylsøkere og altfor lange saksbehandlingstider. Problemene med lang saksbehandlingstid gjelder ikke bare asylsøknader, men også søknader om visum, familiegjengforening, arbeidstillatelser og statsborgerskap.

En viktig årsak til de lange saksbehandlingstidene er at UDI ikke har fungert godt nok. Hvor alvorlig situasjonen er, blir understreket ved at regnskapet i UDI for 2000 ikke er godkjent av Riksrevisjonen.

Komiteen er derfor tilfreds med at det er satt i gang en rekke tiltak for å forenkle og effektivisere saksbehandlingssystemene og vil understreke viktigheten at anbefalingene i rapporten fra Pricewaterhouse Coopers DA (PWC) følges opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er tilfreds med at UDI tilføres økte ressurser for å kunne håndtere et større søknadsvolum, men vil understreke at det samtidig forutsettes en betydelig produktionsvekst og vilje til nytenkning i UDI.

Flertallet vil understreke at mindreårige asylsøkere er en gruppe det må tas særskilt hensyn til.

Flertallet mener at oppholdstiden i statlige mottak må vesentlig ned. Flertallet legger videre vekt på hurtigere og korrekt behandling av saker etter utlendingsloven og viser til sine merknader i Innst. S. nr. 197 (2000-2001). Hurtigprosedyrer må løpende anvendes når asylsøkeren kommer fra bestemte land, når søkeren tidligere har fått avslag på søknad om asyl i Norge eller søkeren er anmeldt, siktet eller dømt for kriminelle handlinger i Norge.

Flertallet viser til den forbindelse til forslaget om en økning av bevilgningen til 824 mill. kroner, knyttet

til forventet økning i antall nye asylsøkere, noe som vil medføre økte utgifter til saksbehandling i UDI, drift av mottak og integreringstilskudd til kommunene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at Fremskrittspartiet gikk imot å overføre intervjuene for asylsøkere til Utlendingsdirektoratet. Foreløpig har det ikke vært avdekket noen bedre saksbehandling på bakgrunn av overføringen av intervjuene mens selve overføringen har medført økte kostnader.

Disse medlemmer vil hevde at UDI bør igjennom en effektiviserings- og rasjonaliseringsprosess for på den måten å spare midler. Disse medlemmer vil videre påpeke at med Fremskrittspartiets politikk ville det ikke vært en like stor mengde søknader og derfor heller ikke et like stort behov for ressurser til å behandle søknader. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen reduseres med 424 mill. kroner.

3.2.2.2 Statlige mottak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at både PWC-rapporten og det siste årets utvikling har medført at UDI nå utreder systemet for transittmottak. Flertallet ber om at det utformes et system som i større grad tar hensyn til at noen skal raskt ut, mens andre vil være lenger i mottak og derfor har behov for flere tiltak.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at erfaringer tyder på at den økonomiske støtten til beboere i mottak i Norge ligger høyere enn andre land i Europa. Det er viktig at Regjeringen kommer med forslag til en helhetlig vurdering av den økonomiske situasjonen til beboere i mottak, samt forslag om hvordan situasjonen kan bli bedre for dem som virkelig trenger økt økonomisk støtte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er svært viktig å arbeide mer langsiktig i forhold til organisering av mottaksapparatet og bosetting, for å ta vare på og utvikle kompetanse og erfaring og innarbeide dette i lang- og kortsiktige kommunale planer. Flertallet vil hevde at kvalitet i mottakene må gå foran krav til geografisk spredning. Det må stilles klare krav til hvem som skal drive mottak, hva slags forutsetninger de bør ha og hva kan de tilby. Det er viktig at mottaksarbeidet blir profesjonalisert. Beboermedvirkning må bli et førende prinsipp i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til at

SINTEF-rapporten fra 1999 avslørte at mange som bor i mottak opplever ren fattigdom.

Kommunal- og regionaldepartementet skriver i brev til kommunalkomiteen av 29. januar 2001:

"I visse tilfeller fører dette til at beboere ikke har råd til nødvendige helsetjenester og medisiner."

Disse medlemmer ber Regjeringen i Revidert budsjett for 2002 fremme forslag til økt stønad til livsopphold, nødvendig gjennomgang av egenandeler i helsetjenesten og heve grensene for friinntekt for beboere på mottak.

3.2.3 Kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Det foreslås bevilget kr 2 809 340 000.

3.2.3.1 Integrering

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke at selv om antallet asylsøkere varierer fra år til år, er det ingenting i situasjonen i verden som tilsier at behovet vil minske. Arbeid med både utlendingssakene, inkludering og integrering er ikke et midlertidig og kortsiktig behov, men en permanent og varig oppgave. Hele statsforvaltningen og offentlig sektor må omstilles i forhold til et flerkulturelt samfunn og tilegne seg nødvendig kunnskap og kompetanse.

Flertallet viser til at et flertall i Stortinget, både i forbindelse med Utjamningsmeldingen og i Innst. S. nr. 197 (2000-2001), har gått inn for en ny supplerende stønadsordning for pensjonister med kort botid i Norge. Flertallet har merket seg at mange av disse nå er henvist til å være langtidsmottakere av sosialhjelp så lenge de lever. Dette er også en av grunnene til at kommunene er varsomme med å ta imot nye flyktninger. Flertallet er kjent med at saken har vært ute til høring i høst og ber Regjeringen om at en ordning for supplerende støtte til pensjonister med kort botid i Norge iverksettes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringen Stoltenbergs Handlingsplan for sosial og økonomisk trygghet i Langtidsprogrammet 2002-2005.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil støtte forslaget om å gi halvdagsplass i barnehage til alle barn i mottak i alderen fire til fem år.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ber Regjeringen vurdere

om ordningen skal utvides til også å gjelde yngre barn og heldagstilbud.

Komiteen mener det er helt avgjørende for barna å lære seg norsk språk og kultur i tidlig alder. Det er også helt avgjørende at de voksne kan være trygge for at barna har det bra og får nødvendig opplæring samtidig som de sjøl kan dra full nytte av introduksjonsprogram eller annen type arbeid eller opplæring.

Komiteen mener at dette er spesielt viktig for at kvinner får tilstrekkelig norskopplæring. Kvinnene har i de fleste tilfeller ansvar for barna og kan ikke ta del i undervisningen med mindre det blir sikret et godt tilbud til barnepass. Praktisk språktrening er avgjørende for barn og derfor vil barn som ikke har gått i barnehage stille dårligere rustet ved skolestart.

Komiteen mener det er viktig å bryte en negativ spiral med arbeidsledighet og sosialhjelp som viktigste inntektskilde, spesielt fordi det kan få følger for flere generasjoner. Foreldrene bør være gode forbilder for sine barn og spesielt er det viktig for integreringen i det norske samfunnet at voksne innvandrere og flyktninger kommer i aktivitet og tar del i arbeidsliv og samfunnsliv.

Komiteen vil påpeke nødvendigheten av å få på plass ordningen med introduksjonsprogram og introduksjonsstønad raskt og ber Regjeringen sørge for dette.

Komiteen vil vise til at det bare er negativt med lange perioder i passivitet. Sunn fornuft og erfaring tilsier at jo før en kommer i gang med tiltak, kompetanseheving og språkopplæring, jo bedre er det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke at norskundervisningen må være behovsbasert og at det er viktig å kvalitets sikre introduksjonsprogrammene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er uheldig at prosjektet i bydel Gamle Oslo, der over 140 barn deltar, legges ned når statens tilskudd til det vellykkede prosjektet med blant annet gratis kjernetid, bortfaller. Dette prosjektet er integrering i praksis og ble opprettet for å gi innvandrerbarn mulighet til å integreres og lære språk gjennom gratis eller svært billig barnehageplass.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er kjent med at overføringsflyktninger som har kommet de siste årene er vanskeligere å integrere enn asylsøkere. Det er viktig at de får god informasjon om norsk samfunnsliv, kultur og klima og at det derfor er nødvendig med rask oppstart av introduksjonsprogram. Dette flertallet vil påpeke at

behovene innen psykiatrien er store og at det er behov for slike tjenester ved alle mottak og der flyktninger bosettes. Tilgjengelighet på slike tjenester må økes og tillegges stor vekt i mottaksplassering og bosetting.

Dette flertallet mener at mangelen på fagfolk innen dette feltet gjør at det er behov for at Regjeringen og KS i samarbeid lager en rekrutteringsplan og at denne er forpliktende og følges opp i årsbudsjettene. Dette er særlig viktig i de kommuner som tar imot overføringsflyktninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke hvor viktig og avgjørende integreringen er for samspillet mellom mennesker med forskjellig bakgrunn og kultur. Disse medlemmer vil understreke Fremskrittspartiets kamp for at staten skal dekke de utgiftene som er knyttet til utplassering av flyktninger i kommunene.

Disse medlemmer vil vise til forslag fra Fremskrittspartiet i Innst. S. nr. 197 (2000-2001) om at flyktninger som er utplassert i en norsk kommune med statlig integreringstilskudd ikke kan gis offentlig støtte til livsopphold dersom de bosetter seg i en annen norsk kommune. Videre viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen reduseres betydelig som følge av Fremskrittspartiets innstramming i innvandrings- og flyktningepolitikken.

Disse medlemmer viser til at Norge i mange år har hatt en ikke tallrik, men innflytelsesrik gruppe som har snakket varmt om innvandring og lovprist det kulturelle mangfold og det farverige fellesskap. Utviklingen i 1990-årene har vist at drømmen om det farverige fellesskap var basert på en myte, og derfor snakkes det lite om det farverige fellesskap i dag. Det har etter hvert gått opp for mange i de fleste partier at nøkkelen til en noenlunde harmonisk sameksistens mellom folkegrupper med til dels meget ulik kulturell bakgrunn er at minoriteten forsøker å tilpasse seg majoriteten. Nøkkelen til en forhåpentlig fredelig fremtidig sameksistens er integrasjon, mener disse medlemmer.

Disse medlemmer vil vise til at det finnes flere grader av integrasjon. Eksempelvis har både Canada og USA en relativt liberal innvandringspolitikk og landene kan definitivt ikke karakteriseres som innvandreriendtlige. Likevel representerer de to landenes modeller for integrasjon av innvandrere ytterpunkter. Canada ønsker at innvandrerne skal føle seg hjemme i landet, forankret i sin egen kultur, mens det i USA tilstrebes en form for enhetlig samfunn med samling om felles verdier.

Disse medlemmer mener det er viktig å ha som utgangspunktet at nyankomne innvandrere er typiske eksempler på ikke-integrerte. Ikke kan de norsk, ikke har de kunnskaper om Norge, ikke kjenner de norsk kultur og ikke har de sosiale ferdigheter i det norske samfunn.

Hvordan innvandreren utvikler seg i det norske samfunn er avhengig av en rekke faktorer, som innvandre-

rens personlighet og tilpasningsevne, kunnskapsnivå og læreevne, sosiale omgivelser og hvordan hun eller han blir mottatt i sitt nye land.

Disse medlemmer viser til at det normalt vil skje en viss grad av tilpasning til det norske samfunn over tid, men det finnes mange eksempler på innvandrere som i liten grad klarer dette. De mest åpenbare eksemplene er eldre innvandrere som er ferdige med sitt yrkesliv og verken har behov eller lyst, eller kan skje evne, til å tilpasse seg nye forhold, samt innvandrerkvinner som blir holdt mer eller mindre innestengt, og som derfor har liten kontakt med det norske samfunn.

Disse medlemmer vil peke på at det ikke er klare skiller mellom de forskjellige nivåer av integrasjon, men flytende overganger. Integrasjon som begrep kan betraktes ut fra summen av en rekke kriterier eller verdier på forskjellige skalaer.

Indikasjonene som forteller noe om graden av integrasjon er, som tidligere berørt, språk, landkunnskap, sosiale og kulturelle ferdigheter, verdiorientering, sammensetning av eventuell vennekrets og tilpasning til yrkeslivet.

Disse medlemmer vil peke på at i mange tilfeller vil grad av integrasjon også henge sammen med grad av fortsatt tilknytning til hjemlandets (opprinnelseslandets) kultur og verdioppfatning, men ikke nødvendigvis. Man kan ta vare på sitt hjemlands kultur og bli integrert, men i mange tilfeller vil en sterk tilknytning til hjemlandets kultur og verdioppfatning være et hinder for integrasjon.

Disse medlemmer registrerer at Utlendingsdirektoratet i sin årsberetning for 1999 definerte begrepet integrasjon som følger:

"Gjeldende prinsipp i norsk innvandringspolitikk som vanligvis betyr at innvandrere og flyktninger blir funksjonsdyktige deler av majoritetssamfunnet, men uten at de mister sin kulturelle eller etniske identitet."

Disse medlemmer mener det virker litt pussig nærmest å stille et krav i en definisjon av begrepet integrasjon at innvandreren ikke har mistet sin kulturelle eller etniske identitet, når det klart viktigste elementet er innvandreren funksjonsdyktighet i det norske samfunn.

Disse medlemmer mener vi bør nøye oss med en definisjon hvor:

"En integrert innvandrere er en innvandrere som er funksjonsdyktig i det norske samfunn."

Slik disse medlemmer ser det, er poenget det at det ikke er nok å bo i Norge for å kunne fungere i samfunnet. Arbeid er også et signal om integrasjon, men skal man bli fullt ut integrert, forutsettes det også at man aksepterer det norske samfunnets kultur og blir en del av denne, uten at dette nødvendigvis betyr at egen kultur og identitet behøver å lide.

Slik disse medlemmer ser det, er det svært sjelden at første generasjons innvandrere blir assimilert,

hvis de ikke er i besittelse av eksepsjonelle språklige og sosiale ferdigheter.

Disse medlemmer mener annen og tredje generasjons innvandrere burde bli assimilert, men det skjer ikke nødvendigvis. Det er avhengig av foreldrenes tilknytning til det tidligere hjemlandets kultur og hvordan de formidler informasjon til sine barn om det landet de har slått seg ned i. Det er dessverre ikke helt uvanlig at Norge og nordmenn omtales i temmelig nedsettende vendinger i enkelte innvandremiljøer, noe som selvfølgelig vil forme den oppvoksende generasjons holdninger til sine norske omgivelser.

Hva innebærer det å være assimilert? Slik disse medlemmer ser det, innebærer dette kort sagt det å fungere som en nordmann. Foruten fullkommen beherskelse av språket innebærer det også aksept av norske verdier, lover og regler.

Disse medlemmer vil påpeke at integrasjonen har en sosial side og en økonomisk side. Utlendinger som kommer til Norge for å bosette seg burde ha en egeninteresse av å klare seg best mulig i sitt nye land gjennom å skaffe seg et arbeid og forsørge seg selv og eventuell familie. I mange festtaler og i utallige skrifter omtales innvandrere som en ressurs, mens virkeligheten dessverre viser at mange har store problemer med å klare seg i det norske samfunn, og derfor er avhengige av sosialhjelp eller trygd. Litt polemisk kan man si at hvis innvandrerne skal bli oppfattet som en ressurs, så får de vise at de er det, og da får myndighetene stille de krav som er nødvendig.

Disse medlemmer mener at det er mange grunner til at integrasjon er viktig. Innvandreren vil føle at han eller hun behersker forholdene i et nytt land, noe som er en forutsetning for trivsel. For det norske samfunn vil innvandreren kunne bli en aktiv ressurs og ikke en utgiftspost i offentlige budsjetter. Videre vil muligheten for motsetninger mellom folkegrupper bli vesentlig redusert når alle slutter opp om de samme verdier. Egentlig er hudfarve og etnisk opprinnelse irrelevant når alle stort sett er enige om grunnleggende verdier i et samfunn.

En ikke-integrert innvandrer uten språk, sosiale ferdigheter eller arbeid kan ikke anses som en ressurs for det norske samfunnet, men kan selvfølgelig bli det gjennom et samspill mellom innvandreren og det norske samfunn. Integrasjonsprosessen er nøkkelen til å endre en passiv ressurs til en aktiv ressurs, mener disse medlemmer.

Disse medlemmer tror at de fleste innvandrere ønsker aksept i det norske samfunn, men aksepten henger på mange områder sammen med graden av integrasjon. Vi må vel kunne konkludere med at integrasjon derfor er av vesentlig betydning både for innvandreren selv og for det norske samfunnet.

Disse medlemmer mener at best mulig integrasjon av flest mulig av de utlendinger som har lovlig opphold i Norge burde være et politisk mål for alle partier, liksom det er for Fremskrittspartiet, som har konkret omtalt det i sitt program.

Disse medlemmer vil også påpeke at innvandrerne er en meget sammensatt gruppe. Mens det norske samfunn i verdensmålestokk har vært klart blant de mest homogene, så kommer innvandrerne fra forskjellige nasjoner, forskjellige folkegrupper, forskjellige språkgrupper og forskjellige religiøse og kulturelle grupper. Asylsøkerne har kommet fra alle befolkede verdensdeler, også fra USA er det kommet noen få. Denne meget heterogene folkegruppens eneste fellesnevner er at de ikke kommer fra Norge.

Hindringer for integrasjon kan deles i to hovedgrupper:

- Hindringer som skyldes forhold i det norske samfunn
- Hindringer som skyldes innvandrerne selv

Disse medlemmer vil påstå at den foreløpige innfallsvinkelen til problemstillingen har vært å fokusere meget sterkt på det første, mens disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har vektlagt det siste.

Disse medlemmer finner det også riktig at innvandrenes eneste felles kjennetegn er at de ikke er norske, og dermed finner man også et meget vidt spektrum av holdninger overfor det norske samfunn. Ikke bare holdninger har stor betydning, men også tilpassingsevne og forankring i egen kultur.

Disse medlemmer vil påpeke at alle disse forholdene vil påvirke tilpassingsdyktigheten, og det er temmelig klart at enkelte grupper skiller seg ut både i positiv og i negativ retning, men til tross for de milliarder av kroner som hvert år bevilges til norsk forskning, herunder også samfunnsforskning, er det forbausende lite informasjon om dette viktige området, mener disse medlemmer.

Disse medlemmer viser til at det er stor villighet i alle tenkelige sammenhenger til å fremme innvandrerne som en ressurs for Norge, men å studere og konkretisere årsaker til at disse ressursene ikke blir tatt ut, forekommer i liten grad. Grunnen til dette er åpenbar: Man ønsker ikke å stigmatisere enkelte grupper ved å skrive noe negativt om dem.

Likevel finnes det enkelte grove indikasjoner, som fremkommer i statistikken for arbeidsløshet blant innvandrere, fordelt etter opprinnelsesregion. Ikke overraskende er arbeidsløsheten størst blant innvandrere fra ikke vestlige land. Tallene fra august 1999 er som følger:

- Afrika : 15,3 pst.
- Øst-Europa: 11,5 pst.
- Asia: 11,1 pst.
- Syd- og Mellom-Amerika: 8,7 pst.

Disse medlemmer vil videre vise til at arbeidsløsheten blant ikke-vestlige innvandrere er vesentlig høyere enn for den øvrige befolkning, og det i en tid da arbeidskraft er sterkt etterspurt.

Disse medlemmer vil også peke på enkelte forhold som kan virke som sperrer for integrasjon:

- Uvilje mot å lære norsk
- Uvilje mot å tilegne seg kunnskaper om norske samfunnsforhold
- Uvilje mot norsk kultur og norske verdier
- Uvilje mot likestilling mellom kjønnene
- Religiøse anføtelser av en art som vanskeliggjør arbeid
- Kulturell etnosentrisitet (egen kultur er overlegen)
- Uvilje mot kontakt med nordmenn (holder seg til sine egne)

Disse medlemmer peker på at det er svært vanskelig å endre menneskers holdninger, og hvis man ikke får incitamenter til å endre holdninger, er det stor mulighet for at det ikke skjer. Dessverre synes det som om dette har vært situasjonen i Norge. I streben etter å opprettholde myten om det farverige fellesskap har forsøkene på å integrere innvandrerne vært lunkne og lite effektive.

Disse medlemmer mener manglende integrasjon skyldes dels et system hvor man deler ut penger uten å stille noen krav, og dels at man står overfor individer og grupper av innvandrere som upåvirket kan kultivere sin egen motvilje mot deltagelse i det norske samfunnsnivå.

Det er bevilget og brukt hundrevis av millioner kroner på integrasjonstiltak i Norge, men likevel synes det som om man i realiteten har latt det flyte. Pengene har vært brukt uten at det har vært noen krav verken til den enkelte innvandrer eller til resultater av virksomheten.

Disse medlemmer mener nøkkelen til bedre integrasjon kan formuleres i ett enkelt ord: "krav".

Vi må i vesentlig større grad stille krav til innvandrerne. Krav om å lære norsk, krav til kunnskap om norske samfunnsforhold, krav til tilpasning til arbeidslivet og krav om respekt for norske verdier, som for eksempel likestilling mellom kjønnene og unge menneskers rett til å velge egen ektefelle. Hvis innvandrere ikke ønsker å føye seg etter dette, mener disse medlemmer at de bør stille seg spørsmål om de har kommet til riktig land.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i mange år konkret har foreslått følgende tiltak for å bedre integrasjonen av ikke vestlige innvandrere:

- Bedre og mer omfattende norskopplæring
- Større vekt på opplæring om norske samfunnsforhold
- Inspirere til skolegang og videre utdanning
- Knytte økonomisk bistand til deltagelse på opplæringstiltak
- Bistå innvandrere med å finne arbeid (gjerne utenfor Oslo).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti, og Senterpartiet, vil vise til at mange trenger Aetats virkemidler for å kunne nyttiggjøre seg sin arbeidstillatelse.

Flertallet vil understreke viktigheten av en omlegging av Aetats arbeid, slik at de som trenger tiltak får mer relevant og tilstrekkelig kompetanseheving, og en styrking av budsjettet slik at dette blir mulig.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til Sem-erklæringen hvor det er varslet at Aetat skal være en kvalifiseringsetat hvor integrering av innvandrere i arbeidslivet er en prioritert oppgave.

3.2.3.2 Post 72 Tilbakevending for flyktninger

Komiteen vil vise til at tilbakevending må være en viktig komponent i introduksjonsprogrammene og i alt arbeid med flyktninger og asylsøkere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er behov for at Regjeringen kontinuerlig vurderer ikke bare akutt sikkerhetsrisiko ved tilbakevending, men også gjør en politisk vurdering av hva som tjener situasjonen i det området dit asylsøkerne skal sendes. Regjeringen bes ta anmodninger fra UNHCR i den forbindelse svært alvorlig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil også be Regjeringen vurdere sin praksis med å sende barnefamilier ut av landet rett før skoleåret avsluttes. Å få fullført skolegang er viktig og vil være en god hjelp til å komme videre for barn og unge som har vært i Norge en tid.

3.2.3.3 Post 73 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser på arbeidet innvandrersorganisasjonene gjør som verdifullt. Disse organisasjonene er viktige medspillere og samarbeidspartnere også for myndighetene.

Flertallet ser det som viktig at organisasjoner og grupper som arbeider for at minoritetsgrupper i større grad skal bli deltakere i kunst- og kulturlivet, får støtte. Flertallet vil understreke at kulturelle møteplasser er velegnede arenaer for likeverdig og naturlig integrering. Flertallet viser til Mela 2002 som et eksempel på et bredt samarbeidsprosjekt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det derfor er behov for å styrke budsjetttrammen utover det fremlagte forslag til statsbudsjett.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet vil vise til at det er søkt om langt meir tilskot enn det budsjettet gir rom for og vil difor i sitt alternative budsjett auke løyvinga til innvandrorganisasjonar med 5 mill. kroner.

3.2.3.4 Enslige mindreårige asylsøkere

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil hevde at som prinsipp er alle barn som kommer til Norge uten foreldre eller foresatte er en bekymringssak og derfor et ansvar for barnevernet. Praksis nå diskriminerer enslige asylsøkere i forhold til norske barn, både når det gjelder nivå på omsorg og tilsyn i mottak, oppfølging ved plassering hos slektninger, ettersøking ved forsvinning og mulighet til å gjenforenes med sine foreldre dersom det er mulig. Enslige mindreårige asylsøkere må likestilles med norske barn uten foreldre eller foresatte som kan ta hånd om dem. Enslige mindreårige asylsøkere har ulikt behov for oppfølging, men deres behov skal vurderes og dekkes på lik linje med norske barn uten foreldre eller foresatte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge følgende prinsipp til grunn: Enslige mindreårige asylsøkere skal være et ansvar for barnevernet og ha et tilbud på lik linje med norske barn under omsorg fra barnevernet.

Mottak for enslige mindreårige asylsøkere gis status som barnevernsinstitusjoner."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at for å sikre tettere oppfølging av barnevernet er det avgjørende at barnevernet tilføres betydelig kompetanse og ressurser. I tillegg er det avgjørende at kompetansen på behandling av postkrigstraumer styrkes og at slik kompetanse er tilgjengelig i oppfølgingen av barna som trenger det. Disse medlemmer ber Regjeringen vurdere et samarbeid med Forsvarets sanitet på dette området.

Disse medlemmer viser til at noen enslige mindreårige asylsøkere bosettes privat hos slektninger eller personer med samme etniske bakgrunn som dem selv, uten vedtak etter Lov om barnevern. Barnevernet har i liten grad fulgt opp disse barna og familiene har ikke fått veiledning eller tilsyn. Dette er en ordning som har vesentlig lavere økonomiske kostnader for myndighetene. Ordningen er ikke tilfredsstillende og det er stor grunn til å stille seg kritisk til den slik det fungerer i dag. Disse medlemmer viser til merknader i Innst. S. nr. 8 (2001-2002) og ber Regjeringen følge dette opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er enige i at enslige mindreårige asylsøkere er en spesielt utsatt gruppe som trenger særskilte tiltak, men mener ikke at barnevernet automatisk skal ha ansvaret. Barnevernet har i dag det samme ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere som for andre barn i Norge. Barnevernet kan derfor overta omsorgen for en enslig mindreårig i mottak dersom det er nødvendig.

Flertallet ber Regjeringen vurdere en utvidet vergeoordning samt at det kan tilbys flere fosterhjemsplasser.

Flertallet viser til at det i dag bare er ett mottak for enslige mindreårige, ellers er avdelingene integrert i ordinære mottak. Denne ordningen gir barna mulighet til å være sammen med familier som snakker samme språk og har samme bakgrunn. Ettersom barna kommer fra mange ulike land er det ikke alltid andre enslige mindreårige som snakker samme språk.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at Kristelig Folkeparti så seint som i vår støttet synet om at mindreårige enslige asylsøkere skulle behandles på lik linje med norske barn i tilsvarende situasjon. Uten begrunnelse endrer de nå syn. Likebehandling av barn uavhengig av hvem de er, er et viktig prinsipp og et nødvendig rettsgrunnlag for at noen av de mest utsatte barna i samfunnet skal få dekket sine behov. Dersom Kristelig Folkeparti også ved denne anledningen hadde støttet forslaget, ville det samlet flertall.

3.2.3.5 Bolig

Komiteen vil vise til at manglene i boligmarkedet i Norge er årsak til at mange asylsøkere og andre med dårlig økonomi får store problemer. Komiteen vil vise til at mange kommuner melder at å finne bolig til rimelig pris er ett av de største problemene i integreringsarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt forslag om å styrke boligtilbudet til vanskeligstilte gjennom økt boligtilskudd, økt bostøtte og økte lånerammer i Husbanken.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at kommunenes kjøp av boliger til flyktninger må prioriteres ved fordelingen av boligtilskudd.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag om dette temaet i Dokument nr. 8:74 (1999-2000), i Dokument nr. 8:91 (2000-2001) om strakstiltak for bostedsløse og i Innst. S. nr. 5 (2000-2001) om et statlig boliginvesteringsselskap. Både tilskudd og låneramme i Husbanken må økes ytterligere og tilskudd pr. bolig må økes til i gjennomsnitt 50 pst. slik at prisen kan bli overkommelig.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet viser til merknadene sine under 3.6 Bustad og bumiljø. Tiltak som vil gjere det lettare å etablere seg på bustadmarknaden, vil i stor grad og komme innvandrara til gode. Ei styrking av rammene i Husbanken og ei auke både i omfanget av bustadtilskottet og tilskot til den einskilde bustad, vil og gjere det meir attraktivt for kommunane å bygge mellom anna rimelege utleigebustader.

3.2.4 Kap. 522 Senter mot etnisk diskriminering

Det foreslås bevilget kr 6 000 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener at Senter for etnisk diskriminering fyller en viktig rolle. Det er ikke mulig å anta at domstolene kan fylle denne rollen, i og med at det ikke eksisterer et helhetlig lovverk mot diskriminering. Det vil også være uhenksom og uklokt uansett å legge opp til en praksis der flere saker enn nødvendig skulle gå til domstolsbehandling. Det er derimot svært viktig at samfunnet har andre mekanismer og ordninger som kan sette lys på diskriminering, forebygge og bidra til løysning av konflikter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at Fremskrittspartiet var imot å opprette Senter mot etnisk diskriminering, og ønsker å legge ned driften. Disse medlemmer har det syn at domstolene bør kunne ivareta denne oppgaven. På denne bakgrunn har Fremskrittspartiet redusert tilskuddet i sitt alternative budsjett, og vil vidare ha som målsetning å fjerne tilskuddet neste år.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å legge ned Senter mot etnisk diskriminering."

3.2.5 Kap. 523 Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

Det foreslås bevilget kr 3 650 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene nå har vært igjennom en evaluering av NIBR og at dette skal være grunnlaget for eventuelle endringer i utvalget.

Flertallet mener at utvalget er nødvendig for kontakt og dialog mellom ulike parter. I en tid da det ser ut for at det flerkulturelle samfunn i Norge bare øker, mener flertallet at det fortsatt er behov for utvalget, men med noen justeringer slik at det kan fungere opti-

malt. Flertallet regner med at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med saken på en hensiktsmessig måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at Fremskrittspartiet var imot å opprette Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen kuttet i sin helhet.

Disse medlemmer mener integrering og forståelse for innvandrergruppene best kan ivaretas på fellesarenaer, og ikke ved å tilstrebe egne lukkede arenaer for disse grupper. Deltakelse i den generelle samfunnsorganisering er derfor den beste måte å videreutvikle dialogen på.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke at Kontaktutvalget nettopp er ment å være en møteplass mellom majoritet og minoritet.

3.2.6 Kap. 524 Utlendingsnemnda

Det foreslås bevilget kr 109 800 000.

Komiteen har merket seg at Utlendingsnemnda har lang saksbehandlingstid og mange ubehandlede saker liggende.

Komiteen forutsetter at effektiviteten økes slik at saksbehandlingstiden reduseres vesentlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at den nye regjeringen har som mål å få bygget ned restansene i UDI og Utlendingsnemnda innen 1. juli 2002.

Flertallet viser til mange og store problemer i UDI gjennom flere år selv om det har blitt satt inn stadig større ressurser for å komme restansene til livs.

Flertallet er enig i de tiltakene som er satt i gang for å få kontroll med behandlingstiden i UDI. Det er helt uholdbart at mange sitter i mottak i opptil flere år. Det er også kjent at opphold i mottak ofte gjør at integreringen blir vanskeligere.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til Høyres og Kristelig Folkepartis merknader om Utlendingsnemnda i Innst. S. nr. 22 (2001-2002).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er kritisk til hvordan ordningen med utlendingsnemnd ser ut til å virke. Få saker blir behandlet i full nemnd og det ser ut til at ren administrativ behandling får mer vekt. Dette bryter med intensjonen i ordningen, som var at behand-

ling av klager i nemnd skulle øke rettssikkerheten for den enkelte asylsøker. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at forutsetningene for innføring av ordningen blir fulgt opp.

Disse medlemmer mener ordningen viser store svakheter og at Regjeringens mulighet og vilje til å legge politiske føringer er for små.

Disse medlemmer vil hevde at det er stort behov for raskt å få i gang arbeidet med å se på Utlendingsnemndas rettsanvendelse. Dette er nødvendig for å se om praksis endres, om praksis er i tråd med FNs prinsipper i Flyktningekonvensjonen, og om det er samsvar mellom rettsanvendelsen og politisk oppfatning av hvordan asyl- og flyktningepolitikken skal være. Disse medlemmer vil også be Regjeringen sørge for at Utlendingsnemndas praksis offentliggjøres i anonymisert form, slik at utenforstående kan følge med på utviklingen innen et så viktig felt for menneskerettigheter og forvaltningsrett i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at Fremskrittspartiet var imot å opprette en egen utlendingsnemnd som skulle overta behandlingen av alle saker og vedtak etter utlendingsloven.

Disse medlemmer mener bakgrunnen for å etablere utlendingsnemnden først og fremst var å flytte ubehaget ved å måtte ta stilling til enkeltsaker vekk fra de politiske myndigheter.

Disse medlemmer vil videre påpeke at Sverige har en lignende ordning og arbeider med å forandre den pga. at den ikke fungerer. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen strykes på kap. 524. Disse medlemmer mener at klagebehandlingen bør legges tilbake til departementet.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å legge ned Utlendingsnemnda, samt sørge for at politiet igjen får ansvaret for avhør av asylsøkere."

3.3 Programkategori 13.21 Nasjonale minoriteter

3.3.1 Kap. 526 Nasjonale minoriteter

Det foreslås bevilget kr 2 700 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser det som positivt at det finnes tilskuddsordninger som støtter virksomhet som bidrar til aktiv samfunnsdeltakelse, og som skal sikre alle uavhengig av etnisk bakgrunn og kjønn like muligheter. Der er viktig med tiltak som kan motvirke diskriminering av minoriteter. Flertallet vil vise til at tilskuddsordningen både går til å støtte opp om driften av frivillige organisasjoner og til prosjektstøtte. Flertallet har merket seg at det blant annet gis prosjekt-

støtte til formidling og dokumentasjon av kunnskap om minoritetenes situasjon, ulike former for diskriminering og holdningsskapende arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at det ikke er ønskelig fra vårt ståsted å gi spesiell støtte til noen spesielle grupper. Disse medlemmer mener at offentlige midler til frivillige organisasjoner bør gis på en måte som ikke ekskluderer noen, men gjør det mulig for alle å søke på et likt og rettferdig grunnlag. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett som kutter denne bevilgningen. Minoritetsgrupper bør i likhet med alle andre grupper søke deltakelse i det generelle frivilligheten og dens organisasjoner.

Disse medlemmer avviser enhver forskjellsbehandling som er relatert til etnisk opprinnelse eller kulturell eller religiøs tilhørighet.

Disse medlemmer er av den grunnleggende oppfatning at alle innbyggere i Norge, uansett gruppetilhørighet eller etnisk, kulturell eller religiøs tilhørighet, skal behandles likeverdig med hensyn til rettigheter og plikter i det norske samfunn. Praktisering av prinsippet om full likeverdighet i samfunnet kan vanskelig forenes med at utvalgte grupper i det norske samfunn ytes særbehandling fra den norske stat.

Disse medlemmer mener det beste er at flest mulig rettigheter i samfunnet skal være knyttet til enkeltindividets behov og ikke være avhengig av etnisk gruppetilhørighet. Økonomisk bistand for å ivareta interesser knyttet til minoritetsgruppers kultur, litteratur eller språk anses som et privat ansvar og er derfor det offentlige uvedkommende å finansiere.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og egne forslag i Innst. S. nr. 145 (2001-2002).

3.4 Programkategori 13.40 Samiske formål

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til Budsjett-innst. S. nr. 5 (2000-2001) der flertallet ber departementet vurdere tilskudd til det lulesamiske senter Arran.

Flertallet har merket seg at departementet ikke finner å kunne bevilge midler på eget budsjett. Flertallet henstiller til at Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med berørte departementer søker å finne en løsning som sikrer realisering av byggetrinn II.

3.4.1 Kap. 540 Sametinget

Det foreslås bevilget kr 127 500 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil understreke viktigheten av at det legges til rette for at den samiske folkegruppen kan

sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunns- liv. For å kunne oppfylle dette mener flertallet at Sametinget må gis større politisk innflytelse og økt myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Flertallet vil spesielt peke på saker som angår samisk språk, kultur og utdanning.

Flertallet mener det er viktig å styrke Sametingets rolle som premissleverandør overfor Regjeringen og som ansvarlig organ for å utvikle det samiske samfunnet.

Flertallet har merket seg at Regjeringen foreslår å overføre forvaltningen av flere samiske institusjoner og tiltak fra Kulturdepartementet til Sametinget. Flertallet er enig i at man for å gi Sametinget størst mulig grad av frihet ved disponering av midlene, overfører dem til en samlet bevilgning under kap. 320 Allmenne kulturformål post 53 Samiske kulturformål.

Flertallet vil peke på at aktiv bruk av det samiske språket står sentralt i den videre utviklingen av samisk kultur. Flertallet er enig i at det er spesielt viktig å legge til rette for at samisk språk kan benyttes i IKT-sammenheng. Flertallet har merket seg at det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere om berørte kommuner og fylkeskommuner får dekket sine faktiske utgifter med tospråklighet. Flertallet vil vise til at beløpet som overføres Sametinget til å dekke kostnader ved tospråklighet, 10,2 mill. kroner, er beregnet blant annet på bakgrunn av arbeidsgruppens foreløpige vurderinger og anbefalinger.

Flertallet vil understreke at forutsetningen for de økte midler er behovet for dekning av reelle kostnader ved tospråklighet.

Flertallet har merket seg at det er behov for rettsforskning om samiske sedvaner og om relasjonen mellom statssamfunnet og samene opp gjennom tidene. Flertallet vil vise til at det er bevilget midler til Makt- og demokratiutredningen som skal kartlegge noen av de faktorene som påvirker maktforholdet mellom den norske majoritetsbefolkning og den samiske befolkning.

Flertallet vil vise til at det fremdeles eksisterer negative holdninger og intoleranse i forhold til samer. Flertallet mener det derfor er viktig at det iverksettes en holdnings- og informasjonssatsing om samer og samiske forhold.

Flertallet vil vise til at virksomheten til Sametingets underliggende råd ble omorganisert fra 1. januar 2001. Flertallet har merket seg at målsettingen med den nye organisasjonsstrukturen er å sette Sametinget i stand til å være en politikktutvikler og en politisk premissleverandør med klare politiske og administrative ansvarslinjer.

Flertallet har merket seg at Sametingets økonomiske ramme utvides med skjønnsmidler til kommuner med særlig utgifter til tospråklighet.

Flertallet vil vise til at det er opprettet et "Samefolkets fond" som en kollektiv erstatning for de skadene og den uretten fornorskningspolitikken har påført

den samiske befolkning. Flertallet slutter seg til at avkastningen av fondet ikke skal benyttes til individuelle erstatninger. Flertallet mener det er riktig at det er Sametinget som skal forvalte fondet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at Sametinget bør nedlegges. Dette har sin bakgrunn i motstand mot en positiv forskjellsbehandling basert på etniske og kulturelle kriterier som i seg selv skaper grunnlag for konflikter.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringens politikk synes å være gradvis å øke Sametingets innflytelse over utviklingen av store deler av Finnmark. Økt samisk makt og innflytelse bidrar til å tilspisse konfliktsituasjonen i den opphetede debatten om retten til land og vann i Finnmark.

Disse medlemmer mener det riktige er at alle skal ha lik rett til land og vann i Finnmark, da dette er den beste og mest rettferdige løsningen for alle som bor i dette store fylket. Prinsippet om lik rett for alle er det utgangspunktet som er det minst konfliktskapende alternativet for Finnmark.

Disse medlemmer viser med denne bakgrunn til Fremskrittspartiets alternative budsjett som reduserer bevilgningen til Sametinget betydelig.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å starte arbeidet med å nedlegge Sametinget."

3.4.2 Kap. 541 Tilskudd til samiske formål

Det foreslås bevilget kr 5 600 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er viktig at det foreslåtte kompetansesenteret for urfolkets rettigheter etableres og organiseres på en måte som sikrer god kontakt med andre institusjoner og organisasjoner som arbeider med urfolks- og menneskerettighetsrelaterte spørsmål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser også til sine merknader i kap. 541, Sametinget, om at Sametinget bør nedlegges. Av dette følger det at tilskudd til formål som er knyttet til etnisk tilhørighet ikke er dette partis politikk.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen til samiske formål reduseres. Fremskrittspartiet ønsker ikke å gi etniske minoriteter spesielle tilskuddsordninger.

3.5 Programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk

Under III vert det foreslått å gje Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 ei omdisponeringsfullmakt i samband med videreutvikling av regionale utviklingsprogram i Hedmark og Oppland fylkeskommuner.

Løyvingane dette gjeld er følgjande: Kap. 550 post 61, kap. 551 post 51, kap. 551 post 55, kap. 551 post 58 og kap. 2425 post 50, avgrensa til maksimalt 20 pst.

Komiteen viser til at regjeringa Bondevik II i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) ikkje har foreslått løyvingar under kap. 550 post 61 og kap. 558 post 58. Omdisponeringsfullmakta under III er i forslag til vedtak retta ut ifrå dette.

3.5.1 Generelle merknader

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg at regjeringen Stoltenberg foreslo

å videreføre bevilgningene til programområdet distrikts- og regionalpolitikk om lag på samme nivå som i 2001, når en ser bort fra lånetransaksjoner, kapitalinnskudd, ekstraordinære poster og bevilgningstekniske endringer.

Disse medlemmer viser til regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag, Arbeiderpartiets merknader i finansinnstillingen og merknadene under kap. 3.5 i denne innstilling, og foreslår følgende bevilgninger under programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk:

*Sammenligning med Regjeringens framlegg
I parentes endring i forhold til grunnlaget for den vedtatte utgiftsrammen.*

Kap.	Post	Formål:	H, KrF og V - tillegg 4	AP
550		Lokal næringsutvikling		113 300 000 (+113 300 000)
	60	Tilskudd til utkantkommuner	0	0 (0)
	61	Kommunale næringsfond	0	93 300 000 (+93 300 000)
	63	Kompensasjon borfall av redusert arbeidsgiveravgift	0	0 (0)
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	0	20 000 000 (+20 000 000)
	64	Ungdomssatsing i distriktene	0	0 (0)
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	434 000 000	552 500 000 (+118 500 000)
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond	240 000 000	290 000 000 (+50 000 000)
	55	Etablererstipend, fond	120 000 000	124 000 000 (+4 000 000)
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	74 000 000	77 000 000 (+3 000 000)
	58	Regionale samordningstiltak, fond	0	61 500 000 (+61 500 000)
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	206 000 000	247 700 000 (+41 700 000)
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon mv.	11 000 000	9 300 000 (-1 700 000)
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	60 000 000	60 400 000 (+400 000)
	54	Program for vannforsyning, fond	0	30 000 000 (+30 000 000)
	56	Omstilling og nyskaping, fond	77 000 000	84 000 000 (+7 000 000)
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram mv.	32 000 000	34 000 000 (+2 000 000)
	71	Næringshager	26 000 000	30 000 000 (+4 000 000)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at regjeringen Bondevik II forslår å redusere bevilgningene med hele 350 mill. kroner, tilsvarende 17,6 pst., i forhold til regjeringen Stoltenbergs framlegg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, står fast ved at hovedmålet for distrikts- og regionalpolitikken er å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og å ha likeverdige levekår i hele landet. Flertallet understreker at dette krever en aktiv bruk av de distriktpolitiske virkemidlene.

Flertallet mener at det er behov for å videreføre og utvikle satsingen på kvinner i næringslivet, på ungdom og vil trekke inn unge voksne i etableringsfasen som en ny målgruppe.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er behov for en systematisk politikk for å styrke utviklingen av robuste arbeids-, bo- og serviceregioner. Samtidig må det settes inn en særlig innsats overfor småsamfunn med stor nedgang i folketallet og lang avstand til sentra.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at arbeidsplasser fortsatt betyr mest ved valg av bosted.

Flertallet mener at det skal utøves en aktiv statlig lokaliseringspolitikk slik at statlige arbeidsplasser gis en bedre geografisk fordeling. I tråd med de nye retningslinjene for statlig lokaliseringspolitikk som ble fastsatt av regjeringen Stoltenberg, legger flertallet til grunn at all ny statlig virksomhet skal lokaliseres utenfor Oslo, med mindre helt særskilte forhold foreligger. Flertallet mener at slik lokalisering må brukes som et aktivt virkemiddel for å motvirke negative virkninger på steder som er blitt særlig hardt rammet av nedleggelse av tidligere statlig virksomhet.

Flertallet mener offentlige servicekontor kan ha stor betydning for å sikre tilgang på offentlige tjenester blant annet i distriktene. Flertallet mener derfor at utbyggingen av offentlige servicekontor må intensiveres.

Målet for distrikts- og regionalpolitikken kan bare nås dersom det utvikles et lønnsomt og konkurransedyktig næringsliv i alle deler av landet. Flertallet vil peke på betydningen av at bedriftenes kompetanse og nyskapingsevne styrkes. Flertallet vil understreke betydningen av en aktiv politikk for å styrke utdanningstilbudet og forskningsaktiviteten i distriktene. Flertallet mener at det må legges til rette for utvikling av kunnskapsintensive bedrifter i distriktene.

Flertallet mener at det skal utøves en aktiv statlig innovasjonspolitikkk hvor det legges til rette for å

utvikle gode regionale verdiskapingsmiljøer. Det forutsetter en tettere kontakt mellom næringslivet i regionen, utdannings-, forsknings- og utviklingsmiljøene, kapitalmiljøene og det offentlige virkemiddelapparatet. Virkemidlene i distrikts- og regionalpolitikken må i sterkere grad vris mot utvikling av slike verdiskapingsmiljøer, og mot utvikling av ulike regionale fortrinn.

Flertallet viser til at distriktene tradisjonelt har hatt ulemper knyttet til avstanden fra markedene. Gjennom ny informasjonsteknologi kan slike avstands-ulemper reduseres. Flertallet understreker derfor betydningen av at distriktene sikres tilgang til høyhastighets infrastruktur for informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at den regionale transportstøtten har blitt svært ulikt praktisert etter at ordningen ble desentralisert til fylkeskommunene, og at virkemidlet derfor virker svært ulikt i de ulike deler av landet og i forhold til nabolandene. Disse medlemmer ber Regjeringen gjennomgå praktiseringen av den regionale transportstøtten, og herunder vurdere om ordningen bør være statlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at det er en økende tendens til at folk ved valg av bosted vurderer flere sider enn bare det jobbmessige. Dette gjelder blant annet tilgang på tjeneste-, kultur- og velferdstilbud. Flertallet peker i denne forbindelse på betydningen av et vel utbygd offentlig velferdstilbud i alle deler av landet. Samtidig vil flertallet framheve at et aktivt lokalt og regionalt kulturliv har stor betydning for trivsel og tilhørighet.

Flertallet mener at den distrikts- og regionalpolitiske innsatsen i større grad må tilpasses lokale og regionale forutsetninger. Flertallet mener derfor at fylkeskommunene bør få større frihet til å foreta regionale og lokale prioriteringer innenfor rammen av nasjonale mål og strategier. Flertallet viser til at flertallet i kommunalkomiteen i innstillinga om distrikts- og regionalpolitikken i Innst. S. nr. 318 (2000-2001) uttalte:

"Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er einig i at fylkeskommunen si rolle vert styrka, og at fylkeskommunen no blir ein politisk hovudaktør i den utviklingspolitikken ein formar regionalt." (s.30)

Flertallet viser videre til at et flertall i kommunalkomiteen i Innst. S. nr. 318 (2000-2001) gikk inn for at innsatsen i distrikts- og regionalpolitikken skulle være minst så sterk som regjeringen Stoltenberg la opp til i meldingen. Deler av dette flertallet, medlemmene fra

Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, uttalte at det var:

"...nauðsynt med ei ekstraordinær satsing for å nå hovedmåla i distrikts- og regionalpolitikken i komande periode." (s.5)

Denne merknaden er også i samsvar med de felles merknadene fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, innstillingen til Langtidsprogrammet 2002-2005, hvor det ble uttalt:

"Dette krever en bred gjennomgang og økt satsing på distriktspolitiske virkemidler." (s.123)

Mindretallet i kommunalkomiteen, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, uttalte derimot:

"Da er ikke satsing på offentlig næringsstøtte og tiltakspakker det som skal til, men satsing på infrastruktur og en generell bedring av bedriftenes rammevilkår gjennom blant annet en reduksjon av skatte- og avgiftsnivået." (s.5)

Flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik IIs argumentasjon for forslaget om betydelige kutt i bevilgningene til distrikts- og regionalpolitikk er nær sammenfallende med synspunktene til mindretallet i innstillingen om distrikts- og regionalpolitikken, og står i motstrid til merknadene fra flertallet.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at distrikts- og regionalpolitikken utøves på grunnlag av den politikk som ble støttet av et flertall av kommunalkomiteens medlemmer i Innst. S. nr. 318 (2000-2001)."

Flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik I i budsjettframlegget for 2000 uttalte:

"Regjeringen innledet i 1999 en distriktspolitisk snuoperasjon for å "ta hele landet i bruk" og er i ferd med å gjennomføre den største distriktspolitiske satsingen på 90-tallet". (s.105)

Til sammenligning har regjeringen Bondevik II i budsjettframlegget for 2002 uttalt:

"I forhold til St.prp. nr. 1 (2001-2002) er det foreslått en reduksjon i bevilgningene på programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk på 350 mill. kroner". (s.96)

Flertallet viser til næringskomiteens merknader om bevilgningene til Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Flertallet vil peke på at den store reduksjonen i bevilgningene til bedrifts- og næringsutvikling i distriktene vil gjøre det vanskeligere å utvikle arbeidsplasser og næringsliv i distriktene. Likeså er regjeringen Bondevik IIs forslag om å fjerne hele bevilgningen til nyskappingsprogrammene et kraftig tilbakeslag både for å skape arbeidsplasser langs kysten gjennom utnyttelse av marine ressurser og for å styrke

små og mellomstore bedrifters konkurransekraft gjennom bruk av elektronisk handel og forretningsdrift.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti står fast ved at hovedmålet for distrikts- og regionalpolitikken er å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og å ha likeverdige levekår i hele landet. Dette krever en målrettet distriktspolitikk med strengere krav til resultatorientering i bruken av virkemidler.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ber derfor Regjeringen iverksette tiltak som sikrer en mer effektiv bruk av virkemiddelapparatet og en bedre kontroll i forhold til at oppnådde resultater er i tråd med målsettingene.

Disse medlemmer mener at utvikling og etablering av verdiskapende og variert næringsliv med produktive og lønnsomme arbeidsplasser er det beste grunnlaget for å opprettholde bosettingen i distriktene og sikre levedyktige lokalsamfunn i hele landet.

Disse medlemmer ser Regjeringens forslag om en reduksjon i bevilgningene til programområdet distrikts- og regionalpolitikk på 350 mill. kroner i sammenheng med forslag fra andre departementer som vil styrke mulighetene for å nå målet om opprettholdelse av dagens bosettingsmønster. Disse medlemmer vil i denne sammenheng særlig peke på fjerning av flyplassavgiften, fjerning av utbytteskatten som vil bidra til økt tilgang på risikokapital, økte samferdselsbevilgninger og forbedrede skattefradragordninger for FoU, som særlig er innrettet mot små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer vil peke på at utflytting av statlige arbeidsplasser kan være et viktig bidrag i distriktspolitikken og konstaterer med tilfredshet at Regjeringen vil legge til rette for dette. Disse medlemmer vil understreke at nye statlige arbeidsplasser som hovedregel skal legges utenfor Oslo.

Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at virkemidlene i større grad rettes inn mot forskning og kompetanseheving, samt mot utvikling og implementering av ny teknologi.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringens forslag innebærer tilsvarende rammer som for 2001 til offensiv satsing på type målrettede tiltak som inkubatorprogram og næringshager. Disse medlemmer er tilfreds med at Regjeringens forslag i hovedsak skjermer SNDs bevilgninger til bedrifts- og næringsutvikling i distriktene.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, meiner det er svært uheldig at Regjeringa foreslår omfattande reduksjonar når det gjeld SND på nesten alle område. Fleirtallet meiner ei slik omlegging ikkje er i tråd med høyringssvara i samband med handsaming av St.meld. nr. 36 (2001-

2002), og heller ikkje i samsvar med dei signal stortingsfleirtalet tidlegare har gitt i forhold til ein spesi-
fikk og målretta næringspolitikk. Fleirtalet syner til
at SNDs arbeid er av stor verdi både i forhold til nye-
tablering av verksemd og som ein katalysator i skje-
ringspunktet mellom forskning, utvikling og kommersi-
alisering av næringslivet. Fleirtalet stiller seg
undrande til at ein kan tru at generell skattelette kan
erstatte ein aktiv næringspolitikk der ikkje minst SND
er eit viktig verktøy. Fleirtalet viser til at reduksjo-
nane er så store at SND vil bli nøydd til å leggje ned
regionale kontor, med den følgje at lokalt næringsliv
sine moglegheiter til rådgeving blir skadelidande.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk
Venstreparti og Senterpartiet viser til dei
reduksjonar i distriktpolitiske tiltak som regjeringa
Stoltenberg gjorde i sitt budsjettframlegg på til saman
280 mill. kroner. Desse medlemene meiner dei
reduksjonar som Samarbeidsregjeringa gjer utover
desse, i distriktpolitiske tiltak og i løyvingane til
SND, er dramatiske og vil ha stor negativ verknad for
næringslivet i distrikta. Dette vil forsterke den negative
folketalsutviklinga i mange kommunar. Tal frå Norsk
institutt for by- og regionforskning viser i ein ny over-
sikt at 255 kommunar vil ha færre innbyggjarar i 2010
enn i dag.

Desse medlemene viser til at Samarbeidsrege-
ringa argumenterer for at forslaga om skattelette har
meir å seie for næringslivet i distrikta enn dei distrikts-
politiske tiltaka. Desse medlemene vil i den
samanhang vise til svar frå Kommunaldepartementet
på spørsmål nr. 143 frå Senterpartiet. Der går det fram
at Oslo og Akershus tek i mot 1,1 pst. av dei distrikts-
politiske tiltaka, men vil få 42 pst. av vinsten på 1,2
mrd. kroner når utbytteskatten vert fjerna. Nordland,
Troms og Finnmark tek i mot 41 pst. av dei distrikts-
politiske tiltaka og vil få 4 pst. av vinsten ved å fjerna
utbytteskatten. Ei rekke av løyvingane under program-
område 13.50 er då ikkje rekna inn. Den urettvise for-
delinga mellom ulike område er dermed enda større.

Desse medlemene finn det oppsiktvekkjande
at dei dramatiske kutta til tiltak i distrikta kjem i ei tid
med stor uro og nedgang i konjunkturane i verds-
økonomien. I ei slik tid er det viktig å stimulere til akti-
vit, ikkje det motsette slik Regjeringa gjer.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet
viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett aukar
løyvingane til regional utvikling med 300 mill. kroner
i forhold til regjeringa Stoltenberg og 650 mill. kroner
i forhold til Samarbeidsregjeringa. Ut over dette styr-
kar Senterpartiet låne-ordningane i SND, løyver 500
mill. kroner for å gi breiband til alle skular og legg inn
att 300 mill. kroner som Samarbeidsregjeringa har
kutta i forhold til jordbruksforhandlingane. Senterpar-
tiet løyver òg meir pengar til samferdsel, det aller
meste i distrikta, på nær 1 mrd. kroner.

Medlemene i komiteen fra Sosialistisk
Venstreparti og Senterpartiet fremjar føl-
gjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa legge fram ein årleg over-
sikt over den geografiske fordelinga av statlege inves-
teringar."

Komiteens medlemmer fra Fremskritt-
partiet stiller seg sterkt tvilende til behovet for og
effekten av å videreføre den rådende norske distrikts-
politikken. Å opprettholde hovedtrekkene i bosettings-
mønsteret i distriktene er ikke noe man kan vedta poli-
tisk. Valg av hvor folk flest ønsker å bosette seg lar seg
ikke påvirke i nevneverdig grad av politiske vedtak i
dagens samfunn.

Disse medlemmer konstaterer at på tross av
verdens kanskje mest ressurskrevende og ambisiøse
distriktpolitikk er flyttestrømmen allikevel bemerkel-
sesverdig stor fra det de mer perifere deler av landet og
inn til urbane strøk. Dette tyder på at behovet for
omlegging av den distriktpolitiske satsningen er blitt
prekært. Man oppnår det stikk motsatte av hva man
ønsker!

Disse medlemmer mener det er uheldig at
mange utkantkommuner er blitt statsklienter gjennom
inntektssystemets distriktpolitiske innretninger. Inn-
tektssystemets distriktpolitiske innretning har resul-
tert i at en altfor høy andel av arbeidsstyrken i distrikts-
kommunene er sysselsatt i skjermet offentlig sektor,
fremfor å bidra til reell verdiskapning i det private
næringsliv.

Disse medlemmer mener derfor at den rådende
norske distriktpolitikken er mislykket, sett i forhold til
den økonomisk ressursbruken og oppnådde resultater.
Det bør heller ikke være noen målsetting i seg selv å
fastsegmentere en bestemt nasjonal bosettingsstruktur.

Disse medlemmer mener utviklingstrekkene i
samfunnet generelt, ny teknologi, næringslivets ram-
mevilkår og jobbmuligheter er de viktigste drivkref-
tene i flyttemønsteret.

Disse medlemmer mener dessuten at land-
brukspolitikken er et svært lite egnet virkemiddel i dis-
triktpolitikken. På samme måte er den distriktpoli-
tiske innsatsen gjennom inntektssystemet helt feil
strategi. Denne type satsning har medført at distrikts-
kommunene har bygger opp en alt for stor offentlig
sektor. En rekke distriktskommuner har subsidiert frem
et utgiftsnivå som ikke kan forsvares. Rause statlige
overføringer til utkantkommuner representerer ingen
positiv utviklingskraft men er tvert imot blitt et hinder
for en positiv utvikling i distrikts-Norge.

Disse medlemmer mener dagens distriktpoli-
tikk minner om en gråtekoneforestilling der det å
skaffe stadig økte overføringer fra staten er blitt det
store satsingsområdet fra kommunenes side. Heller
burde man satset tungt på å stimulere til private
næringsetableringer. Et konkurransedyktig, verdiska-

pende og markedsorientert næringsliv er hva distriktene må basere sin eksistens på i fremtiden. For å få det til må norsk næringsliv generelt sett gis bedre skatte- og avgiftsmessige rammevilkår. Den nødvendige vilje til en tiltrengt næringspolitisk reform er desverre ikke til stede i dag hos det politiske flertall.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil hevde som prinsipp at distriktpolitiske hensyn må inn i vurderingen av alle saker. Dess mer markedsstyring dess mer sentralisering blir det. Med mer markedsstyring får folk færre valg, mindre valgfrihet i hvor de kan bo. Dess mindre distriktshensyn som legges inn i generell økonomisk politikk, i finanspolitikken, i sektorpolitikken, jo vanskeligere og dyrere blir det å reparere skadene gjennom spesielle distriktpolitiske tiltak.

Distriktpolitiske virkemidler rettet både mot personer, næringer og geografiske områder må settes inn. Sosialistisk Venstreparti er mener at det svært detaljerte regelverket og de mange ulike ordningene gjør arbeidet byråkratisk og regelorientert framfor målrettet.

Disse medlemmer vil vise til at Sosialistisk Venstrepartis utdanningsatsing vil være det viktigste og riktige bidraget til å utvikle hele Norge. I områder som trenger utviklingsimpulser vil utdanning og kompetanseheving være av avgjørende betydning. Teknologisatsing som gjør det mulig å få desentralisert opplærings- og utdanningstilbud blir svært viktig. Lik tilgang og pris på digital motorveg i hele landet vil være en forutsetning for utdanning og bedriftsetablering i distriktene.

Disse medlemmer vil påpeke at det er et stort behov for kompetanseheving, nyskaping og entreprenørskap og at distriktpolitikken må rettes inn mot disse områdene.

Det er viktig at fylkeskommunene, som etter sjukehusreformen er tappet både for oppgaver og økonomi, får tilgang på økonomiske virkemidler slik at de kan fylle sine oppgaver og bidra positivt i distrikts- og regionalpolitikken. Uten økonomi også på disse områdene, blir snakk om den regionale utviklingsrollen meningsløs. Disse medlemmer støtter at det gis større frihet til å foreta lokale og regionale prioriteringer.

Disse medlemmer vil påpeke at regjeringen Stoltenberg kuttet 280 mill. kroner i distriktsstøtten. I tillegg kutter nå regjeringen Bondevik II ytterligere 350 mill. kroner. Sett sammen med kuttene i Næringsdepartementets budsjett er dette en total rasering av distriktpolitikken. Kuttene foretas uten konsekvensutredning, uten premisser eller vurderinger. Regjerin-

gens mål ser ut til å være en total utradering av de distriktpolitiske virkemidlene. Mange småbedrifter og bedrifter i etableringsfasen har ingen glede av skatteletter. De trenger hjelp for å komme i gang og utvikle seg. Regjeringens kutt vil føre til langt færre etableringer og innovasjoner.

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der vi foreslår å øke bevilgningen på enkelte kapitler under distriktpolitikken med totalt 610 mill. kroner, slik at både kuttene fra regjeringen Stoltenberg og regjeringen Bondevik II rettes opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil påpeke viktigheten av at Regjeringen lykkes i sitt arbeid med ny notifisering av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Flertallet vil vise til forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Magnhild Meltveit Kleppa i Dokument nr. 8:32 (2000-2001) og Innst. S. nr. 151 (2000-2001).

Den differensierte arbeidsgiveravgiften er det sterkeste distriktpolitiske virkemidlet vi har.

Flertallet vil påpeke at EU-utvidelse østover setter andre distrikts- og regionalpolitiske problemstillinger på EUs dagsorden. Våre behov er å få mulighet til å yte kompensasjon for avstand, klima og liten befolkningstetthet. I Øst-Europa dreier problemene seg om fattigdom, mangel på kompetanse og teknologi.

Det er av fundamental betydning for norsk distriktpolitikk at det legges en strategi for å kunne opprettholde differensiering av ordningen og støttenivået utover 2003.

Flertallet viser for øvrig til sine merknader i Innst. S. nr. 318 (2000-2001) Distrikts- og regionalpolitikken og til Innst. S. nr. 307 (2000-2001) En bedre oppgavefordeling.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine forslag i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) om å få utredet de distriktpolitiske konsekvensene av alle vedtak i struktur og regionalpolitikken, dobling av tilskuddene til bredbånd, økte bevilgninger til rassikring og vegbygging, senke arbeidsgiveravgiften i distriktene, økte bevilgninger til trygg mat og dyrehelse og økte bevilgninger til SND.

Disse medlemmer viser til forslagene i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) med bevilgninger på de ulike kapitler under distrikts- og regionalpolitikken.

Tabell med fordeling på kap. og post i regional- og distriktpolitikken i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett i forhold til framlagt budsjett.

(Utgifter i hele tusen kroner)

		Forslag SV	Differanse
550	Lokal næringsutvikling		
60	Tilskudd til utkantkommuner	0	+20 000
61	Kommunale næringsfond	0	+223 300
551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	434 000	+118 500
51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond	240 000	+50 000
55	Etablererstipend, fond	120 000	+4 000
57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	74 000	+3 000
58	Regionale samordningstiltak, fond	0	+61 500
552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	206 000	+111 700
21	Kunnskapsutvikling, informasjon mv.	11 000	-1 700
53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	60 000	+10 400
54	Program for vannforsyning, fond	0	+50 000
56	Omstilling og nyskaping, fond	77 000	+37 000
70	SIVA – utviklingsarbeid, inkubatorprogram mv.	32 000	+2 000
71	Næringshager	26 000	+14 000

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til merknader frå Senterpartiet i Innst. S. nr. 318 (2000-2001) Distrikts- og regionalpolitikken, og til Innst. S. nr. 307 (2000-2001) En bedre oppgavefordeling.

Denne medlemen viser til forslag frå Senterpartiet i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) med løyvingar på dei ulike kapitler under distrikts- og regionalpolitikken.

Tabellen syner Senterpartiets sine framlegg i forhold til forslag i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4 (2001-2002). (Utgifter i hele tusen kroner)

		Framlegg Sp	Differanse
550	Lokal næringsutvikling	312 300	+312 300
61	Kommunale næringsfond	143 000	+143 000
63	Kompensasjon for bortfall av red. arbeidsgiveravgift	154 000	+154 000
64	Ungdomssatsing i distrikta	15 000	+15 000
551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	552 500	+118 500
51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond	290 000	+50 000
55	Etablererstipend, fond	124 000	+4 000
57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	77 000	+3 000
58	Regionale samordningstiltak, fond	61 500	+61 500
552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	297 700	+91 700
21	Kunnskapsutvikling, informasjon mv.	9 300	-1 700
53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	60 400	+400
54	Program for vannforsyning, fond	30 000	+30 000
56	Omstilling nyskaping, fond	84 000	+7 000
70	SIVA – utviklingsarbeid, inkubatorprogram mv.	34 000	+2 000
71	Næringshager	80 000	+54 000

3.5.2 Kap. 550 Lokal næringsutvikling

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslås det ikke bevilgninger under dette kapitlet. I St.prp. nr. 1 (2001-2002) ble det foreslått bevilget kr 93 300 000 under post 61 Kommunale næringsfond.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Stoltenberg foreslår en bevilgning på 93,3 mill. kroner og 2,9 mill. kroner overført til forsøkskommunene. Regjeringen Bondevik II foreslår å fjerne hele

bevilgningen, slik at det ikke bevilges noe til kommunale næringsfond.

Flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik I i budsjettframlegget for 2000 uttalte:

"Dette indikerer at kommunale næringsfond har stor betydning både når det gjelder å bidra til mindre bedriftsetableringer og ved omstilling av eksisterende bedrifter."

Tilsvarende uttalte flertallet i kommunalkomiteen i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2000-2001):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil peke på at det kommunale næringsfond er et viktig incitament for kommunen til å ivareta arbeidet med næringsutvikling." (s.37)

Flertallet viser til at flertallet i kommunalkomiteen i innstillinga om distrikts- og regionalpolitikk (Innst. S. nr. 318 (2000-2001)) la til grunn at ordningen med statlig støtte til kommunale næringsfond skal videreføres. I innstillinga uttalte medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

"...ut frå den store betydninga denne ordninga har for mange mindre kommunar, bør ordninga ikkje berre videreførast, men styrkast." (s.33)

Flertallet merker seg at regjeringen Bondevik II foreslår å avvikle hele ordningen.

Flertallet konstaterer også her at regjeringen Bondevik IIs budsjettframlegg strider imot flertallets merknader i komiteinnstillinga.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti konstaterer at Regjeringen i sitt forslag til budsjett ikke foreslår overføringer til de kommunale næringsfondene for 2002, men at dette ikke innebærer beslutning om nedleggelse av ordningen. Disse medlemmer forutsetter at Regjeringen vurderer ordningen med kommunale næringsfond i tilknytning til budsjettarbeidet for 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet avviser selektiv næringsstøtte som virkemiddel i distriktpolitikken.

Disse medlemmer viser til at partiets generelle skatte- og avgiftslette-politikk for næringslivet ville stimulert økt etableringslyst og motivert til økt verdiskaping, som også ville kommet distriktene til gode. Fremskrittspartiets næringspolitikk ville skapt et langt gunstigere etableringsklima og dermed overflødiggjort behovet for støtte og subsidier til næringsvirksomhet.

Disse medlemmer er prinsipielt imot statlige lokale og sentrale næringsfond. Med vår politikk vil private ha muligheten til å opprette egne fond, uavhengig av det offentlige. Dette vil etter disse medlemmers syn også føre til en mer fornuftig bruk av midlene.

Debatten om bruken av kommunale næringsfond viser også at det er helt vilkårlig hvilke tiltak som får

støtte. Bygging av slalåmbakker, parkanlegg og oppkjøp av melkekvoter er eksempler som disse medlemmer bekrefter at kommunale næringsfond ikke bidrar til næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser.

En satsning på bedrifter og virksomheter som fungerer, gjennom skatte- og avgiftslettelse og et løft på infrastruktur vil gi flere og stabile arbeidsplasser samt skape incitament til nybrottsarbeid mener disse medlemmer.

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen deler Fremskrittspartiets syn, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningen til lokal næringsutvikling strykes i sin helhet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at lokale næringsfond er en forutsetning for å drive næringsutviklingsarbeid i mange små utkantkommuner. Slike samfunns hovedproblem er manglende næringsetablering og utvikling. De befinner seg i områder som har liten tilgang på lokal kapital og kommunens mulighet til å bidra til slike etableringer er derfor helt avgjørende. Det er derfor både distrikts- og næringsfiendtlig når disse budsjettpostene foreslås radert ut.

Disse medlemmer vil peke på situasjonen i Indre Finnmark. Dette er et område med stort omstillingsbehov, liten næringsetablering og sosiale problemer. I Utjammingsmeldinga ble det synliggjort tilsvarende levekårsproblemer som Oslo Indre Øst. Tiltakene som skulle komme etter denne behandlingen vil ikke komme i gang før tidligst til neste år. Når næringsfondene nå raderes ut, mister lokalsamfunnene det eneste virkemidlet de selv kan bruke for å snu situasjonen. Det vises til at Karasjok og Porsanger kommuner ble som 2 av 4 kommuner i landet med i Forskningsrådets fjernarbeidsprosjekt. Kommunene har investert 10 mill. kroner i bredbånd og har ved hjelp av sine kommunale næringsfond bidratt til at bedrifter har etablert seg i området. Dette er kommuner som har mistet svært mange arbeidsplasser på grunn av endringer i Forsvaret uten å ha fått kompensasjon eller omstillingsmidler. Den positive optimisme som de har greid å skape, risikerer en nå å bryte fordi virkemidlene fjernes. Disse medlemmer mener det er direkte useriøst å ikke følge dette arbeidet opp i et område der alle må se at næringsetablering ikke kan eller vil fungere på samme måte som i sentrale strøk.

Disse medlemmer mener derfor at det må avsettes 10 mill. kroner til dette arbeidet slik at det ikke stopper opp.

Disse medlemmer viser til sine merknader under 3.5.1.

Medlemen i komiteen fra Senterpartiet ser dei kommunale næringsfonda som tenlege verkemiddel for å auke verdiskaping og nyskaping langs kysten og i innlandet.

Denne medlemen meiner dei kommunale næringsfonda bør styrkjast med 100 mill. kroner.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er merksam på dei særskilde utfordringane i Indre Finnmark. Omstillingsbehovet i denne regionen er vel dokumentert i St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjammingsmeldinga.

Fleirtalet meiner det er naudsynt å halde fram det positive arbeidet innan næringsutvikling og kompetanseoppbygging som no foregår i denne regionen.

Fleirtalet oppmodar difor Regjeringa til framleis å støtte omstillingsprosessen i Indre Finnmark.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at regjeringa Stoltenberg fjerna heile løyvinga på post 60 Tilskot til utkantkommunar. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om ein ny post, ungdomssatsing i distrikta, under lokal næringsutvikling, med ei løyving på 15 mill. kroner.

Post 63 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift

Komiteen viser til at stortingsflertallet i forbindelse med at 14 kommuner fikk økt arbeidsgiveravgift fra 1. januar 2000 sa følgende i merknad til Innst. S. nr. 220 (1999-2000):

"Flertallet er kjent med at næringslivets merkostnader, som følge av økt arbeidsgiveravgift i de nevnte 14 kommuner, utgjør 134 millioner kroner årlig. I tillegg kommer konkurranseulempen som dårlige veier, fergeutgifter, bompenger etc.

Flertallet går inn for at det blir gitt kompensasjon i form av tiltak for bedre infrastruktur, kompetanseutvikling og regionalutvikling frem til en evaluering av soneinndelingen i 2003, slik at næringslivet kan tilpasse seg et endret avgiftsnivå.

Flertallet ber Regjeringen om at det på denne bakgrunn blir gitt full kompensasjon for næringslivets merutgifter, med virkning for budsjettåret 2001."

Komiteen viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2001 foreslo en bevilgning på 134 mill. kroner til kompenserende tiltak for næringslivet. Etter at det ble påvist en feil i beregningsgrunnlaget ble denne senere av departementet økt til 154 mill. kroner. Stortingets kommunalkomiteé sluttet seg enstemmig til Regjeringens forslag.

Komiteen viser til at kompensasjonen ikke er videreført i forslaget til statsbudsjett for 2002.

Komiteen finner grunn til å understreke at kompensasjonsmidlene til næringslivet i de 14 kommunene skulle gå til langsiktige tiltak. Det er videre igangsatt et overvåkningssystem for å kunne måle virkningene av de bevilgede midlene. Komiteen har registrert at det i kommunene er igangsatt tiltak bygget på Stortingets forutsetning om at det skulle gis kompensasjon frem til evalueringen av soneinndelingen i 2003.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folke-

parti viser til sitt forslag om kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift for 14 kommuner på 20 mill. kroner. En slik bevilgning vil gi de aktuelle kommunene et viktig bidrag til tilpasning til nye rammevilkår.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet har registrert at det i kommunane er sett i gang tiltak som byggjer på Stortinget sin føresetnad om at kompensasjonen skal vare fram til evalueringa i 2003. Det kan derfor skape problem å avvike ordninga no. Desse medlemene går derfor inn for å løyve 20 mill. kroner i kompensasjon til dei 14 aktuelle kommunane (jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002), kap. 2.2.2).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det skaper betydelig problemer at ordningen nå avbrytes. Dette gjør at igangsatte tiltak ikke kan gjennomføres etter intensjonen og at det blir vanskelig å måle effekten av tiltakene. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn be om at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2002 kommer tilbake med forslag til måter å videreføre kompensasjonsordningen på som gjør at intensjonene i Stortingets tidligere merknader kan bli oppfylt.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til framlegg frå Senterpartiet i sitt alternative budsjett om å løyve 154 mill. kroner til desse kommunane. Denne medlemen ser at fleirtalet i komiteen vil gje desse 20 kommunane 20 mill. kroner i kompensasjon. Det er langt unna det behov denne medlemen meiner kommunane står overfor. Denne medlemen er djupt usamd i dei ytterlegare kutt fleirtalet gjer på andre, frå før sterkt reduserte postar for å få til dette. Denne medlemen viser elles til Innst. S. nr. 326 (2000-2001), der det m.a. heiter:

"Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har merket seg at de 14 kommunene som fra 1. januar 2000 fikk høyere arbeidsgiveravgiftssone vil få redusert 50 pst. av sine økte kostnader gjennom skjønnsmidlene, mot 100 pst. refusjon i 2001. Disse medlemmer mener at disse kommunene bør få refundert 100 pst. av sine økte kostnader.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn foreslå følgende endringer:

"De 14 kommunene som fra 1. januar 2000 fikk forhøyet arbeidsgiveravgift refunderes 100 pst. av sine økte kostnader."

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at kompensasjonen til de 14 kommunene som fikk økt arbeidsgiveravgiften fra 1. januar 2000 bør trappes ned, i tråd med tidligere merknader fra et flertall på Stortinget. Men disse medlemmer finner at departementets nedtrapping går for raskt. Disse medlemmer mener kommunene bør få refundert 75 pst. av kostnadene neste år og at man frem til 2005 jevnt faser ut kompensasjonen."

Denne medlemen registrerer at Høyre og Kristelig Folkeparti no har eit anna syn enn i juni 2001.

3.5.3 Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2002-2001) foreslås det bevilget kr 434 000 000, mot kr 552 500 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002). Endringene er fordelt slik på de ulike postene:

Post 51	-50 000 000 kroner	totalt 240 000 000 kroner
Post 55	-4 000 000 kroner	totalt 120 000 000 kroner
Post 57	-3 000 000 kroner	totalt 74 000 000 kroner
Post 58	-61 500 000 kroner	totalt 0 kroner

3.5.3.1 Generelt

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med vår politikk vil private ha muligheten til å opprette egne fond, uavhengig av det offentlige. Dette vil etter disse medlemmers syn også føre til en mer fornuftig bruk av midlene.

Disse medlemmer vil ikke fjerne hele tilskuddet i inneværende budsjett pga. at Fremskrittspartiet ser at det er nødvendig at en slik omstilling skjer over flere år samtidig som det også må legges midler igjen til allerede igangsatte prosjekter.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative budsjett samt disse medlemmers merknader under kap. 550.

Disse medlemmer viser til sine merknader under kap. 550 Lokal næringsutvikling, der det fremgår at det er de generelle rammevilkårene for næringslivet som må forbedres. Utvikling av en skog selektive støtteordningene for næringsetablering er ugunstig, da dette ofte skaper etableringer som er basert på støtteordningenes selektive innretning fremfor de markedsmessige betingelsene for bedriftsetablering.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader.

3.5.3.2 Post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen på denne posten med hele 50 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg. Flertallet har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 8 mill. kroner.

Flertallet er enig med regjeringen Stoltenberg i betydningen av å prioritere IKT-infrastruktur og IKT-kompetanse, herunder nettbasert undervisning. Tilgang på IKT-infrastruktur med høy hastighet kan være et avgjørende tiltak for å redusere avstandsulempene i distriktene. Motsatt vil mangel på tilgang på slik infrastruktur kunne sette distriktene tilbake i konkurransekraft.

Flertallet vil peke på at bruk av de mulighetene som ligger i IKT kan gi befolkningen viktige velferdsforbedringer, og tilgang til tjenester de tidligere var avskåret fra. Nettbasert undervisning er et eksempel på dette.

Flertallet er også enig med regjeringen Stoltenberg i prioriteringen av havner og annen infrastruktur som er strategisk viktig for utvikling av lokalt næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at Regjeringen i hovedsak viderefører nivået fra 2001 for denne budsjettposten. Disse medlemmer er av denne oppfatning at dette gir fylkeskommunene tilstrekkelige rammer for å fylle sin rolle som regional utviklingsaktør. Disse medlemmer ber Regjeringen videreutvikle rapporteringsrutiner som sikrer god kontroll på sammenhengen mellom regionale utviklingsprogrammer, handlingsplaner, ressursbruk og oppnådde resultater.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peike på dei moglegheitene for nærings- og samfunnsutvikling som ligg i utbygging av breibandskommunikasjon. Diverre er det i dag store skilnader mellom sentrale og perifere delar av landet. I dag er det slik at i distriktkommunar kan ei breibandslinje koste 20 000 kroner i månaden, mens ein til dømes kan få breibandsstilknytning for 300 kroner i månaden i Oslo. Desse medlemene vil vise til at regjeringa Stoltenberg i handlingsplan for breibandskommunikasjon lova at alle grunn- og vidaregåande skular, folkebibliotek, sjukehus og kommunale administrasjonar skulle ha tilgang på breiband innan 2002. Det same skulle alle huslydar ha innan 2004. Ein rapport frå Norsk Telekom AS syner at ein er langt frå å nå desse måla.

Medlemene frå Senterpartiet meiner det er ei god og framtidretta investering å sikre alle skular breibandstilknytning innan utgangen av 2002 og vil difor løyve 500 mill. kroner som ein start på dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) om en dobling av statlig innsats for bredbånd.

3.5.3.3 Post 55 Etablererstipend

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen

Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen på denne posten med 4 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg. Flertallet har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 5 mill. kroner.

Flertallet er enig med regjeringen Stoltenberg i at det er ønskelig å stimulere til økt etablering av konkurransedyktige, fremtidsrettede og nyskapende virksomheter som er lokalisert i inkubatorer.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen viderefører bevilgningene på om lag samme nivå som i 2001. Disse medlemmer vil understreke at formålet ved denne bevilgningen er å stimulere til økt etableringsvirksomhet, for å påse at etablerere i distrikts-Norge sammen med inkubatorstipend blir prioritert.

3.5.3.4 Post 57 Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen på denne posten med 3 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Flertallet har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 7 mill. kroner. Flertallet viser til at dette kan skape problemer for norsk deltakelse i interessante INTERREG-prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i sitt forslag foretar en moderat innstramming i bevilgningene. Disse medlemmer anser Regjeringens forslag som tilstrekkelig til å innfri Norges forpliktelser overfor medaktører i INTERREG prosjektene. Disse medlemmer ber Regjeringen foreta gjennomgang av gjennomførte, påbegynte og planlagte INTERREG prosjekter og vurdere oppnådde resultater i forhold til ressursinnsats.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til at pilotprosjekter i Indre Namdal har vært et svært omfattende prosjekt. Det er for tidlig å konkludere på en så omfattende omstilling etter 3 år. Disse medlemmer ber Regjeringen medvirke til at prosjektet kan videreføres slik og omstillingsarbeidet fortsetter.

3.5.3.5 Post 58 Regionale samordningstiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Stoltenberg foreslår en bevilgning på denne

posten som for inneværende år på 61,5 mill. kroner, mens regjeringen Bondevik II foreslår å stryke alle bevilgningene på posten.

Flertallet vil peke på at denne posten ble opprettet av regjeringen Bondevik I i budsjettforslaget for 1999, og at kommunalkomiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet den gang uttalte at de var:

"...svært fornøyd med at Regjeringen har foreslått å opprette en ny post..."

Dette ble forsterket av de samme medlemmer i kommunalkomiteens innstilling om distrikts- og regionalpolitikken hvor det ble uttalt:

"Medlemene i komiteen frå Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet vil peike på evalueringa av tilskotsordninga "Regionale samordningstiltak". (...) Møreforskning si evaluering peikar på at tilskotsordninga har fremja regionalt samarbeid og har vore ein arena for dialog og læring på og mellom ulike nivå. Desse medlemene ser på konklusjonane som interessante, og tilrår ei vidareføring av tilskotsordninga."

Flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å avvikle ordningen.

Flertallet mener det er viktig at igangsatte regionalprosjekt som går over flere år og som har stor betydning kan bli fullført. Flertallet vil derfor be Regjeringen komme tilbake til inndekning av dette i Revidert nasjonalbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har merket seg at Regjeringens forslag innebærer at budsjettposten avvikles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at tiltaket i liten grad har bidratt til konkret næringsutvikling og at en avvikling av posten ikke medfører negative konsekvenser for distriktene.

Disse medlemmer mener samtidig at en slik nedbygging bidrar til redusert byråkrati og frigjøring av ressurser til annet og mer operativt utviklingsarbeid på regionalt nivå.

Medlemmen i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at posten Regionale samordningstiltak vert nulla ut. Kommunalminister Erna Solberg seier til Nationen 21. november 2001:

"Denne posten har etter Regjeringens mening liten effekt for næringsutvikling, men bidrar derimot bare til økt byråkrati."

Desse medlemene vil tilbakevise ein slik påstand. I St.prp. nr. 1 (2001-2002) frå Kommunal- og regionaldepartementet framgår det at 70 pst. av løyvinga gjekk til næringsretta prosjekt. Dei siste 30 pst.

gikk til IKT-prosjekt og prosjekt retta mot ungdom, utdanning, helse og kultur.

3.5.4 Kap. 552 Nasjonale program og tiltak for regional utvikling

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslås det bevilget kr 206 000 000, mot kr 247 700 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002). Endringene er fordelt slik på de ulike postene:

Post 21	1 700 000 kroner	totalt 11 000 000 kroner
Post 53	-400 000 kroner	totalt 60 000 000 kroner
Post 54	-30 000 000 kroner	totalt 0 kroner
Post 56	-7 000 000 kroner	totalt 77 000 000 kroner
Post 70	-2 000 000 kroner	totalt 32 000 000 kroner
Post 71	-4 000 000 kroner	totalt 26 000 000 kroner

3.5.4.1 Generelt

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i all hovedsak viderefører bevilgningsnivået fra 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært positive til entreprenørskap i distrikts-Norge. Næringsvirksomhet som er markedsmessig forankret og som representerer en reell verdiskapning er det beste distriktpolitiske virkemiddel.

Disse medlemmer vil ikke fjerne hele tilskuddet i inneværende budsjett pga. at Fremskrittspartiet ser at det er nødvendig at en slik omstilling skjer over flere år, samtidig som det også må legges midler igjen til allerede igangsatte prosjekter. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett og merknader under kap. 550 og 551.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under 3.5.1.

3.5.4.2 Post 21 Kunnskapsutvikling, informasjon mv.

Komiteen har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å styrke denne posten med 1,7 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foretar en reduksjon på 3 mill. kroner i forhold til regjeringen Bondevik IIs forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at Regjeringen viderefører bevilgningen på denne posten på om lag samme nivå som i 2001. Disse medlemmer støtter Regjeringens arbeid for å sikre en mer målrettet og treffsikker bruk av virkemidler med etterprøvbare målsettinger.

3.5.4.3 Post 53 Programmer for kompetanseutvikling

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at bevilgningene til SND-programmene FRAM og NT er flyttet over til kap. 2425 post 50. Framlegget fra regjeringen Stoltenberg innebærer således en økning på 5,4 mill. kroner. Flertallet har videre merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår en reduksjon på 0,4 mill. kroner i forhold til dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 6 mill. kroner.

Dette flertallet legger vekt på arbeidet med å gi nasjonale programmer en sterkere regional forankring og å stimulere ulike regionale aktører til å bygge opp under regionale verdiskapingsmiljø i fellesskap.

Dette flertallet ser det som positivt at det for 2002 vil bli bevilget midler for å fremme entreprenørskap på alle nivå i skolen.

3.5.4.4 Post 54 Program for vannforsyning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å stryke hele bevilgningen til programmet for vannforsyning.

Flertallet vil minne om at et bredt flertall i kommunalkomiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, i Budsjett-innst. S. nr. 5 (1997-1998) uttalte:

"Flertallet mener det er nødvendig å vurdere både en forlengelse av programperioden utover de fem årene og en økning av de årlige bevilgningene." (s.38)

Regjeringen Bondevik I uttalte i budsjettframlegget for 2000:

"På grunn av at behovet for utbedringer ikke vil være dekket ved utgangen av 1999, går Regjeringen inn for å forlenge programmet med ytterligere fem år i tråd med det som ble signalisert ved programmets start." (s.126)

Flertallet står fast ved sin vurdering av at det er behov for å forlenge programperioden slik regjeringen Bondevik I la opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til sitt forslag til disponering av ramme 6 hvor det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner til vannforsyningsprogrammet. Disse medlemmer vil understreke at søknader som er næringsmessig begrunnet skal prioriteres. En slik prioritering vil bidra til en målrettet næringsutvikling i distrikts-Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at kommunene er i gang med prosjekter etter avtaler som er inngått på basis av tilskuddet. Det er ikke bare politisk svært galt, men også et brudd i de tillitsforhold som må være mellom stat og kommuner om slike avtaler å avbryte denne støtten nå.

3.5.4.5 Post 56 Omstilling og nyskaping

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen på denne posten med 7 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Flertallet har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 5 mill. kroner.

Flertallet viser til at en rekke kommuner og regioner har omstillingsstatus. Dette er områder som har nedgang i privat næringsliv og statlig sektor.

Flertallet ber Regjeringen særskilt å vurdere utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo til de områder som får midler til omstilling.

Flertallet mener det er et stort behov for at staten bidrar til omstilling i kommuner og regioner som står overfor særskilt store omstillingsoppgaver.

Flertallet vil peke på at de omfattende strukturendringene som skal gjennomføres i Forsvaret i årene framover vil skape betydelige omstillingsutfordringer i mange områder.

Flertallet vil peke på at enkelte kommuner er særlig hardt rammet som følge av at flere statlige virksomheter har foretatt omstilling i kommunen i løpet av en kort periode.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at Regjeringens forslag til ramme er tilstrekkelig for å

videreføre pågående omstillingsprogrammer som kan dokumentere gode resultater og samtidig gi rom for omstillingsbevilgninger til nye områder.

Medlemene i komiteen fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til forslag om ein plan for statleg utflytting av arbeidsplassar frå Oslo.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at det er satt i gang nyskappings- og omstillingsarbeid i enkeltkommuner, bl.a. i Vardø og Lødingen, som opplever samtidig nedgang i privat næringsliv og statlig sektor. Flertallet forutsetter at det så snart som mulig legges 30-50 statlige stillinger til Vardø slik det er varslet som ledd i dette arbeidet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at situasjonen for Porsgrunn kommune, Telemark fylkeskommune og Grenlandsregionen, blir vanskelig etter at Norsk Hydro har vedtatt at magnesiumfabrikken på Herøya i Porsgrunn skal legges ned. Denne nedlegginga kommer på toppen av tidligere rasjonaliseringsprosesser innenfor prosessindustrien i området.

Dette flertallet ber derfor Kommunal- og regionaldepartementet om å følge situasjonen nøye, og om nødvendig hjelpe til med midler til omstilling og nyskaping, slik at en på den måten motvirker en uheldig utvikling i området.

Dette flertallet ber Kommunal- og regionaldepartementet med sitt samordningsansvar for regionalpolitikken, å sørge for at andre departement kommer med i det videre arbeidet, blant annet med tanke på infrastrukturiltak i Grenlandsregionen.

3.5.4.6 Post 70 SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram mv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen på denne posten med 2 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg, og at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i sitt forslag til disponering av ramme 6 har ført opp en reduksjon på ytterligere 3 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Bondevik II.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at satsingen på utbyggingen av et desentralisert inkubatornett kan videreføres med om lag tilsvarende budsjettammer som for 2001. Disse medlemmer vil be Regjeringen påse at utbyggingen ikke skjer i et tempo som går

utover kvalitative krav til inkubatorvirksomheten. Disse medlemmer vil understreke at Regjeringen må ha frihet til enhver tid å velge den eller de operatørene som synes best egnet til å ivareta distrikts- og regionalpolitiske målsettinger, også når det gjelder utbygging av inkubatorer. Disse medlemmer forutsetter at SIVAs strategi gjør selskapet egnet som distriktspolitisk virkemiddel.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at dei verkemidlar som ligg under verksemda til SIVA har gitt gode resultat i form av nyetablering og næringsutvikling i distrikta. SIVA har medverka til fornyinga av det distriktspolitiske verkemiddelapparatet. Denne medlemen er difor djupt usamd med at Regjeringa no legg opp til reduserte rammer for dette arbeidet.

3.5.4.7 Post 71 Næringshager

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen Bondevik II foreslår å redusere bevilgningen under denne posten med 4 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Stoltenberg.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har i sitt forslag til disponering av ramme 6 ført opp en reduksjon på ytterligere 3 mill. kroner i forhold til forslaget fra regjeringen Bondevik II.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at bevilgningen opprettholdes på om lag samme nivå som for 2001.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at næringshagane vart oppretta av Sentrumsregjeringa. I St.meld. nr. 34 (2000-2001) vert dette initiativet omtalt som svært vellukka. Det er lite framtidsetta når Samarbeidsregjeringa reduserer løyvingane.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under 3.5.1. Denne medlemen viser til at denne posten vert auka med 50 mill. kroner i Senterpartiets alternative budsjett.

3.5.5 Kap. 2426 SIVA

Komiteen vil peke på at SIVAs Fornebu-opdrag er et øremerket prosjekt. Samtidig venter en rekke prosjekter som f.eks. bygg til telemedisin i Tromsø på å

realiseres. På denne bakgrunn finner komiteen at SIVAs investeringsevne bør økes ved å utvide lånerammen i statskassen allerede i 2002.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener at SIVAs investeringer i fysisk infrastruktur for innovasjonsmiljøer og industribedrifter har stor betydning for utvikling og nyskapning i distriktenes næringsliv.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. I (2001-2002) hvor finanskomiteen uttaler:

"I tråd med konstitusjonell praksis tar komiteen til etterretning at Regjeringen har valgt å gjennomføre enkelte endringer av departementsstrukturen. Komiteen har lagt de foreslåtte endringer til grunn ved budsjettbehandlingen."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti ser positivt på at Regjeringen i sitt arbeid for å effektivisere og profesjonalisere statlig eierskap foreslår å overføre eieransvaret for Selskapet for industrivekst SF (SIVA) fra Kommunal- og regionaldepartementet til Nærings- og handelsdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil understreke at SIVAs hovedoppgaver fortsatt skal ligge i distriktene og at selskapet skal ha en klar distriktspolitisk profil. Disse medlemmer ser det derfor som positivt at av SIVAs samlede eiendomsinvesteringer ligger 69 pst. innenfor det distriktspolitiske virkeområde.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er enig i at tilskuddsordningene blir værende under Kommunal- og regionaldepartementet. Konsekvensene av overføringen av eieransvaret skal evalueres etter ett år, med hensyn til om de distriktspolitiske målene fortsatt oppnås.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er uenige i den foreslåtte endringen når det gjelder SIVA nå, fordi dette ikke er utredet skikkelig og konsekvensene for distriktspolitikken er helt uklare. Med alle de andre føringene Regjeringen har lagt og som viser en distriktsfiendtlig profil, mener disse medlemmer at det er behov for å pålegge Regjeringen å utrede de distriktspolitiske konsekvenser av alle forslag før de fremmes til vedtak og viser til eget forslag om det i finansinnstillingen.

3.6 Programkategori 14.10 Bustad og bumiljø

Under II Meirinntektsfullmakter vert det foreslått at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan overskride løyvingane under kap. 585 post 1, kap. 597 post 1 og kap. 2412 post 1 mot tilsvarende meirinntekter

under særskilte postar på dei respektive inntektskapitla.

Under VIII Tilsagnsfullmakter vert det i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslått at Kommunal-og regionaldepartementet kan gje tilsagn om tilskudd utover gitte løyvingar under kap. 581 post 71 og 75 og kap. 586 post 60 innafør ei samla ramme på respektive 63,3 mill. kroner, 196,3 mill. kroner og 2 991,1 mill. kroner.

3.6.1 Generelle merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at det må være mulig å avhende statlige tomter til boligbygging til under markedspris og er uenige i at Regjeringen ikke følger opp arbeidet med å endre statens avhendingsregler slik at dette kan bli mulig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil foreslå at det opprettes et statlig boliginvesterings- og tomteselskap organisert under Husbanken. Selskapet skal ha som formål å kjøpe opp statlige tomter som egner seg til boligbygging, og selskapet skal gå inn som medeier sammen med kommuner, boligbyggelag eller allmennnyttige stiftelser i boligprosjekter med formål å etablere rimelige utleieboliger. Særlig er det aktuelt å gå inn der er vanskelig å få etablert tilbud til bostedsløse, og for å sørge for boligetablering til enslige mindreårige asylsøkere og andre flyktninger med lange opphold i asylmottak.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen etablere et statlig boliginvesterings- og tomteselskap med formål å etablere sosiale utleieboliger i samarbeid med kommuner, boligbyggelag eller andre allmenntilretteleggende tiltak/stiftelser."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at opprettelse av et eventuelt statlig boliginvesterings- og tomteselskap organisert under Husbanken vil representere et brudd med de etablerte hovedlinjene i norsk boligpolitikk. En slikt forslag bør vurderes som ledd i en bred boligpolitisk debatt i Stortinget og ikke knyttes opp mot en budsjettdebatt innenfor fastlagte økonomiske rammer.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til at Samarbeidsregjeringen fortsatt ser Husbanken som et viktig virkemiddel i boligpolitikken. Disse medlemmer vil understreke at Husbankens roller er mange i boligpolitikken. Husbanken har ansvar for forvaltning av bostøtte og boligtilskudd og lån til de vanskeligstilte og etablerings- og kjøpslån til unge etablerere. Husbanken er faglig veileder i boligpolitikk for kommu-

nene i arbeidet med boligsosiale handlingsplaner og i prosjektet mot bostedsløshet i de største byene. I tillegg gir Husbanken lån til boligbygging, forvalter eldrereform og skolebyggordningen. Disse medlemmer vil understreke at Samarbeidsregjeringen mener Husbanken fortsatt skal ha alle disse oppgavene, men at hovedfokus fremover skal være knyttet til de sosiale oppgavene og rollen som bank for første-gangsetablerere.

Disse medlemmer viser til at Samarbeidsregjeringen foreslår en utlånsramme på 13 mrd. kroner for Husbanken, men at rammen blir vurdert i revidert nasjonalbudsjett, når en ser etterspørselsutviklingen. Disse medlemmer mener Samarbeidsregjeringen må prioritere bostedsløse, prosjektflyktningeboliger og ungdomsboliger og etableringslån innenfor rammen.

Disse medlemmer mener det er viktig å sikre en boligpolitikk som bidrar til å øke boligbyggingen generelt, og som samtidig har et hovedfokus på de som har størst problemer i boligmarkedet. Det betyr en reell solidarisk boligpolitikk, en politikk som først og fremst fokuserer på de bostedsløse og de som har vanskeligheter med å etablere seg i boligmarkedet. Disse medlemmer vil vise til at boligtiltak er et viktig ledd i Sem-erklæringens fattigdomsstrategi. I tillegg ønsker Samarbeidsregjeringen å vri Husbanken mer i retning av etableringsproblemer for unge og vanskeligstilte. Dette støtter disse medlemmer.

For å stimulere til mer boligbygging mener disse medlemmer det er viktig å få gjennomført en forenklet plan og byggeprosess. Disse medlemmer vil peke på behovet for å forenkle byggesaksbehandlingen raskt, og vil vise til behandlingen av Dokument nr. 8:59 (2000-2001). Disse medlemmer forventer at Samarbeidsregjeringen følger opp dette arbeidet raskt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke betydningen av en mer aktiv politikk for å tilrettelegge for økt boligbygging, særlig i pressområdene rundt de store byene. Plan- og bygningslovgivningen bør forenkles, og den strenge holdningen til arealdisponering liberaliseres vesentlig. Det må etter disse medlemmers syn legges til rette for at unge mennesker kommer inn på boligmarkedet så tidlig som mulig.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet meiner det er behov for å bygge opp ein skjerma marknad med bustader for personar som har problem med å skaffe seg bustad. I Innst. S. nr. 100 (1998-1999) seier fleirtallet i kommunalkomiteen at det er behov for å bygge 4 000-5 000 rimelege utleige- og låginnskotsbustader pr. år. For å setje i gang eit slikt program, er det nødvendig med ei stor løyving over tid.

Difor vil medlemmen i komiteen frå Senterpartiet fremje følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa leggje fram for Stortinget forslag om at inntektene frå dokumentavgifta vert øyremerkte eit program for bygging av allmenntilgjenglege utleigebustader, låginnskotsbustader og andre subsidierte bustader underlagt prisregulering."

Denne medlemmen meiner at personar under 30 år ikkje skal betale dokumentavgift ved kjøp av bustad.

Denne medlemmen viser til at åleinebuande blir ei stadig større gruppe i samfunnet. Dette medfører nye politiske utfordringar, mellom anna i bustad-, skatte- og avgiftspolitikken. Einslege har andre behov og problem enn tradisjonelle familiar. Ensliges Landsforbund viser til at einslege toppar statistikkane for gjeldsbyrde og betalingsvanskar. Einpersonshushald har og ofte langt høgare buutgifter pr. person enn andre hushald. Denne medlemmen meiner Regjeringa bør utpeike ein statsråd som har samordningsansvaret for politikken overfor einpersonshushald.

Denne medlemmen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjettframlegg har fremja forslag om eit eige skattefrådrag for einslege.

Denne medlemmen meiner det er behov for ein gjennomgang i Stortinget når det gjeld situasjonen for einpersonshushald. Dette gjeld t.d. utforminga av bustadpolitikken og ulike avgiftssystem som betre enn i dag er sikra mot uønskete forskjellar. Denne medlemmen fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa leggje fram ei eiga sak om einslege sin livssituasjon. Saka bør m.a. innehalde ei vurdering av særskilde bustadpolitiske tiltak samt ei vurdering av korleis offentlege avgifter kan utformast etter eit system som hindrar uønskete økonomiske forskjellar."

3.6.2 Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslås det bevilget kr 242 400 000 på post 1 Driftsutgifter, mot kr 254 400 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Under post 90 Lån til Husbanken, overslagsbevilgning foreslås det i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) bevilget kr 11 267 000 000, mot kr 12 167 000 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002). Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 6 (2001-2002).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener at en forutsigbar og rimelig kreditt-tilgang er en forutsetning for å sikre langsiktig planlegging og tilstrekkelig boligbygging her i landet. Bankens lån til oppføring og utbedring av boliger er billige og effektive virkemidler for å nå en rekke boligpolitiske mål. Boligpolitikken er også en viktig faktor for å kunne hjelpe økonomisk vanskeligstilte både på kort og lang sikt.

Flertallet er enig i at det bør utredes å slå sammen etableringslån og kjøpslån.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til behovet for en solidarisk boligpolitikk. Dette flertallet mener at problemene på boligmarkedet ikke kan løses av markedet alene. Presset på boligmarkedet vil ikke kunne dempes før det bygges nok boliger. Husbanken er en helt nødvendig aktør for å få til den boligbyggingen som er nødvendig.

Dette flertallet mener at Husbankens generelle lånevirkosomhet må styrkes.

Dette flertallet viser til at det i regjeringen Stoltenbergs budsjett legges opp til økt satsing på boligpolitikken, blant annet gjennom en økning i Husbankens utlånsramme med 2 mrd. kroner. Dette flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik II har kuttet hele økningen på 2 mrd. kroner i utlånsrammen til Husbanken. Dette flertallet er uenig i et slikt kutt.

Dette flertallet har merket seg at regjeringen Bondevik II går inn for å omgjøre Husbanken til en bank som i større grad retter låneordningen inn mot førstegangsetablerere. Dette flertallet anser at dette er et ledd i en utvikling der Husbanken reduseres til en bank for førstegangsetablerere og vanskeligstilte. Dette flertallet er ikke enig i en slik omlegging og mener at Husbanken fortsatt skal være en allmennbank. Dette flertallet mener at dersom Husbanken bare skal være en førstehjemsbank, kan resultatet bli at det bygges for få boliger. Dette vil føre til ytterligere press på prisene. Det vil igjen redusere tilbudet for de førstehjemsetablerere som vil kjøpe brukt bolig.

Dette flertallet viser til at disse partia i finansinnstillingen foreslår 15 mrd. kroner i rammer for Husbanken for 2002. Dette flertallet mener at det er helt nødvendig at rammene for neste år ikke kuttes med 2 mrd. kroner slik regjeringen Bondevik foreslår, og at den sterke økningen på boligbygging gjennom Husbanken kan fortsette slik regjeringen Stoltenberg la opp til.

Dette flertallet viser til at Kristelig Folkeparti i budsjettinnstillingen ifjor, Budsjett-innst. S. nr. 5 (2000-2001), var med på følgende merknad:

"Disse partier viser til at Husbanken er statens viktigste boligpolitiske redskap. Det er svært viktig at Husbankens utlånsrammer er tilstrekkelig store til å kunne gi lån til alle som ønsker å bygge innenfor Husbankens areal og standard. Dette vil sikre en jevn tilførsel av nøkterne og rimelige boliger på markedet og bidra til at det blir lettere for grupper uten mye kapital å skaffe seg bolig. (...)"

Dette flertallet mener det er viktig å styrke Husbankens rolle og øke utlånsrammene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen

oppretholder Husbankens lånerammer på samme nivå som for inneværende år, og at Regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av lånerammen basert på de behov som foreligger.

Disse medlemmer vil vise til at Samarbeidsregjeringen fortsatt ser Husbanken som et viktig virkemiddel i boligpolitikken. Disse medlemmer vil understreke at Husbankens roller er mange i boligpolitikken. Husbanken har ansvar for forvaltning av bostøtte og boligtilskudd og lån til de vanskeligstilte og etablerings- og kjøpslån til unge etablerere. Husbanken er faglig veileder i boligpolitikk for kommunene i arbeidet med boligsosiale handlingsplaner og i prosjektet mot bostedsløshet i de største byene. I tillegg gir Husbanken lån til boligbygging, forvalter eldrereform og skolebyggordningen. Disse medlemmer vil understreke at Samarbeidsregjeringen mener Husbanken fortsatt skal ha alle disse oppgavene, men at hovedfokus fremover skal være knyttet til de sosiale oppgavene og rollen som bank for første-gangsetablerere.

Disse medlemmer viser til at Samarbeidsregjeringen foreslår en utlånsramme på 13 mrd. kroner for Husbanken, men at rammen blir vurdert i revidert nasjonalbudsjett, når en ser etterspørselsutviklingen. Disse medlemmer mener Samarbeidsregjeringen må prioritere bostedsløse prosjektflyktningeboliger og ungdomsboliger og etableringslån innenfor rammen.

Disse medlemmer mener det er viktig å sikre en boligpolitikk som bidrar til å øke boligbyggingen generelt, og som samtidig har et hovedfokus på de som har størst problemer i boligmarkedet. Det betyr en reell solidarisk boligpolitikk, en politikk som først og fremst fokuserer på de bostedsløse og de som har vanskeligheter med å etablere seg i boligmarkedet. Disse medlemmer vil vise til at boligtiltak er et viktig ledd i Sem-erklæringens fattigdomsstrategi. I tillegg ønsker Samarbeidsregjeringen å vri Husbanken mer i retning av etableringsproblemer for unge og vanskeligstilte. Dette støtter disse medlemmer.

For å stimulere til mer boligbygging mener disse medlemmer det er viktig å få gjennomført en forenklet plan og byggeprosess. Disse medlemmer vil peke på behovet for å forenkle byggesaksbehandlingen raskt, og vil vise til behandlingen av Dokument nr. 8:59 (2000-2001). Disse medlemmer forventer at Samarbeidsregjeringen følger opp dette arbeidet raskt.

Disse medlemmer vil også vise til at Regjeringen ønsker en omlegging av Husbanken for i større grad å rette låneordningene inn mot førstegangsetablerere. Husbanken må også kunne gi lånefinansiering til kjøp av brukt bolig og sørge for rimelig toppfinansiering for unge som etablerer seg.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er mange grunner som talar for å behalde Husbanken som i dag

og ikkje gjere den om til ein bank for dei som etablerer seg for første gong.

- Husbanken medverkar til at det kvart år kjem eit stort tal nøkterne bustadar på marknaden.
- Husbanken medverkar til nøktern ressursbruk.
- Husbanken er eit svært viktig reiskap for å drive motkonjunkturpolitikk og sikre at bustadbygginga held fram sjølv i nedgangstider.
- Det kan bli mykje vanskelegare å finansiere bustadbygginga i distrikta utan Husbanken sine generelle bustadlån. Husbanken finansierer 60-70 pst. av nybygg i Nord-Norge, mot berre 10 pst. i Oslo.
- Det er viktig å oppretthalde den breie kunnskap og kompetanse som Husbanken sit med. Husbanken medverkar gjennom dei mange låne- og tilskottsordningane til å fremje ei rekkje bustadpolitiske løysingar som marknadskreftene aleine ikkje vil få fram.
- Den private finansmarknaden gir lågare rente når tryggleiken for lånet er god. Husbanken sine rentevilkår for generelle lån er uavhengig av inntektene til lånekunden.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på at Husbanken er en nødvendig og sentral aktør i boligpolitikken. Husbankens rolle har gjennom de siste års politikk blitt svekket og gjennom det har myndighetene minsket både sitt ansvar for og sin mulighet til å nå viktige boligpolitiske så vel som miljøpolitiske målsettinger. Både Husbankens lånerammer, lånevilkår og tilskuddsmidler må økes for at Husbanken skal kunne brukes aktivt i den generelle boligpolitikken, i den sosiale boligpolitikken og som miljøpolitisk medspillere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med at Husbanken på oppdrag fra regjeringen Stoltenberg nå utarbeider et forslag med sikte på å flytte regionkontor Sør til Arendal og ber den nye regjeringen følge dette opp så raskt som mulig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er kjent med at Regjeringen vil følge opp beslutningen om å flytte Husbankens regionkontor sør til Arendal. Disse medlemmer er tilfreds med at prosessen innledes allerede første halvår 2002 gjennom etableringen av et servicekontor, og at hele utflyttingen skal skje etappevis over en toårs periode. Dette kontoret vil da kunne betjene Aust-Agder, Vest-Agder og Telemark. Disse medlemmer er enige i forslaget om at Buskerud og Vestfold kan skilles ut fra regionkontor Sør, og vil be Kommunal- og regionaldepartementet om å vurdere om disse fylkene kan sees i sammenheng

med regionkontor Øst, som i dag betjener fylkene Oslo, Akershus, Østfold, Hedmark og Oppland.

3.6.3 Kap. 580 Bostøtte

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslås det bevilget kr 1 757 000 000, mot kr 1 737 000 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Komiteen mener at høye boutgifter gjør den økonomiske situasjonen vanskelig for mange grupper, og at bostøtteordningen er en helt nødvendig innretning for å få hjelp til boutgiftene for de som har lav inntekt eller lav pensjon. Spesielt vanskelig er det for de som bor der boutgiftene er høyest, for eksempel i de største byene. Boutgiftene i omsorgsboliger er også høye mange steder. Bostøtten er derfor helt nødvendig for at alle eldre skal kunne ha de samme mulighetene for å kunne bo i en omsorgsbolig. Komiteen støtter forslaget om at boutgiftstaket økes med 5 000 kroner i storbyene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Komiteen viser til at familier med barn som har en sommerjobb eller liten inntekt, kan risikerer å miste bostøtten. I tillegg opplever familier der ungdom går på skole eller studerer, å miste bostøtte dersom ikke vedkommende elev eller student melder flytting til studiestedet, samtidig som eleven eller studenten mister rett til borteboerstipend dersom de melder flytting. Komiteen ber Regjeringen vurdere endringer i regelverket slik at ungdom i familier som trenger bostøtte, ikke demotiveres til å skaffe egen inntekt og forslag til endringer som ikke forskjellsbehandler studerende ungdom ut fra om familien trenger bostøtte eller ikke.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil utvide bostøtteordningen slik at nøkterne boliger for barnefamilier med lave inntekter, og som ikke er husbankfinansierte boliger, også skal kunne komme inn under bostøtteordningen. Disse medlemmer mener bostøtteordningen er meget treffsikker og vil da komme dem til gode som har lav inntekt, høye bokostnader, og har en nøktern bolig på linje med en bolig som i dag godkjennes gjennom Husbanken, men som ikke er husbankfinansiert.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på Arbeiderpartiets forslag om økt satsing på bostøtten vil gi 12 mill. kroner til månedlige utbetalinger og 77 mill. kroner til å utvide boligavgrensningen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti har den oppfatning at det er all grunn til å være kritisk til underreguleringen av bostøtten. Prisstigningen på boligmarkedet har ikke vært fulgt av

en tilsvarende inntektsøkning for de som har behov for bostøtte.

I forslaget er det lagt opp til en egenbetalingsøkning på i snitt 500 kroner for hver bostøttemottaker i året. Etter disse medlemmers oppfatning er det dypt urimelig så lenge tall fra Statistisk sentralbyrå viser at den nederste inntektsdecilen har hatt negativ reallønnsutvikling de siste årene og dermed neppe har råd til økte boutgifter. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett der vi har foreslår 33 mill. kroner for å oppveie egenbetalingen.

Etter disse medlemmers oppfatning omfattes barneforeldre i for liten grad av dagens ordning. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen vurdere å heve inntektstaket for småbarnsforeldre.

Dagens bostøtte diskriminerer mellom barnefamilier og eldre. Mens barnefamilier må bo i husbankfinansierte boliger for å kunne få bostøtte, stilles det ingen slike krav til eldre. Disse medlemmer ber Regjeringen også vurdere å inkludere småbarnsforeldre som bor i eiet bolig, som ikke er husbankfinansierte, i bostøtteordningen.

Disse medlemmer viser til at overgangsordningen bare omfatter de som før omleggingen fikk bostøtte etter de gamle reglene. Dette virker urettferdig for nye søkere og gjør at søkere som er i samme situasjon behandles ulikt. Ordningen bør derfor fases ut parallelt med at boutgiftstaket heves.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett vil bruke 1 mrd. kroner for å betre kvardagen for dei som har det vanskelegast. Auka bustøtte med 50 mill. kroner og eiga løyving på 150 mill. kroner til bustader for bustadlause er berre nokre av tiltaka. Denne medlemmen viser til at Senterpartiet i tillegg i sitt alternative budsjett vil trappe opp sosialhjelpstønaden for å nå satsane til SIFO, halde barnetrygda utanfor grunnlaget for sosialhjelp og gje gratis barnehage og SFO for barna til dei som mottar sosialhjelp over lang tid. Senterpartiet foreslår også 50 mill. kroner til ettervernstilltak for rusmiddelmissbrukarar.

Denne medlemmen er samd i at buutgiftstaket i storbyane vert auka. Denne medlemmen er djupt usamd i eit opplegg der dei søkjarane som ikkje bur i dei fire største byane må betale for dette og vil difor auke løyvingssamma tilsvarande.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er i prinsippet for en omlegging til månedlige utbetalinger av bostøtte og ber om at Regjeringen fremmer sak om dette i Revidert nasjonalbudsjett for 2002.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er enige i at den tertiale utbetalingen av bostøt-

ten opprettholdes. Det vises til at de innsparte midlene i forhold til regjeringen Stoltenbergs forslag går til å øke sjablonen for lys og varme i bostøtten for pensjonister med lav inntekt.

Disse medlemmer vil be Regjeringen vurdere hva som kan gjøres for at de som er berettiget til bostøtte ved skifte av bolig får beregnet bostøtten fra den måneden de flytter inn i den nye boligen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er enig med regjeringen Stoltenberg i at bostøtten skal utbetales månedlig, men at det tertialvise bostøttevedtaket opprettholdes. Disse medlemmer mener at månedlige utbetalinger vil være til stor hjelp for de som har store problemer med å få betalt den månedlige husleien. Disse medlemmer går derfor imot regjeringen Bondevik IIs forslag om at bostøtten fortsatt skal utbetales tre ganger pr. år.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at det fremsatte forslaget om månedlige utbetalinger fra regjeringen Stoltenberg vil slå uheldig ut for mange bostøttmottakere fordi den vil føre til at bostøtten vil komme til å bli utbetalt inntil tre måneder senere til mottaker enn ved gjeldende ordning. Etter disse medlemmers oppfatning vil dette forverre likviditeten til mange bostøttmottakere, særlig barnefamilier, stikk i strid med intensjonene i forslaget. Disse medlemmer vil derfor videreføre dagens ordning med etterskuddsvis utbetaling tre ganger i året.

Disse medlemmer ser at det for en del mottakere vil være best å få utbetalt bostøtte månedlig, og mener at kommunene på egen hånd må kunne tilby en slik ordning i de tilfeller det vil være riktig for den enkelte bostøttmottaker. Dette kan gjøres enten ved forskuttering, slik flere kommuner allerede gjør, eller ved en frivillig ordning med tilbakeholding av bostøtten.

3.6.4 Kap. 581 Bolig og bomiljøtiltak

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) foreslås det bevilget kr 863 150 000, mot kr 897 150 000 i St.prp. nr. 1 (2001-2002). Reduksjonen gjelder post 75.

3.6.4.1 Post 60 Handlingsprogram for Oslo indre øst

Det foreslås bevilget 51 800 000 kroner.

Komiteen slutter seg til forslaget og viser til at oppfølgingen av handlingsplanen for Oslo indre øst har bidratt til å utvikle et helt boområde og tilført nye kvaliteter fysisk. Som følge av dette har bydelen fått et utvidet kulturtilbud med utesteder, flere møteplasser for folk med forskjellig kulturell bakgrunn og faste arrangementer.

Komiteen vil imidlertid understreke at satsingen på sosial utjevning må få en høy prioritet i årene som

kommer og viser til evalueringen av prosjektene som har blitt gjennomført.

Komiteen viser til at flere områder i de større byene har tilsvarende utfordringer som Oslo indre øst, ikke minst Groruddalen, og forventer at Regjeringen i den bebudede storbymeldingen vurderer løsningsstrategier for denne type bydeler.

Hovedutfordringen ligger i en miljømessig opprydding, kollektivsatsing og opprusting av boliger og bomiljøet.

3.6.4.2 Post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet

Det foreslås bevilget 106 000 000 kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er viktig at flere eksisterende boliger opprustes slik at de kan brukes av alle i alle faser av livet, og viser til at bevilningene foreslås økt neste år. Flertallet viser til sentrale virkemidler som økte lånetillegg for livsløpsstandard og innstallering av heis, men mener det også er nødvendig å gi tilskudd til innstallering av heis i eksisterende boligmasse. Flertallet ber om at 20 mill. kroner innenfor denne rammen blir øremerket tilskudd til heis.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti slutter seg til forslaget og mener at den storstilte eldresatsingen som avsluttes i 2002 bør følges opp i neste års budsjett med en satsing på å forbedre standarden på boliger fra etterkrigstiden, da spesielt med tanke på å få omgjort boliger slik at de overholder kravene om livsløpsstandard. Svært mange eldre ønsker å forbli boende hjemme så lenge som mulig.

Klarer vi å oppruste boligene til livsløpsstandard vil vi oppnå dette målet samtidig som vi oppnår en effektiv bruk av tilskuddene for å nå generelle boligpolitiske mål.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det er foreslått en ekstrabevilgning på 10 mill. kroner på denne posten.

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet mener at eldresatsinga må videreførast utover 2002. Denne medlemmen mener òg at det er nødvendig med forbetring av standarden på bustader frå etterkrigstida slik at dei får livsløpsstandard. Dette må finansierast over andre postar.

3.6.4.3 Post 75 Boligitilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at bevilgningen

til boligtilskudd reduseres med 34 mill. kroner i tilleggsprosisjonen fra regjeringen Bondevik II.

Flertallet merker seg dermed at den fremlagte tilleggsprosisjonen ikke følger opp løftene fra Semerklæringen om å satse mer på utleieboliger for ungdom og vanskeligstilte.

Etter flertallets oppfatning er det for få av denne type boliger i boligmarkedet, noe som fører til at unge og andre med dårlig økonomi blir skjøvet ut av boligmarkedet. Andre grupper, som folk med minoritetsbakgrunn og folk uten fast inntekt opplever det samme.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til den omdisponeringen som Regjeringen har foreslått i tilleggsprosisjonen når det gjelder boligtilskudd og at med den økte rammen for bygging av studentboliger, vil det være en økning i bevilningene til boligtilskudd. Disse medlemmer mener at en omdisponering til økt bygging av studentboliger vil være et mer målrettet tiltak mot ungdom på boligmarkedet, ettersom studenter utgjør en stor del av leiemarkedet.

Disse medlemmer mener at en økt bygging av studentboliger vil frigjøre leieboliger for andre grupper på leiemarkedet og lette presset for disse.

Disse medlemmer viser til at når det gjelder lavinnskuddsboliger er dette boliger som i stor grad tildeles uavhengig av sosiale kriterier. Disse medlemmer viser til at boligbyggelagene i svært liten grad har mulighet til å legge inn andre kriterier enn alder og ansiennitet til grunn for tildelingen. Disse medlemmer mener derfor at det er tvilsomt å kalle et slikt tiltak for et treffsikkert og effektivt sosialt tilbud.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at boligtilskuddene fyller tre funksjoner: De bidrar til at enkeltpersoner og familier med dårlig økonomi men ellers stabile inntekter, kan skaffe seg et sted å bo. Dette bidrar spesielt til at innvandrere, funksjonshemmede, skilte, ungdom og småbarnsfamilier gjøres i stand til å skaffe seg den tryggheten og gjennomføre den sparingen det innebærer å ha et eget hjem. For det andre bidrar det til at folk med dårlig økonomi som bor i bygårder som pusses opp, ikke blir presset ut av boligen grunnet økning i bokostnader, og til sist bidrar tilskuddene til å bygge ut billige utleieboliger for ungdom og vanskeligstilte.

Flertallet mener det er et godt tiltak å gi tilskudd til enkeltpersoner for å gi dem muligheten til å kjøpe brukte leiligheter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener imidlertid at bieffekten er at det bidrar til å sprøyte mer penger

inn på etterspørselssiden i boligmarkedet, og dermed også til at prisene stiger. Det gjør derimot ikke tilskudd til bygging av utleie- og lavinnskuddsboliger. De bidrar i stedet til tilbudssiden i boligmarkedet og går målrettet til hele prosjektet i stedet for kun til de aktuelle enkeltpersonene. Det bidrar dermed direkte til å gjøre det relativt sett billigere å leie, noe som bidrar til å begrense etterspørselen etter eierboliger og dermed bidrar til å flate ut prisveksten i boligmarkedet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at boligtilskudd til utleie og lavinnskuddsprosjekter er et godt og effektivt sosialt tiltak som presist treffer både unge og vanskeligstilte og bredt fordi det minsker prispresset i markedet.

Fordi tilskuddene til boligkjøp først og fremst har som målsetning å få bygget boliger og hjelpe folk i å komme seg inn på markedet, tilbakebetales tilskuddet ved salg av boligen vedkommende har fått tilskudd til å kjøpe. Tilbakebetalingsbeløpet reduseres med like deler over en tiårsperiode. Flertallet vil be Regjeringen vurdere å forlenge nedskrivingsperioden til 20 år. Dette vil gi flere midler tilbake til kommunen som får mulighet til å gi ut tilskuddene på nytt og dermed hjelpe nye mennesker. Det må imidlertid utøves skjønn som i dag slik at enkeltpersoner ikke står igjen som gjeldsslaver hvis de må selge under en eventuell prisnedgang.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser spesielt til Bergensmodellen som også ble omtalt i St.meld. nr. 49 (1998-1999) som innebærer et effektivt samarbeid mellom kommuner, husbank og borettslag for å få klausulerte billige boliger bygget, drevet av private aktører, med ikke-tidsbegrensende disposisjonsrett for kommunene over like stor andel av leilighetene som tilskuddet fra Husbanken utgjør.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener dette er en god måte å utnytte samspillet mellom private og offentlige aktører på, som Regjeringen kunne satset på, dersom den hadde fulgt opp intensjonene fra Semerklæringen der det sto:

"Spesielt må det legges opp til en betydelig satsing på boligbygging. Det offentlige og private utbyggere må blant annet samarbeide om rimelige utleieboliger."

Disse medlemmer mener at det med bakgrunn i boligsituasjonen som er akutt vanskelig for svært mange, er behov for en radikal omlegging til en solidarisk boligpolitikk med storstilt satsing på utbygging av billige utleieboliger.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til den prioritering av en målrettet boligpolitikk som ligger i Sem-erklæringen, hvor det vises til samarbeid mellom offentlige myndigheter og private utbyggere, bl.a. for å bygge rimelige utleieboliger. Disse medlemmer vil også vise til at Regjeringen har varslet en grundig gjennomgang av boligpolitikken gjennom en egen boligmelding.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at den høye "inngangsbilletten" til boligmarkedet gjør situasjonen vanskelig for mange grupper. Disse medlemmer viser til at det i regjeringen Stoltenbergs budsjett legges opp til en økt satsing på boligpolitikken, blant annet gjennom en økning i Husbankens utlånsramme med 2 mrd. kroner og en økning i boligtilskuddet med 10 pst. fra 2001. I tillegg økes bevilgningen med ytterligere 43 mill. kroner i Arbeiderpartiets alternative budsjett i finansinnstillingen. Disse medlemmer vil med de nye inntektsanslagene benytte det økte handlingsrommet til blant annet en økning i boligtilskuddet for etablering, utbedring og utleieboliger. Boligtilskuddet er særlig viktig for å skaffe flere utleieboliger med rimelig husleie, til de som trenger det mest. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen Bondevik II kutter 34 mill. kroner i boligtilskuddet som skal gå til bygging av boliger til dem som har det vanskeligst på boligmarkedet. Disse medlemmer vil påpeke at dette rammer de aller svakeste i samfunnet. Disse medlemmer mener at det aller viktigste tiltaket for å bekjempe fattigdomsproblemet både på kort og lang sikt er å gi disse personene er godt og rimelig botilbud.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er kjent med at regjeringen Stoltenberg fikk i stand et samarbeidsprosjekt i Oslo mellom Bymisjonen, Frelsesarmeen og staten for å hjelpe dem som ikke klarer å bo i egen bolig uten hjelp. Flertallet mener at dette er et prosjekt der mange ressurser settes inn for å få til en løsning. Flertallet mener at det ikke er bare i Oslo at det er behov for slike prosjekter og ber Regjeringen opprette tilsvarende prosjekter i storbyene Bergen, Trondheim og Stavanger. Dette er prosjekter som spesielt skal ta seg av de som er bostedsløse, bor på hospits og som har svært dårlige boforhold.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at deres respektive fraksjoner i sosialkomiteen har ført opp 5 mill. kroner til disse prosjektene for neste år i sine alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at også Tromsø bør inkluderes i et slikt prosjekt.

Disse medlemmer mener at beløpet som foreslås bevilget av regjeringen Bondevik II er altfor lavt og ikke gir et tilstrekkelig svar på utfordringene fra et boligmarked i krise. Disse medlemmer viser til ovenstående argumentasjon og Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås bevilget 584 mill. kroner utover det regjeringen Bondevik IIs tilleggsproposisjon foreslår. I tillegg foreslås tilsagnsfullmakten utvidet med 200 mill. kroner. Disse medlemmer synes det blir en absurd form for omfordelingspolitikk når Regjeringen tar penger fra budsjett for boligtilskudd for utleieboliger for å bygge studentboliger. Dette er en politikk som går ut på å ta fra de med minst og gi til de med mer, en linje denne Regjering virker å ville gjøre til sin rettesnor.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at for å få til den nødvendige satsing på rimelege utleiebustader er det behov for en plan for dette. Ikkje minst er tomtesituasjonen avgjerande. Fleirtallet meiner staten må tilby nokre av sine mange eigedommar til kommunane til ein pris som gjer det mogleg for kommunane å sikre fleire av innbyggjarane sine høvelege bustader. Fleirtallet viser til merknader om statens avhendingsregler under 3.6.1.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet i Dokument nr. 8:80 (2000-2001) fremja forslag om kommunal overtaking av eigedomar for sal frå Posten BA.

3.6.4.4 Boliger for bostedsløse

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke at innenfor rammen av boligtilskuddet, post 75 skal boligtiltak for bostedsløse ha høyeste prioritet. Bostedsløse har behov for en fast adresse som både kan gi trygghet i hverdagen og danne et utgangspunkt for en eventuell oppfølging fra det offentlige.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at boligtiltak for bostedsløse og andre svært vanskeligstilte har høyeste prioritet innenfor Husbankens låne- og tilskuddsordninger. Disse medlemmer mener derfor det er unødvendig å opprette en egen post på budsjettet til formålet. Husbanken er avhengig av at kommunene tar initiativ til å sette i gang prosjekter. Disse medlemmer vil også vise til Prosjektet Bostedsløse som er satt i gang og som det til neste år vil satses ytterligere på.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det må

avsettes egne midler til bygging av boliger for bostedsløse. Bostedsløse har behov for en fast adresse som både kan gi trygghet i hverdagen og danne et utgangspunkt for en eventuell oppfølging fra det offentlige. Dette er i tråd med Sem-erklæringen som i to punkter slår fast:

"Innsatsen for bostedsløse må prioriteres. Barnefamilier skal generelt ikke bo på hospits. (...)

Det utvikles støtte/låneordninger for frivillige organisasjoner som engasjerer seg i å skaffe botilbud som alternativer til hospits for sosialt vanskeligstilte. Slike gjennomgangsboliger må utvikles i samarbeid med kommunene."

Situasjonen for bostedsløse er uakseptabel og så kripspreget at disse medlemmer mener det er behov for øyeblikkelige strakstiltak før vinteren setter inn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at under behandlingen av St.meld. nr. 49 (1997-1998) Om boliger for unge og vanskeligstilte foreslo Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti å opprette en Straksbo-ordning for bostedsløse og mennesker med liten boevne, bla. ved etablering av offentlig støttede bokollektiver. Statens bidrag inn i en slik ordning skulle være:

- Boligpolitiske virkemidler
- Eksisterende statlig bygningsmasse
- Statlig tomtegrunn.

Hovedhensikten med forslaget var å få fart i etablering av akutte boligløsninger for bostedsløse, og var samtidig en erkjennelse av at dagens ordninger ikke løste problemet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til Byggforsks rapport fra i vår som slår fast at enkelte minoritetsgrupper er spesielt utstøtt fra boligmarkedet og at unge enslige asylsøkere lever som bostedsløse. Situasjonen i hovedstaden er prekær. Etter disse medlemmers oppfatning er det avgjørende at det settes i verk strakstiltak. Midlertidige boløsninger må skaffes raskt og arbeidet må komme i gang før vinteren. Offentlig bygningsmasse kan tas midlertidig i bruk. Vinterisolerte boligmoduler kan være en akutt-løsning. Slike enheter kan etableres meget raskt, har god standard, flyttes ved behov og oppgraderes til permanente boliger med enkle midler, hvis det skulle være aktuelt senere. Mange flyktingemottak er etablert i slike boligmoduler. Mange skoler og boliger er bygget opp av de samme enhetene og de brukes over hele landet til å innkvartere anleggsarbeidere.

Disse medlemmer mener at slike boligløsninger kan etableres på permanente eller midlertidig klargjorte arealer, antall enheter og størrelsen på hver enhet kan endres raskt. Enhetene kan bemannes etter behov,

drives som rene boligenheter eller med ulike grader av oppfølging og biveiledning. Vanlige driftsutgifter er et kommunalt ansvar, men det vil kreve økte ressurser til kommunesektoren generelt å dekke alle de omsorgs og behandlingsbehov som denne gruppen har.

Skal dette arbeidet komme i gang raskt nok, må det være mulig for kommunene å få dekket noe av utgiftene til å etablere slike midlertidige boenheter. Statens rolle må derfor være å gi kommunene optimale rammer og de rette betingelser for å få det til. I tillegg bør staten kunne bidra med rimelig tomtegrunn eller bygningsmasse. Statlige tilskudd til dette formålet vil måtte brukes til å få rigget opp og satt i stand enheter til formålet.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen iverksette strakstiltak for bostedsløse."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det skal avsettes 50 mill. kroner til dette formål, og viser til sitt alternative budsjett.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett vil løyve 150 mill. kroner til bustader til bustadlaus og også 50 mill. kroner for å sikre eit langt betre ettervern for rusmiddelmissbrukarar enn i dag.

3.6.4.5 Forslag om ny post 77 Økobygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen Stoltenberg har prioritert Økobygg-programmets aktiviteter gjennom flere år. Programmet avsluttes ved utgangen av 2002. Flertallet ber Regjeringen sikre at det settes av tilstrekkelige midler i 2002 til at prosjektet får synliggjort de resultater som er oppnådd i Norge og som også er meget viktige for vår internasjonale miljøinnsats.

Flertallet vil understreke det verdifulle arbeidet som gjøres i regi av Økobygg. Byggebransjen er en stor men sterkt fragmentert bransje. Gjennom Økobygg har de klart å koordinere og målrette sin innsats på en god måte. Den statlige del av finansieringen av Økobygg kommer fra en rekke departementer med Kommunal- og regionaldepartementet, Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet som hovedbidragsytere. Dette skaper en for stor grad av usikkerhet rundt de årlige bevilgningene til Økobygg.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at det er behov for å videreføre det arbeidet Økobygg gjør. Det ville være galt om et slikt prosjekt som har alle aktører i byggenæringen med seg og som kan bety mye for energibehov og miljømessighet i byggebransjen skulle stoppe opp nå i prosessen. Disse medlemmer ønsker å styrke

dette arbeidet og sikre driften videre gjennom en bevilgning på 6 000 000 kroner i vårt alternative budsjett.

3.6.4.6 Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at bevilgningen for 2000 var på 10 mill. kroner og at det ble gitt godkjenning om tilskudd til 195 boliger for til sammen 3,3 mill. kroner. I første halvår 2001 er det gitt tilsagn om tilskudd til 46 boliger for til sammen 1,2 mill. kroner. På denne bakgrunn vil disse medlemmer redusere posten med 5 mill. kroner i sitt alternative budsjett, slik at bevilgningen etter dette ville blitt på 5,05 mill. kroner i 2002.

3.6.5 Kap. 582 Skoleanlegg

Det vert foreslått ei løyving på kr 70 000 000 under post 60 Rentekompensasjon.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at ungdomstrinnet i grunnskolen trenger en særlig satsning, og viderefører kampanjen om opprustning av ungdomsskolen. Disse medlemmer mener Regjeringens forslag om et rentefritt lån på 15 mrd. kroner over 8 år til kommunene ikke vil løse problemene. Mange kommuner har ikke økonomi til å ta opp mer lån. Disse medlemmer mener staten må bidra til et nasjonal løft for ungdomstrinnet. Disse medlemmer foreslår å bruke 10 mrd. kroner i løpet av de neste fire årene til opprustning av ungdomstrinnet. Midlene til opprustningen av skolebygg skal bevilges etter samme modell som ved bevilgningene til Reform 97.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at låneordninga frå staten til kommunane for å rehabiliter skulebygg er godt meint, men at ho ikkje vil dekke det behovet som kommunane har. Denne medlemen viser til framlegg frå Senterpartiet om å sanere kommunal gjeld for 12 mrd. kroner. Eit slikt forslag vil frigi driftsmidlar, betre handlefridomen og setje kommunane betre i stand til å løyse sine oppgåver både når det gjeld drift og investeringar.

3.6.6 Kap. 585 Husleietvistutvalget i Oslo

Det foreslås en bevilgning på kr 4 000 000 .

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det er opprettet et husleietvistutvalg som en prøveordning i Oslo. Flertallet har merket seg at det er mottatt i alt 34 begjæringer om tvisteløsninger i det halve året utvalget har fungert. Flertallet ber Regjeringen om at ordningen blir gjort bedre kjent for aktuelle brukere gjennom ulike informasjonskilder.

3.6.7 Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og syke-

hjemsplasser

Det foreslås en bevilgning på kr 2 761 800 000.

Komiteen viser til at Handlingsplanen for eldreomsorgen er utvidet med 5000 enheter slik at planens samlede måltall allerede er økt fra 24 400 enheter til 29 400, jf. St.prp. nr. 1 (2000-20001). I St.prp. nr.1 (2001-2002) er det foreslått en ytterligere økning på 4 000 enheter i 2002, slik at det totale måltallet for planen blir på 33 400 enheter. For 2002 vil rammen være på 8 200 enheter pluss 440 omsorgsboliger under opptrappingsplanen for psykisk helse.

Komiteen viser til Sosial- og helsedepartementets gjennomgang av situasjonen i kommunene i 2001. Denne viser at 2/3 av landets kommuner i hovedsak vil nå handlingsplanens målsettinger, mens det i de øvrige kommunene gjenstår mange prosjekter. Komiteen registrerer at dette i særlig grad gjelder storbyene.

Komiteen viser til at ved søknadsfristens utløp er det registrert søknader om 21 736 enheter, og at svært mange av søknadene kom like oppunder søknadsfristens utløp. Komiteen ser derfor behovet for en nærmere gjennomgang av søknadene på grunnlag av de kriterier som foreligger.

Komiteen slutter seg til at rammen for investeringer utvides med ytterligere 4 000 enheter i 2002, og at det i tillegg kan gis tilsagn til 440 omsorgsboliger i forbindelse med opptrappingsplanen for psykisk helse.

Komiteen viser til at Regjeringen vil fremme en proposisjon for Stortinget våren 2002 om Handlingsplanen for eldreomsorg hvor behovet for en økning av rammen vil bli vurdert og hvor det blir foretatt en generell gjennomgang av eldreplanen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at det når perioden for handlingsplanen er over er viktig å starte en satsing på opprustning av eksisterende boligmasse til livsløpsstandard. Dette vil gjøre større deler av boligmassen tilgjengelig for alle og gjøre det mulig for folk å bo i eget hjem i mange flere av livets faser. Disse medlemmer ber Regjeringen i budsjett for 2003 legge inn en flerårig plan for opprustning av eksisterende boligmasse til livsløpsstandard.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det alt er god nok oversikt til å slå fast at eldreplanen må vidareførast utover 2002. Denne medlemen er samd i at ei ytterlegare auke av ramma og ein generell gjennomgang av eldreplanen vert fremma i ein proposisjon for Stortinget våren 2002.

Denne medlemen vil peike på at mange kommunar først nå i siste fase av eldreplanen syter for sjukeheimsplassar. Omsorgsbustadene kom på plass først. Dei var lettast å bygge. Ei rekke kommunar har arbeidd om sine opprinnelege planar og gjort sine endelege vedtak i samråd med Husbanken, fylkesmannen og fylkeslegen. Denne medlemen meiner at desse kommunane alt no må få klarsignal for tilskot.

Denne medlemeden fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa syta for at alle kommunar som har søkt om tilskot til omsorgsbustader/sjuke-
hjemsplassar innan fristen 1. oktober 2001 etter planar som er utarbeidde i samråd med Husbanken og fylkesmann/fylkeslege, skal sikrast tilskot."

3.7 Programkategori 19.00 Arbeidsmarknad

Under VII Tilsagnsfullmakter vert det foreslått at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan gje tilsagn om tilskot utover dei gitte løyvingane under kap. 1591 post 70 og kap. 1592 post 70, men slik at samla ramme for nye tilsagn og gamalt ansvar ikkje overstig nærare bestemte beløp.

Under VIII Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån vert det foreslått at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan ettergje rente- og avdragsfrie lån til arbeidsmarknadstiltak for yrkeshemma der dette vert vurdert som naudsynt for å sikre den vidare drifta.

3.7.1 Generelle merknader

Komiteen mener det er et mål at flest mulig skal være i arbeid. Derfor må arbeidslivet bli mer inkluderende, og forholdene må legges til rette slik at det blir plass til alle. For mange blir syke eller uføre, og for mange går tidlig av med alderspensjon.

Komiteen vil derfor understreke viktigheten av et inkluderende arbeidsliv hvor alle med arbeidsevne får anledning til å delta.

Komiteen viser til at det er lav rekruttering av funksjonshemmede til offentlig sektor. Kun få funksjonshemmede er ansatt i staten, til tross for at dette er definert som et satsingsområde. Komiteen mener derfor det er behov for en handlingsplan for å rekruttere fysisk funksjonshemmede til stillinger i offentlig sektor, i likhet med den man har for rekruttering av innvandrere.

Komiteen mener derfor med bakgrunn i alle de nevnte forhold at det er behov for en stortingsmelding om arbeidsmarkeds- og sysselsettingspolitikk i det 21. århundre.

Komiteen vil vise til at for femte år på rad har Statistisk sentralbyrå dokumentert at sannsynligheten for å komme i arbeid er langt større for de som får tiltak, enn for de som ikke får det. I tillegg er det dobbelt så mange som begynner på utdanning etter tiltak enn de som ikke hadde hatt et slikt tilbud.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil understreke at det er behov for en god offentlig arbeidsmarkedspolitikk. Arbeid gir grunnlag for inntekt og tilhørighet. For de aller fleste er arbeid den viktigste sikring mot utstøtning og fattig-

dom. Både for den enkelte og for landet er det viktig at alle ressurser får utvikle seg og komme til nytte.

Det er press på arbeidsmarkedet både i privat og offentlig sektor og det er mangel på arbeidskraft, spesielt i utdanning, helse og omsorg. Samtidig øker presset i arbeidslivet og antall uføretrygdede og sykefraværet er høyt. Mange unge blir uføretrygdet og ledigheten blant funksjonshemmede har vært stabilt høy og økende, selv om ledigheten i alle andre grupper har gått ned. Ledigheten er også høy blant innvandrere.

Flertallet vil understreke at trygdeordningen er et gode og er etablert for å dekke reelle behov hos syke, uføre og arbeidsledige og at det ikke er et problem at de brukes av de som trenger dem. Samtidig er det viktig å sørge for at de som vil og kan arbeide, får mulighet til det.

Både det offentlige og private arbeidsmarkedet må legge bedre til rette for at flere kan komme i arbeid. Fokus må være på bedre opplæring, kvalifisering, tilrettelegging og hjelpemidler slik at ingen støtes ut av arbeidslivet ufrivillig.

Eit anna fleirtal, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merka seg at einskilde oljeselskap sett som krav ved nyttilsetjing på sokkelen at dei må busette seg i Stavanger eller vere viljuge til å flytte til Stavanger-regionen. Dette er ein praksis som strider mot tidlegare politiske signal om at oljeverksemda skal kome heile landet til gode både økonomisk og ved at arbeidstakarane kan busette seg der dei måtte ønskje i Noreg. Ein slik endra tilsetjingspraksis vil også føre med seg at fleire distriktskommunar vil miste sine skatteinntekter og høgt kvalifiserte arbeidstakarar.

Dette fleirtalet vil også peike på at ein slik praksis vil føre med seg at arbeidstakarar blir konsentrerte om avgrensa område og at ein slik sett får ei sentralisering av arbeidskraft. Dette fleirtalet viser til at det er brei politisk semje om at arbeidsplassane på norsk sokkel skal kome heile landet til gode og ber Regjeringa følgje dette opp.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på at til tross for at det har vært tverrpolitisk enighet om arbeidslinjen både som mål og middel, har dette ikke ført til en helhetlig gjennomgang av de etater som har ansvar for å gjennomføre politikken. Brukerne opplever hjelpeapparatet som utilgjengelig og lite koordinert. Arbeidslinjen har forsterket dette problemet, fordi den forutsetter et godt samordnet apparat. Aetat, trygdeetat og sosialkontor er separate etater med oppsplittet ansvar og de fleste steder adskilte kontorer. Ingen av etatene har et overordnet ansvar, verken lokalt eller sentralt. Oppsplittingen av oppgaver og ansvar mellom etater, gjør at vi i realiteten ikke har noen helhetlig administrasjon til å realisere arbeidslinjen. Hjelpen kan derfor være minst tilgjengelig for den som trenger den

mest. Disse medlemmer vil vise til merknader i Innst. S. nr. 222 (1999-2000) under behandlingen av St.meld. nr. 50 (1999-2000) Utjamningsmeldinga:

"Komiteen mener derfor det må bli et økt brukerfokus og tettere samarbeid mellom de ulike etater rettet mot brukerne. Hvis ikke dette er mulig å få til innenfor etablerte etater, må det vurderes å omorganisere tjenestene."

Disse medlemmer merker seg at samtlige brukerorganisasjoner er grunnleggende kritiske til hvordan hjelpen er organisert, og på måten den fungerer for de som har sammensatte behov. Disse medlemmer mener derfor at det er nødvendig med en total gjennomgang av disse etatene for å styrke kvalitet og tilgjengelighet og sørge for at målet om riktige trygdeytelser og en helhetlig politikk for de som ønsker arbeid kan realiseres. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen følge opp dette arbeidet og utrede hvilke funksjoner og oppgaver som bør slås sammen. Uten en økt og forsterket innsats i arbeidsmarkedspolitikken vil de økonomiske forskjellene mellom folk øke og vi vil oppleve større skiller mellom en velutdannet og høytlønnet elite som tar del i den globale økonomien og der resten av befolkningen har lav utdanning, lav lønn eller trygd.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil understreke at en vellykket arbeidsmarkedspolitikk må sikre tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft. Tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft er avgjørende for å opprettholde verdiskapningen, for å gi gode muligheter for vekst og nyskaping og for å sikre et godt velferdstilbud. En vellykket arbeidsmarkedspolitikk må også bidra til at de arbeidssøkende kommer ut i jobb og får mulighet til å leve av egen inntekt. Det at flest mulig er selvhjulpne ved at de er i arbeid og kan forsørge seg selv er en av hovedstrategiene i Regjeringens opplegg for fattigdomsbekjempelse.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på at selv med et mer fleksibelt arbeidsmarked og tiltak for å legge til rette for at flest mulig kan være i arbeid, vil ikke tilgangen i Norge kunne dekke behovet for arbeidskraft i tiden som kommer. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å få en oppmykning i regelverket for arbeidsinnvandring til Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil understrek at Aetats hovedoppgaver er å være en kvalifiseringsetat som skal få mennesker med problemer i arbeidsmarkedet ut i jobb. Det er viktig at koordineringen mellom trygdekontor, arbeidskontor og sosialkontor blir bedre.

Etablering av servicekontor kan være en egnet måte for disse etatene til å gi brukerne samordnet service.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at arbeidsmarkedet i 2002 sannsynligvis fortsatt vil være relativt stramt, med mangel på arbeidskraft i mange sektorer. Spesielt innenfor offentlig sektor vil mangelen på spesialisert arbeidskraft være stor. Dette gjelder både omsorg, helse og utdanningssektoren. Disse medlemmer viser til at det enten er iverksatt eller under utarbeidelse spesielle rekrutteringsprogram på disse sektorene. Langsiktige tiltak langt utover arbeidsmarkedspolitikken er nødvendig for å sikre rekrutteringen til disse yrkene. Samtidig er det nødvendig med tiltak som bidrar til å løse kortsiktige problemer. Disse medlemmer vil peke på at den gjentatte kampen for å endre sysselsettingsloven for å skape mer fleksibilitet i arbeidsmarkedet nå synes å få gjennomslag ved at utleie av arbeidskraft og privat arbeidsformidling nå generelt blir lovlig. Disse medlemmer viser til at det er en privat oppgave å formidle arbeid for friske mennesker. Dette er ikke en offentlig oppgave. Det er også store muligheter til å frigjøre arbeidskapasitet innenfor flere områder i dagens offentlige sektor.

Disse medlemmer vil understreke at det er et mål for Fremskrittspartiet å sikre langsiktig rekruttering til yrkesrettede fag. Det er etter disse medlemmers syn satt inn altfor små ressurser for å gjøre slike utdanninger mer attraktive. Disse medlemmer ser at det i Norge er stor mangel på blant annet tømrere, snekkere og betongarbeidere og mener at Regjeringen må sette inn tiltak for å snu denne trenden.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti meiner samfunnet sitt behov for arbeidskraft i størst mogleg grad skal dekkjast gjennom omskolering og kvalifisering av arbeidskraftreserven og gjennom tiltak som oppmodar folk til å stå lenger i arbeidslivet.

Desse medlemene ser alvorleg på at arbeidsmarknaden blir stadig meir hektisk. Krava til arbeidstakarane aukar, noko som medfører ein auke av både fysiske og psykiske lidingar der mange blir pressa ut or arbeidslivet etter ei kort yrkeskarriere. Desse medlemene meiner arbeidsgivarane, saman med det offentlege, har eit stort ansvar for å leggje til rette for eit trygt og godt arbeidsmiljø.

Desse medlemene meiner det offentlege har eit særleg ansvar for å dempe verknadene av konjunktursvingningar i visse bransjar.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er behov for å myke opp innvandringsbestemmelsene, men vil ikke nå slutte seg til Regjeringens premisser for en slik oppmykning og vil avvente Regjeringens framlegg om dette.

Disse medlemmer vil vise til sitt forslag under behandlingen av Utjamningsmeldinga om å slå sammen trygde-, sosial- og arbeidskontor. Disse medlemmer viser også til forslag i Utjamningsmeldinga om å gi tilbud om tiltak og opplæring etter 4

ukers ledighet og til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for 2002 om en sysselsettingspakke.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet viser til Senterpartiet sitt forslag om å løyve 1 mrd. kroner ekstra til samferdselssektoren ved handsaminga av Revidert statsbudsjett for 2001. Ei slik løyving ville gitt oppdrag til dei 3 000 permitterte arbeidarane i bygg- og anleggsbransjen, samstundes som ein kunne forsere naudivernte infrastrukturtiltak.

Denne medlemmen meiner elles at det er positivt med ein viss grad av utveksling av arbeidskraft mellom land. Dette gir både den einskilde og samfunnet auka kompetanse, betre kulturforståing og nye impulsar. Arbeidskraftinnvandring må byggje på lik handsaming av personar frå ulike land, og ikkje berre gjelde statsborgarar innan OECD- og EØS-området.

3.7.2 Kap. 1590 Arbeidsmarkedsetaten

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2000-2001) foreslås det bevilget kr 1 767 856 000, mot kr 1 797 856 000 i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (2000-2001).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til den viktige rollen Aetat skal utøve. Aetats ressurser må ses i sammenheng med satsingen på viktige politikkområder. Etaten må bemannes og styres i forhold til de oppgaver som skal løses.

Flertallet vil understreke at kortsiktige innsparingsønsker ikke må gå på bekostning av økt kvalitet og innsats på kvalifisering og formidling. Det er derfor uklokt å redusere etatens administrative ressurser i en fase der innsatsen og kvaliteten må økes.

Flertallet peker på at regjeringen Bondevik II har anslått at ledigheten vil øke, noe som vil gi større dagpengeutbetaling.

Flertallet er sterkt kritisk til kuttet i Aetats driftsbudsjett. Spesielt fordi både funksjonshemmede, innvandrerne og de arbeidsløse organisasjoner har påpekt behovet for å styrke kompetansen og veiledningen, snarere enn å svekke den. Kutt her vil svekke muligheten til å flere i arbeid.

Flertallet vil påpeke behovet for å styrke Aetats kompetanse og ressurser for å yte bedre service og bistand til funksjonshemmede og til innvandrere.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at i Danmark og Sverige er det gode erfaringer med øremerking av ressurser til slike oppgaver. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at slike øremerkede stillinger blir opprettet og for å dekke behovet for opplæring av etatens ansatte slik at kompetansen på disse områdene økes i hele organisasjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Utjæmningsmeldinga (St.meld. nr. 50 (1998-1999)), dokumenterer at funksjonshemmede henger etter øvrig befolkning når det gjelder yrkesdeltaking og at dette er en nøkkelfaktor som forklarer økte økonomiske forskjeller og dårlige levekår. Funksjonshemmede har gjennomsnittlig lavere utdanning enn andre grupper, samtidig som utdanning øker jobbhyppigheten hos denne gruppen. Funksjonshemmede trenger mer enn andre atførings-tilbud, tiltak og opplæring som kan møte arbeidslivets høge krav til kompetanse. Flertallet ber Regjeringen følge opp arbeidet med å utvide Arbeidskraftundersøkelsen slik at nødvendige og korrekte data om funksjonshemmede og arbeid blir en fast del av undersøkelsen.

Flertallet viser til forslaget til omorganisering av Aetat og slutter seg til dette. Flertallet vil understreke at Aetat også i ny organisasjonsform forventes å gå sterkt inn i etablering av servicekontorer.

Komiteen viser til forslaget i Ot.prp. nr. 17 (2001-2002) om endring av lovverket om dagpenger under permittering og viser til Innst. O. nr. 12 (2001-2002) der komiteen slutter seg til forslaget.

Komiteen støtter forslaget om å gjøre ordningen med at lønnsplikt ikke inntre før arbeidsmarkedstiltaket en arbeidstaker deltar i er permanent avsluttet.

Komiteen slutter seg til at Aetat Bedrift i sin nåværende form legges ned.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti støtter forsøk med konkurranse om tiltak og arbeidsformidling. En viktig side ved tiltaket blir at arbeidssøker fritt kan velge leverandør av tjenester. Disse medlemmer understreker behovet for evaluering av ordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil poengtere at den endringsprosess Aetat nå gjennomgår nettopp har til hensikt å sikre et bredere og bedre tilbud til personer som krever ekstra tilrettelegging og oppfølging, blant annet gjennom økt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere.

Flertallet vil understreke at det fortsatt må være Aetat som har ansvaret for at det utarbeides individuelle handlingsplaner og for koordinering og oppfølging av tiltaksplasser.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil peke på at Aetat skal understøtte en effektiv formidling av arbeidskraft. Disse medlemmer mener imidlertid at arbeidsmarkedspolitikken ikke kan ta et selvstendig ansvar for distrikts- og regionalpolitikken, for eksempel ved å unnlate å formidle arbeids-

søkere fra distrikter med høy ledighet eller ved å lokalisere arbeidskontorer i alle kommuner som ønsker dette.

Disse medlemmer vil vise til at Aetat over flere år har investert betydelige midler i IT-systemer med sikte på mer effektiv saksbehandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti legger til grunn at den foreslåtte bevilgningsreduksjonen på 30 mill. kroner gjennomføres ved økt effektivisering og målretting av etasens virksomhet.

Disse medlemmer mener at det operative leddet må skjermes i størst mulig grad og at innsparingen ikke må gå på bekostning av økt kvalitet og innsats på kvalifisering og formidling.

Disse medlemmer vil vise til at det kan bli en mindre økning i ledigheten neste år, men at ledighetsnivået fremdeles forventes å være lavt. Disse medlemmer legger til grunn at Aetat kan håndtere mindre bevegelser i et stramt arbeidsmarked med de administrative ressurser som foreslås bevilget.

Disse medlemmer vil understreke at hovedopp-gaven for Aetat skal være å produsere tjenester som i størst mulig grad er tilpasset arbeidsgivernes og arbeidssøkernes behov. Det vil bidra til at personer med problemer på arbeidsmarkedet kan komme raskt ut i jobb. I visse tilfeller er det behov for at Aetat legger til rette for ulike former for kvalifiseringsbistand. Det må også legges vekt på samarbeid med private aktører på arbeidsmarkedet.

Medlemene i komiteen fra Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringa Bondevik II gjer framlegg om å kutte i Aetat sine administrative ressursar med heile 30 mill. kroner. Disse medlemmene meiner at det må gjerast ein aktiv innsats for å motverke auka arbeidsløyse og viser også til intensjonsavtala om eit inkluderande arbeidsliv der Aetat er heilt sentrale.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at Aetats viktigste arbeidsområde skal være å følge opp de vanskeligst formidlingsbare arbeidssøkerne. Disse medlemmer mener det er betydelig rom for effektivisering og omlegging av Aetats arbeid, samtidig som man prioriterer dette arbeidet. Disse medlemmer registrerer at det nå blir større fleksibilitet i arbeidsmarkedet ved at utleie av arbeidskraft og privat arbeidsformidling nå generelt blir lovlig. Disse medlemmer imøteser dette med interesse og viser til at Fremskrittspartiet prinsipielt mener det er en privat oppgave å formidle arbeid for friske mennesker. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Disse medlemmer vil nevne Nervestua som har vært en produksjonsrettet virksomhet som har gitt et

arbeidstilbud til funksjonshemmende. Gjennom slike virksomheter har mennesker med alvorlige funksjonshemninger opplevd at de kan delta i produksjonen og skaperleden på en arbeidsplass. Disse medlemmer mener at det rett og slett er umenneskelig å begrense dette tilbudet av økonomiske årsaker. Disse medlemmer vil derfor foreslå at dagens ordninger innenfor dette området opprettholdes i sin helhet.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet ser arbeidsmarknadsetaten som eit viktig instrument for å kvalifisere større deler av arbeidskraftreserven. Denne medlemmen er usamd i dei forslag til kutt i Aetats driftsbudsjett som regjeringa Bondevik II legg opp til. Effektivisering av verksemda har ein klår tendens til å gi sentralisering og dårlegare tilbod til brukarane. Denne medlemmen meiner departementet bør arbeide for å unngå slike uønskete konsekvensar.

3.7.3 Kap. 1591 Arbeidsmarknadstiltak

Det vert foreslått ei løyving på kr 1 207 032 000.

Komiteen vil vise til at Regjeringen nå vil sette fokus på å avdekke, utrede og kvalifisere arbeidssøkere med lese- og skrivevansker og at de kompetansemiljøer som kan gi et kvalitetsmessig godt tilbud til disse brukerne skal kartlegges. Komiteen vil i den sammenheng vise til komiteens merknader om saken i tidligere budsjettinnstillinger og be Regjeringen intensivere dette arbeidet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til Dokument nr. 8:108 (2000-2001) og Innst. S. nr. 281 (2000-2001) om nødvendige regelverksendringer for å sikre mangfold og brukervennlighet i tiltak til arbeidsledige. Flertallet gikk imot å avvikle ordningen jobbskappingsprosjekter. Denne posten har gitt tilskudd til svært vellykkede tiltak både for arbeidsledige og trygdede. Resultatene har kommet både i form av bedriftsetableringer, utdanning og ansettelser. Verken ordningen med etablererstipend eller AMO kan erstatte dette. Flertallet vil vise til dokumentasjon fra Revita Drammen og fra Kompetansesenteret som viser at tiltakene er vellykkede, helt i tråd med arbeidslinja og med behovet for å redusere bruken av trygd. På tross av dette og av at stortingsflertallet har uttalt at det er behov for disse tiltakene som et supplement til det offentlige virkemiddelapparatet, har motstanden i Aetat mot disse tiltakene vært stor. Flertallet vil påpeke at det offentlige virkemiddelapparatet har mye å lære av den metoden disse tiltakene bruker. Dessverre kom regelendringen så seint at Revita Drammen ble nedlagt.

Komiteen har merket seg at Regjeringen har fulgt opp vedtaket om å endre forskriftene for jobbskappingsprosjekter slik at disse skal kunne bidra til etablering av egen virksomhet og bedre sysselsettingen for arbeidsledige og yrkeshemmede. Komiteen vil vise til at Regjeringen har sendt på høring forslag til endring av formålsparagrafen. Komiteen har merket seg at det vurderes å ta bort kravet om registrering i Aetat. Komiteen ser det som positivt at departementet ser behov for en grundig gjennomgang av ordningen med tilskudd til jobbskappingsprosjekt.

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002) der Arbeidarpartiet gjer framlegg om å auke omfanget av arbeidsmarknadstiltak med 500 tiltaksplassar. Fleirtalet viser til at Regjeringa reknar med auka arbeidsløyse neste år og på denne bakgrunn er det avgjerande viktig å møte denne utfordringa ved å auke talet på plassar.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at selv om det er grunnlag for å vente noe høyere ledighet neste år, ventes fortsatt et stramt arbeidsmarked med høy etterspørsel etter arbeidskraft. Tiltaksnivået er tilpasset et fortsatt stramt arbeidsmarked og at de fleste arbeidsledige kan skaffe seg ordinært arbeid uten å ha deltatt på arbeidsmarknadstiltak. Disse medlemmer har merket seg at tiltakene for ordinære arbeidssøkere i første rekke vil bli satt inn overfor ungdom, innvandrere og langtidsledige som har behov for kvalifisering og arbeidstrening for å komme i arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er ikke av den oppfatning at det er statens oppgave å drive arbeidsformidling for friske mennesker generelt sett og ønsker derfor å avslutte slik virksomhet innenfor det offentlige.

Disse medlemmer ønsker isteden en satsning på spesielle arbeidsmarknadstiltak for yrkeshemmede og langtidsledige da dette er en gruppe som er viktig å få ut i arbeidslivet, både av menneskelige og økonomiske grunner. Potensialet i å aktivisere denne gruppen er stort, spesielt med det trange arbeidsmarkedet som i dag eksisterer. Det å komme i arbeid har særdeles mye å si for livskvaliteten til disse menneskene.

Disse medlemmer ser at det er et mindre behov for offentlig arbeidsformidling enn det var tidligere. Det skyldes at mange private formidlingsselskaper har kommet, samt at arbeidsmarkedet er generelt ganske stramt. Disse medlemmer vil også påpeke at det med Fremskrittspartiets politikk ville vært enda færre ledige, og derfor mindre behov for dette tilbudet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningene reduseres betydelig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) om økte bevilgninger på dette kapitlet med 50 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er viktig å stimulere til og legge til rette for at flest mogeleg kan kome i arbeid. Difor aukar Senterpartiet i sitt alternative budsjett løyvingane til kvalifiserings- og formidlingstiltak for arbeidssøkjjarar med 100 mill. kroner.

3.7.4 Kap. 1592 Spesielle arbeidsmarknadstiltak for yrkeshemma

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (2001-2002) vert det forelått ei løyving på kr 2 799 693 000.

Komiteen ser det som svært viktig at man bruker ressurser til å aktivisere yrkeshemmede. Komiteen vil peke på at de yrkeshemmede utgjør en viktig arbeidskraftsressurs. Komiteen vil vise til at det er et mål at flest mulig yrkeshemmede kan integreres i det ordinære arbeidslivet, men samtidig ser komiteen det som viktig at man ivaretar de som er avhengig av skjermede tiltaksplasser. Komiteen mener at man bør satse videre på å utvikle Arbeidssamvirke i offentlig sektor (ASVO). Komiteen viser til at de svakeste yrkeshemmede har et særlig behov for varig støtte og skjermet sysselsetting for å kunne leve et verdig og meningsfullt liv. Enkelte yrkeshemmede har behov for opplæring innenfor skjermede virksomheter som kvalifisering for ordinært arbeid.

Komiteen vil peke på at for å kunne opprettholde en høy yrkesdeltakelse er det viktig at utsatte yrkesgrupper ikke støtes ut av arbeidslivet. Komiteen vil vise til at det er arbeidsgiver som er ansvarlig for arbeidsmiljø og attføring på arbeidsplassen, og at det satses på forebyggende arbeid for å tilrettelegge et best mulig arbeidsmiljø.

Komiteen vil understreke at de yrkeshemmede utgjør en viktig arbeidsressurs som det er viktig å mobilisere. Komiteen mener derfor at det er viktig at det overfor den enkelte yrkeshemmede settes inn den bistand som er nødvendig for at den enkelte skal komme i og beholde arbeidet.

Komiteen mener at PV, ASV og ASVO-bedriftene er meget viktige tiltak for en del av de yrkeshemmede. Komiteen vil vise til at antall ASVO-plasser har økt de siste årene, men at det fremdeles er etterspørsel etter flere nye plasser. Komiteen vil peke på at det er nødvendig at det utarbeides en opptrappingsplan for flere ASVO-plasser. Det er registrert at 770

venter på ASVO-plass, men man vet at en del personer som har behov for en ASVO-plass ikke er registrert. Dette gjelder især personer med psykiske lidelser.

Komiteen vil vise til statsråd Victor D. Normans svar datert 26. november 2001 på skriftlig spørsmål nr. 37 til stortingsrepresentant Ivar Østberg der det pekes på at som en del av arbeidet med å forenkle tiltaksstrukturen inngår også et forslag om å slå sammen de tre nåværende arbeidssamvirketiltakene (ASV, PV og ASVO) til et nytt tiltak basert på prinsippene innenfor dagens ASVO. Tiltaket er gitt navnet "Varig tilrettelagt arbeid". Komiteen vil vise til at tiltaksstrukturen, spesielt for de yrkeshemmede, over tid er blitt unødig komplisert. Komiteen mener derfor at det er positivt at det legges opp til færre og bredere tiltak og enklere tilskuddsordninger til arrangører av tiltak.

Komiteen har merket seg at det nye regelverket har to hovedformål: Å gi brukerne er bedre tiltakstilbud, og flytte ressurser fra administrasjon til tjenesteproduksjon. Komiteen vil understreke betydningen av at det utvikles variable jobber med god kvalitet for deltakerne i tiltaket.

Komiteen vil vise til at for enkelte bedrifter vil overgangen til et nytt tilskuddssystem medføre reduserte statlige overføringer. Komiteen har imidlertid merket seg at hvis produksjonsverkstedene ikke ønsker å inngå en omstillingsavtale med Aetat, vil de kunne motta statlig støtte etter dagens ordning.

Komiteen vil vise til at det skal iverksettes forsøk med en differensiering av den statlige støttesatsen til bedriften, slik at den i større grad tar hensyn til de ansattes funksjonsevne.

Komiteen er meget tilfreds med statsrådets garanti om at ingen arbeidstakere skal risikere å miste jobben på grunn av regelendringene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil vise til at innenfor den foreslåtte ordningen har staten et hovedansvar for bedriftene gjennom å yte driftstilskudd. Flertallet vil imidlertid samtidig vise til at det er lagt opp til at eierkommunene må ta selvstendig ansvar gjennom både å være en aktiv og god eier og ved å yte et driftstilskudd fastsatt i avtale med arbeidsmarkedsmyndighetene. Flertallet vil peke på at en vellykket gjennomføring av reformen krever at både stat og kommune må være seg sitt ansvar bevisst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at det skal være et statlig ansvar å finansiere disse tiltakene og at omleggingen ikke må føre til at kommunene totalt sett får økt medfinansieringsansvar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til Fremskrittspartiets alternative

budsjett hvor bevilgningen økes med 100 mill. kroner under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til generelle merknader under 3.7.1. Forskning viser at utdanning i stor grad kompensere for noen typer funksjonshemming. En viktig strategi for å motvirke diskriminering og sikre alle likeverdige mulighet til selv å velge arbeid er derfor å øke funksjonshemmedes muligheter til utdanning.

Dette gjelder rett til inntak på studier utfra del- og realkompetanse gitt i etter- og videreutdanningsreformen, rett til nødvendige hjelpemidler og pedagogisk tilrettelegging i undervisningen, rett til tilpassede eksamens- og evalueringsformer, transportordninger og ikke minst nok tilpassede studentboliger. Disse medlemmer mener det er behov for lovendringer som sikrer funksjonshemmede reell tilgang på utdanning på linje med andre og vil komme tilbake til dette i egne forslag.

Komiteen mener det er behov for økt innsats på virkemidler som lønnsstilskudd og på ulike typer arbeidsmarkedsbedrifter. Det blir av helt vesentlig betydning at lønnsstilskudd ved reaktivisering av uføretrygdede skal være et frivillig tilbud til alle uføre, ikke bare til de som i dag har en tilknytning til arbeidslivet. Komiteen vil påpeke viktigheten av at det utarbeides årlige rapporter som viser funksjonshemmedes vilkår og situasjonen på arbeidsmarkedet og ber Regjeringen følge dette opp.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det bør utarbeides et helhetlig lovverk som kan sikre likestilling for funksjonshemmede og vil legge dette fram som eget forslag.

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. I (2001-2002), der Sosialistisk Venstrepartis fraksjon foreslår å styrke dette kapitlet med 130 mill. kroner.

Medlemmen i komiteen fra Senterpartiet meiner minst 500 av dei nye 1 750 plassane i budsjettet skal øyremerkast nye ASVO/UTA plassar.

Denne medlemmen har merka seg at økonomien, særleg i dei mindre tiltaka, er dårleg og vert vanskelegare for kvar år. Dette til tross for at salet av varer og tenester til marknaden har hatt ein positiv auke. Denne medlemmen vil derfor peike på at det ikkje er føremålstenleg å auke presset på eigen inntening i desse verksemdene. Dette vil truge tilbodet om varig tilrettelagde arbeidsplassar for dei som fungerer aller dårlegast.

3.7.5 Kap. 1593 Aetats salg av bedriftstenester

Det vert foreslått ei løyving på kr 11 000 000.

Komiteen har merket seg at Aetat Bedrift legges ned i sin nåværende form fra 31. desember 2001 og at utgiftene på budsjettet for 2002 er utbetalinger til lønn

for arbeid utført i desember 2001 og feriepenger for 2001.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil vise til forslaget om nye utleietiltak i regi av Aetat. Dette er tiltak som kan løses av private aktører. Aetat Bedrift skal utvikles ved årsskiftet og det er derfor ingen grunn til å iverksette nye betalings tjenester i regi av Aetat.

Disse medlemmer vil derfor gå imot forslaget om nye utleietiltak i regi av Aetat.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om ikke å sette i gang et nytt utleietiltak i regi av Aetat."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Aetat Bedrift, i den tiden den har fungert, har oppnådd meget gode resultater med å få langtidsledige, uføre og andre som har store vansker på arbeidsmarkedet, ut i jobb.

Aetat Bedrift har i denne tiden kunnet leie ut arbeidsøkere til ordinære bedrifter og også kunne yte støtte til deler av innleiers kostnader. Dette har vist seg å være en vellykket ordning der arbeidsgiverne har kunnet prøve ut de ledige før fast ansettelse. Dette er en viktig faktor for å få uføretrygdete ut i jobb. Flertallet ser det som svært uheldig dersom Aetat ikke kan igangsette det nye utleietiltaket som er foreslått av regjeringen Stoltenberg.

3.7.6 Kap. 1595 Ventelønn mv.

Det foreslås bevilget kr 269 078 000 og inntektsført kr 21 522 000 under kap. 4595 som refusjon fra statlig virksomhet.

Komiteen viser til at ventelønnsordningen er hjemlet i lov av 4. mars 1983 nr. 3 og gir oppsagte tjenestemenn rett til ventelønn og fortrinnsrett til annet statlig arbeid. I tillegg er oppsagte arbeidstakere fra virksomheter som er skilt ut som statsforetak, blitt gitt tidsbegrenset rett til ventelønn.

Forvaltningen av ventelønnsordningen i staten blir overført fra Statens Pensjonskasse til Aetat med virkning fra 1. januar 2002, og det er foreslått endringer i regelverket om ventelønn som innebærer harmonisering med dagpengeordningen.

Komiteen understreker betydningen av at overføringen av ventelønnsordningen til Aetat vil kunne bidra til at overtallige fra staten blir raskere formidlet til nytt arbeid.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil avvente høringsrunden før de tar stilling til om regelverket for ventelønn skal harmoniseres med dagpengeordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det i fremtiden ikke bør være mulig å legge inn slike ordninger i arbeidsavtaler i staten.

Disse medlemmer mener det er meget viktig at oppsagte tjenestemenn i staten nå viser omstillingsvilje og mobilitet i en tid hvor det er stor etterspørsel etter arbeidskraft.

Disse medlemmer registrerer at på tross av forskjellige virkemidler i omstillingsarbeidet når det gjelder oppsagte tjenestemenn, øker behovet for ventelønn.

Disse medlemmer mener videre at slik begunstigelse av ansatte i offentlig sektor er uheldig, og disse medlemmer vil derfor henstille til at hjemmelen i tjenestemannsloven om rett til ventelønn får en gjennomgang med sikte på en avvikling.

3.8 Programkategori 19.10 Arbeidsmiljø og sikkerhet

Under VI Merinntektsfullmakter vert det foreslått at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan overskride løyvingane under kap. 1570 post 1, kap. 1571 post 1 kap. 1573 post 1, kap. 1573 post 21 og kap. 1577 post 1 mot tilsvarende meirinntekter under nærare bestemte postar på dei respektive inntektskapitla.

Under XVI i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) vert forslaget i St.prp. nr. 1 (2001-2002) under Arbeids- og administrasjonsdepartementet, VII om fullmakt til å omgjere Arbeidsforskningsinstituttet til stiftelse med virkning frå 1. januar 2002, trekt tilbake.

3.8.1 Generelle merknader

Komiteen mener at et godt arbeidsmiljø er viktig for den enkeltes motivasjon og muligheter for å være i arbeid fram til pensjonsalderen.

Arbeidsmiljøloven som skal bidra til å sikre disse målene er blitt et omfattende regelverk, samtidig som arbeidslivet preges av store endringer og det er derfor viktig å forbedre og forenkle dagens reguleringer.

Komiteen vil derfor vise til at det er nedsatt et utvalg som skal foreta en gjennomgang av arbeidslivsløvgivningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til det viktige arbeidet "Ren utvikling" gjør for å bekjempe svart arbeid og for å sikre arbeidsmiljø og sikkerhet i renholdsbransjen. Flertallet er kjent med at ordningen fra og med 2001 ble forutsatt å være selvfinansierende.

Det er viktig å bekjempe uryddige og ulovlige forhold i alle bransjer. Behovet for denne og tilsvarende ordninger innen andre bransjer er stort og kan vanskelig erstattes av rene statlige kontrollfunksjoner. Det blir av avgjørende betydning at myndighetene følger utviklingen nøye og om nødvendig kommer tilbake til Stor-

tinget med en sak dersom det skulle vise seg at godkjenningsordningen "Ren utvikling" svekkes.

Eit anna fleirtal, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peike på behovet av å styrke arbeidet innan dette området. I dette arbeidet trengst eit lovverk som gir tryggleik for arbeid og inntekt, som hindrar diskriminering i arbeidet og som gir rett til demokrati og påverknad på eigen arbeidsplass.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet ser det som naturleg at det arbeidet som no pågår i arbeidslovutvalet munnar ut i ei samla arbeidslivslovgivning til erstatning for dei spreidde lovar og reglar ein i dag finn.

Komiteens medlemmer frå Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til behovet for å gjennomgå arbeidsmiljøloven for å gjøre denne lovens bestemmelser om arbeidstid mer fleksible og tilpasset et moderne arbeidsliv.

Disse medlemmer viser blant annet til Innst. S. nr. 234 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:74 (2000-2001) der et mindretall bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet fremmet forslag om å be Regjeringen foreta en gjennomgang av arbeidsmiljølovens regler om overtidarbeid, slik at reglene blir mer fleksible og tilpasset et moderne arbeidsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at arbeidsmiljøloven endres slik at regelverket for overtidsarbeid liberaliseres."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til sine respektive fraksjoners merknader i Innst. S. nr. 234 (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på at for Sosialistisk Venstreparti er hensikten med en gjennomgang og revisjon av arbeidsmiljøloven å få satt på plass rammer for arbeidslivet som bidrar til å realisere viktige politisk målsettinger. Dette dreier seg om lik rett til deltakelse i arbeidslivet for alle, et menneskelig arbeidsliv der det går an å arbeide til pensjonsalderen, nødvendige rom for fleksibilitet og tilpasninger for ulike typer arbeid og situasjoner.

I noen bransjer er skillet mellom jobb, utdanning, fritid og familieliv stadig mer flytende. I andre bransjer er en avhengig av faste vakter og turnuser og rommet for egne valg er sterkt begrenset. En ny arbeidsmiljølov må ta høyde for dette mangfoldet.

Folk skal like seg på jobben, få nye utfordringer og føle at de er verdsatt. En ny arbeidsmiljølov må gi hver enkelt arbeidstager større frihet til å bestemme over arbeidsdagen. Tiden er inne til å gi retten til fleksibilitet tilbake til arbeidstagerne.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til de ulike krav LO har reist i forbindelse med revisjonen av arbeidsmiljøloven. Disse medlemmer vil peke på at dagens lovverk kan være noe utilgjengelig for mange og en viktig målsetting med en revisjon må være å gjøre loven lettere å forstå for de som skal bruke den. Dette er svært viktig for rettssikkerheten.

Disse medlemmer vil vise til ansatte i helsesektoren har gjennomgående en tøff og slitsom arbeidsdag. Flere omsorgsyrker er så tunge at bare noen få greier å jobbe full tid et helt yrkesaktivt liv her. I helsesektorene jobbes det mye turnus istedenfor helkontinuerlig skift. Turnus gir en lengre ukentlig arbeidstid og dessuten varierende arbeidstid, og er derfor en ekstra slitsom form for organisering av arbeidstiden. Ansatte som jobber full turnus, inkludert nattskift i helsevesenet, jobber 1,9 timer mer i uka enn ansatte i helkontinuerlig skiftarbeid i industrien. Denne forskjellsbehandlingen av ulike yrkesgrupper er urettferdig og uakseptabel sett fra et likestillingssynspunkt og uhenksom når det er stort behov for å rekruttere og beholde helsepersonell. Det vises også til merknader under kap. 1573.

Disse medlemmer vil vise til forslag i Innst. S. nr. 11 (2001-2002) fra sosialkomiteen om en rekrutteringsplan for helse- og omsorgspersonell og om å likestille turnus og skift.

3.8.2 Kap. 1570 Arbeidstilsynet

Det vert foreslått ei løyving på kr 247 417 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser det som svært viktig at sikkerheten for liv og helse i arbeidslivet blir ivaretatt på en betryggende måte. Innsatsen for å unngå tap av menneskeliv og alvorlige skader på arbeidsplassene skal være gjenstand for et systematisk HMS-arbeid i den enkelte virksomhet.

Flertallet mener at det innenfor rammen av et systematisk HMS-arbeid i virksomhetene er rom for forenklinger i både lovverket som regulerer arbeidslivet og i tilsynsvirksomheten.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener at forbedrede rutiner for tilsynsvirksomheten og økt fokus på internkontroll i virksomhetene vil dessuten gi en effektivitetsgevinst innenfor HMS-området som reduserer Arbeidstilsynets ressursbehov uten at omfanget og kvaliteten på tilsynsarbeidet redu-

seres. Derfor har disse medlemmer i sitt forslag til disponering av ramme 6 ført opp en reduksjon på 5 mill. kroner under kap. 1570 post 1 Driftsutgifter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ser et stort og økende behov for å styrke Arbeidstilsynet. Med bakgrunn i tall fra kontrollvirksomheten over antall brudd på lover og forskrifter, må tilsynet styrkes. Skal helse og sikkerhet på arbeidsplassene ivaretas på en bedre måte enn i dag må kontrollvirksomheten økes. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett der vi styrket etaten med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer vil spesielt peke på situasjonen i sykehusene, der det ved flere tilfeller har blitt avslørt utstrakt ulovlig pålagt bruk av overtid. I bygningsbransjen gjennomførte nylig Fellesforbundet og Arbeidstilsynet i fellesskap kontroll ved over hundre byggeplasser og fant ikke ett eneste sted uten bemerkning. I serveringsbransjen har tilsvarende kontroller avslørt omfattende brudd på arbeidsmiljølov, ulovlig import, hvitvasking av penger og brudd på skattereglene. Alt i alt forteller dette etter disse medlemmers oppfatning at Arbeidstilsynet har behov for økte ressurser og økte sanksjonsmuligheter overfor virksomheter som bryter gjeldende lover og forskrifter.

Disse medlemmer ber derfor Regjeringen fremme forslag som gir Arbeidstilsynet sterkere sanksjonsmuligheter overfor virksomheter som bryter gjeldende lover og forskrifter.

Disse medlemmer viser til eget forslag i Dokument nr. 8:1 (2001-2002) om at studenter og elever skal omfattes av arbeidsmiljøloven.

Disse medlemmer vil vise til forslag i Innst. S. nr. 11 (2001-2002) fra sosialkomiteen om en rekrutteringsplan for helse- og omsorgspersonell og om å likestille turnus og skift.

3.8.3 Kap. 1571 Direktoratet for brann- og elsikkerhet

Det foreslås bevilget kr 121 654 000.

Komiteen ser med økende bekymring på at det fremdeles er en høyere brannfrekvens i Norge enn i de fleste andre europeiske land. Dette skjer på tross av de anstrengelser som er gjort de senere årene for å forebygge og begrense skadeomfanget som følge av brann. Utviklingen er ikke tilfredsstillende.

Komiteen viser til at 53 mennesker omkom som følge av brannulykker i 2000. Skadeutbetalingene som følge av brann var på samme tid 3,1 mrd. kroner. Dette er i en internasjonal sammenlikning høye tall.

Komiteen har merket seg at av det totale antall omkomne i branner i 2000 var mer enn 4 av 5 omkomne i boligbranner. Videre skyldtest rundt 40 pst. av antall boligbranner feil på eller feil bruk av elektrisk utstyr.

Komiteen ser det derfor som et hovedmål å redusere antall boligbranner gjennom satsning på best

mulig brannforebyggende tiltak. I denne sammenheng må arbeidet for å bedre allmennhetens brannsikkerhetsmessige adferd styrkes.

Komiteen ser i denne forbindelse positivt på det arbeidet Norsk Brannvern Forening gjør gjennom sitt arbeid for å spre informasjon om brannvern og brannforebyggende tiltak til allmennheten. Nettopp en bedring av allmennhetens brannsikkerhetsmessige adferd er etter komiteens mening helt avgjørende for å bringe ned antall branner i Norge. Dette kan beste skje gjennom effektiv spredning av relevant informasjon og kunnskap på dette felt til allmennheten.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har i sitt forslag til disponering av ramme 6 ført opp en bevilgning på 1,5 mill. kroner på kap. 1571 post 70 Tilskudd til Norsk Brannvern Forening.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader foran under 2.1.4 om justering innenfor Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Komiteen peker i en større sammenheng på viktigheten av at beredskap og sikkerhet til enhver tid gis høy prioritet i Norge. Det moderne samfunnets sårbarhet utgjør en nasjonal risikofaktor som til enhver tid må være gjenstand for stor politisk og faglig oppmerksomhet.

Komiteen ser på innsatsen for å stadig å forbedre og videreutvikle arbeidet innen helse, miljø og sikkerhet (HMS) som svært viktig for å forebygge skader på mennesker og materiell i arbeidslivet. Et systematisk og effektivt HMS arbeid er et godt virkemiddel i innsatsen mot branner i landets mange bedrifter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det er en uttrykt målsetting å øke innenlands bruk av naturgass. Flertallet vil understreke at det for å sikre en optimal utbygging er viktig å ha et oppdatert regelverk for hvordan naturgass skal håndteres i forbindelse med nettutbygging på land og i forhold til kundeløsninger. Flertallet ber departementet sørge for at DBE tar et snarlig initiativ for å gjennomgå dagens regelverk. Flertallet vil peke på at det er behov for både å oppdatere dagens regelverk og for å utarbeide nytt på områder der dette i dag ikke finnes.

3.8.4 Kap. 1573 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Det foreslås bevilget kr 68 374 000 og inntektsført kr 8 700 000 under kap. 4573.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt er et forskningsinstitutt innenfor arbeidsmiljøområdet, med hovedvekt på biomedisin. Integrrert med forskningsvirksomheten er service, utdanning og formid-

ling. Instituttets overordnede mål er å bidra til å gjøre norsk arbeidsliv i stand til å skape et arbeidsmiljø som forebygger sykdom og fremmer god helse.

Komiteen vil spesielt peke på instituttets resultatmål for arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet, der målet om intensivert innsats for å bidra til å fremme inkludering og redusere utstøting fra arbeidslivet vil være særlig relevant.

Komiteen er enig i at for 2002 bør instituttet arbeide for å oppnå dette gjennom å skape kunnskap om sammenheng mellom arbeid, sykdom og helse, kartlegge miljø og helseforhold, vurdere risiko og foreslå forebyggende tiltak, samt å gjøre kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, sykdom og helse kjent.

Komiteen er enig i at bevilgningen kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 4573.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til forslaget om å omdanne Arbeidsforskningsinstituttet til AS, og ber Arbeids- og administrasjonsdepartementet å vurdere om det er aktuelt med en fristilling også av Statens Arbeidsmiljøinstitutt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil gå imot en slik fristilling som regjeringspartiene nå varsler.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til opplysninger fra Den Norske Kreftforening om at nyere forskning mener å kunne påvise en sammenheng mellom nattarbeid og brystkreft. Det vises til en studie fra 1999, "Work-related cancer in Nordic countries", der det vises til at norske sykepleiere har 26 pst. høyere risiko for å utvikle brystkreft. Det er i den sammenheng naturlig å peke på at det i helsetjenesten, der det arbeider flest kvinner, arbeides tre timer lenger i uken i helkontinuerlig turnus enn i de bransjer som har helkontinuerlig skift. Disse medlemmer vil be om at det blir satt inn ressurser for å følge opp resultatet av denne forskningen og at det eventuelt settes iverk tiltak for å minske helserisikoen.

Disse medlemmer vil vise til forslag i Innst. S. nr. 11 (2001-2002) fra sosialkomiteen om en rekrutteringsplan for helse- og omsorgspersonell og om å likestille turnus og skift.

3.8.5 Kap. 1574 Arbeidsforskningsinstituttet

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) blir det foreslått bevilget kr 25 400 000, samtidig inntektsføres kr 16 500 000 på kap. 4574. Forslaget om å omgjøre Arbeidsforskningsinstituttet til stiftelse trekkes tilbake.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringa

Stoltenberg gjorde framlegg om å gjere om Arbeidsforskningsinstituttet til ein stiftelse. Regjeringa Bondevik har trekt dette attende og gjer framlegg om å gjere AFI om til eit aksjeselskap. Fleirtalet er ikkje samd i dette, men stør framlegget om å gjere AFI om til ein stiftelse.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er enig med Regjeringen i at Arbeidsforskningsinstituttet blir omdannet til et aksjeselskap, og viser til at en egen proposisjon om omdanningen til AS vil bli fremmet tidlig i 2002.

Disse medlemmer er enig i at stiftelse ikke er en egnet organisasjonsform for forskningsinstitusjoner og at en fremtidig organisasjonsform må tillate markedsorientering og dynamikk, både når det gjelder å velge arbeidsområder og organisasjonsmessige løsninger.

Disse medlemmer viser også til Riksrevisjonens påpeking for en tid siden om uheldige sider ved bruk av stiftelsesformen i en del statlige sammenhenger. Aksjeselskapsformen har klare eierforhold, og myndighet og ansvar følges ad, i motsetning til en stiftelse der ingen egentlig har et ansvar for virksomheten.

Disse medlemmer understreker også at aksjeselskapsformen i tillegg gir mulighet for å inngå partnerskap med andre aktører på feltet og således styrker forskningsinstitusjonens samfunnskontakt og utvikling.

Disse medlemmer er enige med Regjeringen i at innværende års økonomiske rammer for instituttet opprettholdes, inntil omdanningen til aksjeselskap kan fremmes i en egen proposisjon tidlig i 2002.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er sterkt uenig i at Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) gjøres om til A/S. Dette er en del av Regjeringens privatiseringspolitikk som på dramatisk vis vil svekke muligheten til å få fram nødvendig forskning og kunnskap om forhold i arbeidslivet som har stor samfunnsmessig interesse, men som det nødvendigvis ikke er et kjøpesterkt marked til. Dette er en samfunnsoppgave som staten må ta på seg. Skal arbeidslivet bli menneskelig og skape mindre sykdom og utstøting, må innsatsen på dette området styrkes og forskningen bli mer styrt mot forhold som kan rette på slike misforhold.

Disse medlemmer ønsker prinsipalt å beholde AFI i sin nåværende form, men vil som en nestbeste løsning støtte regjeringen Stoltenbergs forslag.

3.8.6 Kap. 1577 Norges brannskole

Det foreslås bevilget kr 35 950 000.

Komiteen viser til at Norges brannskole i Tjeldsund skal videreføre utdanningsreformen rettet mot deltidsbrannpersonell.

Komiteen har merket seg at det i dag er 2 600 heltids- og ca. 10 000 deltidsbrannpersonell i Norge.

Komiteen er kjent med at rundt 7 000 av deltidsbrannpersonellet mangler grunnleggende utdanning. Dette er bekymringsfullt, og deltidsbrannpersonellet har selv i lengre tid også uttrykt bekymring for egen mangel på grunnutdanning og kompetanse.

Komiteen mener av disse grunner at det arbeidet som er blitt gjort for å igangsette en utdanningsreform for heltids- og deltidsbrannfolk har vært svært viktig.

Komiteen forutsetter at det oppsamlede behovet for grunnutdanning for rundt 7 000 deltidsbrannpersonell dekkes over en periode på maksimalt 10 år.

Komiteen ser det som viktig at utdanningsreformen for deltidsbrannpersonell følges opp allerede i 2002 uten forsinkelse grunnet manglende oppfølging av statens økonomiske ansvar.

Komiteen forutsetter i denne sammenheng at kommunene selv følger opp sin del av det økonomiske ansvaret i forbindelse med finansieringen av deltidsreformen for brannpersonell.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har i sitt forslag til disponering av ramme 6 ført opp en bevilgning på 38 950 mill. kroner under kap. 1577 post 1, en økning på 4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader under 2.1.4 om justering innenfor Arbeiderpartiets alternative budsjett.

4. RAMMEOMRÅDE 7 DAGPENGER MV.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-2	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4
Utgifter i kroner				
<i>Folketrygden</i>				
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn	40 800 000	40 800 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 800 000	40 800 000
2541		Dagpenger	6 511 000 000	7 011 000 000
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 511 000 000	7 011 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 5704)	350 000 000	350 000 000
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	350 000 000	350 000 000
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring	7 754 000 000	7 754 000 000
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 697 000 000	5 697 000 000
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 057 000 000	2 057 000 000
		Sum utgifter rammeområde 7	14 655 800 000	15 155 800 000
Inntekter i kroner				
<i>Folketrygden</i>				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 2542)	50 000 000	50 000 000
	2	Dividende	50 000 000	50 000 000
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger	18 000 000	18 000 000
	1	Refusjon dagpenger	18 000 000	18 000 000
		Sum inntekter rammeområde 7	68 000 000	68 000 000
		Netto rammeområde 7	14 587 800 000	15 087 800 000

4.1 Disponering av rammeområde 7

Komiteen har ved vedtak i Stortinget 26. oktober 2001 fått tildelt kapitel under rammeområde 7 Folkestrygda, jf. Innst. S. nr. 2 (2001-2002). Ved vedtak i Stortinget 28. november 2001 er netto utgiftsramme for rammeområde 7 fastsett til kr 15 087 800 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2001-2002).

I komiteen er det to forslag til løyvingar under rammeområde 7, som er i samsvar med den vedtatte ramma. Disse går fram av tabell 3. Komiteen viser til at forslaget frå Arbeidarpartiet, Høgre, Fremskrittspartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, er ført opp under komiteen si tilråding under kap. 6 i innstillinga.

Tabell 3

I tabellen er det gjeve ei oversikt over forslaget frå Arbeidarpartiet, Høgre, Fremskrittspartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, og forslaget frå Sosialistisk Venstreparti. Avvik frå forslag til beløp frå regjeringa Bondevik II i parentes. Berre kapittel med avvik frå Regjeringa sitt forslag er med. Tal i tusen kroner.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	AP, H, Frp, Krf, Sp	SV
Utgifter rammeområde 7					
2541		Dagpenger	7 011 000	7 011 000	6 511 000
				(0)	(-500 000)
	70	Dagpenger	7 011 000	7 011 000	6 511 000
				(0)	(-500 000)
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring	7 754 000	7 754 000	8 254 000
				(0)	(+500 000)
	70	Attføringspenger	5 697 000	5 697 000	6 197 000
				(0)	(+500 000)
Sum utgifter rammeområde 7			15 155 800	15 155 800	15 155 800
				(0)	(0)
Inntekter rammeområde 7					
Sum inntekter rammeområde 7			68 000	68 000	68 000
				(0)	(0)
Sum netto rammeområde 7			15 087 800	15 087 800	15 087 800
				(0)	(0)
Sum rammeområde 7 - rammevedtak			0	0	0

4.1.1 Generelle merknader

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet viser til at Arbeidarpartiet i sitt alternative budsjett foreslo kr 15 074 800 til rammeområde 7, noko som er 13 mill. kroner mindre enn Regjeringa sitt framlegg.

Desse medlemene merka seg at regjeringa Bondevik II i framlegg til endring av budsjettet la fram overslag om høgare arbeidsløyse enn overslag frå regjeringa Stoltenberg. Arbeidarpartiet gjorde i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) framlegg om ein meir aktiv innsats for å motverke auka arbeidsløyse ved å løyve midlar til 500 nye tiltaksplassar. Dette ville ført til ei redusert løyving til dagpengar på 13 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av det syn at det med Fremskrittspartiets

politikk ville være færre arbeidsledige og derfor også et mindre behov for dagpenger. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Fremskrittspartiets merknader under rammeområde 6 programkategori 19.00 og 19.10.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn redusere bevilgningen med kr 1 200 000 000 i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti har i Budsjett-innst. S. I (2001-2002) under rammeområde 7 ført opp netto rammesum 14 537 800 000 kroner, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på 550 000 000 kroner.

Disse medlemmer vil vise til at Sosialistisk Venstrepartis alternative opplegg ville gi 50 mill. kro-

ner mer til tiltak under kap. 1590 og 130 mill. kroner til økte tiltak under kap. 1591. En langt mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk vil gi lavere ledighet.

Disse medlemmer viser til at Grunnloven slår fast at en av Stortingets hovedoppgaver er å legge forholdene til rette for at alle skal få anledning til å bruke sine krefter i arbeidet for å bygge et godt og solidarisk samfunn. Det er etter disse medlemmers oppfatning en fallitterklæring når regjeringen Bondevik II legger opp til høyere arbeidsløshet enn anslaget i Arbeiderpartiets budsjettforslag, samtidig som det foreslås kutt i Aetats administrative ressurser på 30 mill. kroner.

Etter disse medlemmers oppfatning burde det i stedet vært satset på et mer menneskelig arbeidsliv, med en styrking av Arbeidstilsynet for å få bukt med ulovlig overtidsarbeid og farlig arbeidsmiljø, arbeidstidsreformer for å forkorte den ukentlige og daglige arbeidstiden og tiltak for å gi den enkelte arbeidsløse mulighet for å vende tilbake til arbeidslivet.

Disse medlemmer advarer mot Regjeringens politikk som legger opp til kutt i støtten til næringsutvikling, og dårligere muligheter for folk flest til å klare seg på egen hånd. Etter disse medlemmers oppfatning vil Norge med denne politikken stå dårligere rustet til å møte en eventuell lavkonjunktur i verden.

Disse medlemmer vil fremme forslag til disponering av den vedtatte budsjettammen. Disse medlemmer vil disponere de frigjorte midlene fra kap. 2541 til kap. 2543 Ytelser under yrkesrettet attføring til å opprettholde opprinnelig overgangsordning.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett reduserer løyvingane til dagpengar i forhold til Regjeringa sitt budsjettforslag. Årsaka til dette er at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har mange forslag for å førebyggje og hindre at folk vert gåande utan arbeid. Betre tilrettelegging for deltaking i arbeidslivet og større løyvingar til kommunesektoren er døme på slike tiltak.

4.1.2 Kap. 2543 Ytelser til yrkesrettet attføring

Det foreslås bevilget kr 7 754 000 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet registrerer at Regjeringen foreslår å fravike de forutsetninger som ble lagt under behandlingen av Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) om overgangsordningen. Disse medlemmer er uenig i dette og ber Regjeringen følge vedtatt opplegg for overgangsregler og overgangsperiode. Det er viktig at staten er til å stole på når endringer blir vedtatt og slike forutsetninger legges til grunn for å dempe ulemper for brukere som ellers ville komme dårlig ut økonomisk.

Det er en realitet at mange av de menneskene som har svært dårlig råd, er trygdede. Det blir derfor viktig at alle de som kan ha nytte av attføring og med det en mulighet til å komme i arbeid, får en slik mulighet.

Disse medlemmer ber derfor Regjeringen vurdere å gi rett til yrkesrettet attføring også til personer uten en medisinsk diagnose, men som allikevel må sies å være reelt yrkeshemmede.

Disse medlemmer vil vise til at det nå er mulig å få skolegang godkjent som yrkesrettet attføring. I noen utdanninger er utgiftene til skolemateriell og utstyr store og overskrider de grenser som regelverket nå setter for dekking av slike utgifter. Det kan i enkelttilfeller føre til at personer må avstå fra nødvendig og ønsket utdanning. I og med at et opplegg med utdanning som yrkesrettet attføring må godkjennes, forutsettes det at nødvendig kvalitetssikring er gjennomført og nødvendig utgifter til utdanningen må derfor kunne dekkes. Disse medlemmer ber Regjeringen påse at regelverket ikke hindrer dekking av utgifter til godkjent utdanning som gjennomføres som yrkesrettet attføring.

Disse medlemmer viser til sitt forslag til disponering av rammeområde 7, og vil flytte de frigjorte midlene fra kap. 2541 til kap. 2543 Ytelser under yrkesrettet attføring for å opprettholde opprinnelig overgangsordning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, har merket seg endringene i overgangsreglene for attføringspenger og stønad til husholdningsutgifter. Endringene ivaretar hensynet til at de som er inne på ordningen i dag sikres om lag det samme nivå på attføringspengene perioden ut og ikke får nedgang i ytelsen når de nye reglene trer i kraft.

Disse medlemmer støtter de endringene som er foreslått i overgangsreglene for attføringspenger og stønad til husholdningsutgifter.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ber Regjeringen styrke Aetats arbeid med yrkeshemmede som ikke har en medisinsk diagnose.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at på tross av en positiv situasjon på arbeidsmarkedet, øker antall mottakere av attføringspenger betydelig fra 1999 til 2000, denne økningen har fortsatt i første halvår 2001.

Disse medlemmer finner det meget urovekkende at så meget som 30 pst. av attføringspengemottakerne er personer under 30 år.

Disse medlemmer mener et utvidet samarbeid med næringslivets organisasjoner bør prioriteres slik at flere mottakere med ulike kategorier innskrenket arbeidsførhet kommer inn under ordningen med hospitering i ordinært arbeid. Disse medlemmer mener at man slik kan finne ulike arbeidsoppgaver som er tilpasset den enkelte. Her er det viktig at det offentlige kompenserer næringslivet for den eventuelle manglende produktivitet dette medfører.

Disse medlemmer har merket seg at den store økningen på budsjettet for 2002 skyldes iverksettelse av nytt regelverk for beregning av attføringspengene, samt innføring av en stønad til barnetilsyn.

5. FORSLAG FRÅ MINDRETAL**5.1 Forslag til vedtak under rammeområde 7****Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:***Forslag 1*

På statsbudsjettet for 2002 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 800 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 511 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 5704)		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	350 000 000	
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 197 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 057 000 000	
		Totale utgifter		15 155 800 000
Inntekter				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 2542)		
	2	Dividende	50 000 000	
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger	18 000 000	
		Totale inntekter		68 000 000

5.2 Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:***Forslag 1*

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2002 om å komme med et opplegg for et rettferdig oppgjør til fylkeskommuner som har fremtidige dokumenterte inntektstap. Det anmodes om en særlig oppmerksomhet på situasjonen i Østfold og Nord-Trøndelag. I opplegget må det tas hensyn til at Stortinget økte skjønnsrammen til fylkeskommunene med 200 mill. kroner for 2002 i forhold til forslag i kommuneproposisjonen.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen om ikke å sette i gang et nytt utleietiltak i regi av Aetat.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk**Venstreparti og Senterpartiet:***Forslag 3*

Stortinget ber Regjeringen legge følgende prinsipp til grunn: Enslige mindreårige asylsøkere skal være et ansvar for barnevernet og ha et tilbud på lik linje med norske barn under omsorg fra barnevernet.

Mottak for enslige mindreårige asylsøkere gis status som barnevernsinstitusjoner.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:*Forslag 4*

Stortinget ber Regjeringa legge til rette for forsøk med friare lokalt skattøre, slik at kommunar i periodar kan auke skattlegginga for å gjennomføre viktige politiske prioriteringar.

Forslag 5

Inntil gjennomgangen av Utlendingslovverket er gjennomført, ber Stortinget Regjeringen om å stille i bero utsendelsen av kvinner som hevder at de har vært

utsatt for kjønnsbasert forfølgelse eller fått utsendesvedtak med hjemmel i bestemmelsen om oppholdstillatelse for kvinner etter samlivsbrudd.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringa legge fram ein årleg oversikt over den geografiske fordelinga av statlege investeringar.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen etablere et statlig boliginvesterings- og tomeselskap med formål å etablere sosiale utleieboliger i samarbeid med kommuner, boligbyggelag eller andre allmenntilgjengelige tiltak/stiftelser.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen iverksette strakstiltak for bostedsløse.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gjøre kompensasjonsordningen for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner generell.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen trekke tilbake skriv av 5. juli 1993 om at politiet ikke skal kunne gå inn i kirker og bedehus for å hente ut folk med makt.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å legge ned Senter mot etnisk diskriminering.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å legge ned Utlendingsnemnda, samt sørge for at politiet igjen får ansvaret for avhør av asylsøkere.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å starte arbeidet med å nedlegge Sametinget.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at arbeidsmiljøloven endres slik at regelverket for overtidarbeid liberaliseres.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen i Kommuneproposisjonen for 2003 redegjøre for de distriktpolitiske virkningene av endret skatteandel og at det legges til grunn at skatteandelen i 2003 trappes ned til 47 pst.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen i Kommuneproposisjonen for 2003 foreslå å innføre en statlig toppfinansiering for særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester der alle utgifter over 600 000 kroner pr. bruker dekkes av staten.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringa i kommuneproposisjonen for 2003 vise omfordelinga mellom kommunar som har skjedd som fylgje av endringar i inntektssystemet frå 1997 til og med vedteke budsjett for 2002.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringa utarbeide ein plan for oppretting av den økonomiske ubalansen i kommunesektoren.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringa behalde den fordelingsnøkkelen for tilskot til landbrukskontor som vert brukt i dag.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringa leggje fram for Stortinget forslag om at inntektene frå dokumentavgifta vert øyremerkt eit program for bygging av allmenntilgjengelige utleigebustader, låginnskotsbustader og andre subsidierte bustader underlagt prisregulering.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringa leggje fram ei eiga sak om einslege sin livssituasjon. Saka bør m.a. innehalde ei vurdering av særskilde bustadpolitiske tiltak samt ei vurdering av korleis offentlege avgifter kan utformast etter eit system som hindrar uønskte økonomiske forskjellar.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringa syta for at alle kommunar som har søkt om tilskot til omsorgsbustader/sjukehjems plassar innan fristen 1. oktober 2001 etter planar som er utarbeidde i samråd med Husbanken og fylkesmann/fylkeslege, skal sikrast tilskot.

6. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til proposisjonane og til det som står ovanfor, og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

A. Rammeområde 6**I**

På statsbudsjettet for 2002 bevilges under:

Kap. Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter			
500	Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)		
1	Driftsutgifter	151 850 000	
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	9 200 000	
22	KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkeskommunene, <i>kan overføres</i>	12 900 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 400 000	
50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	16 300 000	
502	Valgutgifter		
1	Driftsutgifter	5 000 000	
60	Refusjon til kommuner	5 400 000	
503	Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m. (jf. kap. 3503)		
1	Driftsutgifter	10 050 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 500 000	
520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)		
1	Driftsutgifter	344 627 000	
21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 108 700 000	
22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	99 300 000	
521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)		
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 717 175 000	
62	Kommunale innvandrertiltak	12 000 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 350 000	
71	Kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	16 700 000	
72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	10 815 000	
73	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 600 000	
74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 500 000	
75	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet	27 200 000	
522	Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)		
1	Driftsutgifter	6 000 000	
523	Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3523)		
1	Driftsutgifter	3 650 000	
524	Utlendingsnemnda		
1	Driftsutgifter	76 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	33 300 000	

Kap. Post	Formål:	Kroner	Kroner
526	Nasjonale minoriteter		
70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	<u>2 700 000</u>	
540	Sametinget (jf. kap. 3540)		
50	Sametinget	<u>120 100 000</u>	
54	Avkastning av Samefolkets fond	<u>7 400 000</u>	
541	Tilskudd til samiske formål		
70	Tilskudd til samiske formål	<u>1 300 000</u>	
71	Kompetansesenter for urfolks rettigheter	<u>1 800 000</u>	
72	Samisk språk, informasjon, o.a.	<u>2 500 000</u>	
550	Lokal næringsutvikling		
63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	<u>20 000 000</u>	
551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner		
51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425 post 50</i>	<u>232 000 000</u>	
55	Etablererstipend, fond	<u>115 000 000</u>	
57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	<u>67 000 000</u>	
552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling		
21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv.	<u>8 000 000</u>	
53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	<u>54 000 000</u>	
54	Program for vannforsyning, fond	<u>20 000 000</u>	
56	Omstilling og nyskaping, fond	<u>72 000 000</u>	
70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, mv.	<u>29 000 000</u>	
71	Næringshager	<u>23 000 000</u>	
580	Bostøtte		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 757 000 000</u>	
581	Bolig- og bomiljøtiltak		
60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	<u>51 800 000</u>	
71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	<u>106 000 000</u>	
73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	<u>12 800 000</u>	
75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	<u>646 000 000</u>	
78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	<u>36 500 000</u>	
79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i> .	<u>10 050 000</u>	
582	Skoleanlegg		
60	Rentekompensasjon	<u>70 000 000</u>	
585	Husleietvistutvalget i Oslo (jf. kap. 3585)		
1	Driftsutgifter	<u>4 000 000</u>	
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	<u>1 696 200 000</u>	
63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	<u>1 065 600 000</u>	
587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)		
1	Driftsutgifter	<u>31 300 000</u>	

Kap. Post	Formål:	Kroner	Kroner
1570	Arbeidstilsynet (jf. kap. 4570)		
1	Driftsutgifter	238 717 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>3 700 000</u>	
1571	Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 4571)		
1	Driftsutgifter	117 054 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>700 000</u>	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>800 000</u>	
70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	<u>1 500 000</u>	
71	Tilskudd til Norsk Elektrotekniske Komité	<u>2 600 000</u>	
1573	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 4573)		
1	Driftsutgifter	57 774 000	
21	Oppdrag	<u>6 600 000</u>	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>4 000 000</u>	
1574	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 4574)		
1	Driftsutgifter	<u>25 400 000</u>	
1575	Forskning og utredning		
21	Forsknings- og utredningsoppdrag, m.m., <i>kan overføres</i>	<u>8 800 000</u>	
50	Norges forskningsråd	<u>32 700 000</u>	
70	Tilskudd til forskning og informasjon	<u>700 000</u>	
1577	Norges brannskole		
1	Driftsutgifter	38 950 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>1 000 000</u>	
1590	Aetat (jf. kap. 4590)		
1	Driftsutgifter	1 566 360 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>1 716 000</u>	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>199 780 000</u>	
1591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)		
21	Evaluering, utviklingstiltak m.v., <i>kan overføres</i>	22 474 000	
70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	<u>1 184 558 000</u>	
1592	Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede		
70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap. 1591 post 70</i>	<u>2 660 246 000</u>	
73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i>	<u>103 447 000</u>	
74	Lønnssubsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>36 000 000</u>	
1593	Aetats salg av bedriftstjenester (jf. kap. 4593)		
1	Driftsutgifter	<u>11 000 000</u>	
1595	Ventelønn m.v. (jf. kap. 4595)		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>269 078 000</u>	
2412	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)		
1	Driftsutgifter	242 400 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>4 000 000</u>	
72	Rentestøtte	<u>67 000 000</u>	
	Totale utgifter		<u>17 871 121 000</u>

Kap. Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter			
3520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)		
2	Gebyr nødvisum	90 000	
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>514 066 000</u>	
3521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)		
1	Tilbakevending for flyktninger	10 815 000	
3	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet	<u>27 200 000</u>	
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>61 988 000</u>	
3540	Sametinget (jf. kap. 540)		
51	Avkastning av Samefolkets fond	<u>7 400 000</u>	
3585	Husleietvistutvalget i Oslo (jf. kap. 585)		
1	Gebyrer	<u>200 000</u>	
3587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587)		
4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett	<u>12 200 000</u>	
4570	Arbeidstilsynet (jf. kap. 1570)		
1	Diverse inntekter	1 800 000	
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	<u>3 800 000</u>	
5	Tvangsmulkt	<u>1 600 000</u>	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	<u>12 600 000</u>	
4571	Direktoratet for brann- og elsikkerhet (jf. kap. 1571)		
2	Gebyrer	<u>93 000 000</u>	
4573	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 1573)		
1	Laboratorievirksomhet	1 000 000	
2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	<u>1 100 000</u>	
3	Oppdrag	<u>6 600 000</u>	
4574	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 1574)		
1	Diverse inntekter	300 000	
3	Oppdragsforskning	<u>16 200 000</u>	
4577	Norges brannskole		
1	Diverse inntekter	<u>7 153 000</u>	
4590	Aetat (jf. kap. 1590)		
4	Salgsinntekter m.m.	343 000	
80	Innfordret misbruk av dagpenger	<u>30 000 000</u>	
81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser	<u>14 000 000</u>	
4591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)		
1	Utleieinntekter	53 080 000	
2	Opplæringstjenester	<u>1 710 000</u>	
4592	Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede (jf. kap. 1592)		
1	Utleieinntekter	<u>14 477 000</u>	
4593	Aetats salg av bedriftstjenester (jf. kap. 1593)		
1	Driftsinntekter	<u>30 000 000</u>	

Kap. Post	Formål:	Kroner	Kroner
4595	Ventelønn m.v. (jf. kap. 1595)		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	21 522 000	
5312	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
1	Gebyrer	29 900 000	
4	Tilkjente saksomkostninger	100 000	
9	Salg av datatjenester	1 550 000	
10	Husleie, tjenesteboliger	60 000	
5326	SIVA (jf. kap. 2426)		
71	Låneprovisjon	3 000 000	
5613	Renter fra SIVA (jf. kap. 2426)		
80	Renter	46 700 000	
5615	Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
80	Renter	6 629 000 000	
	Totale inntekter		7 654 554 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 i forbindelse med videreutvikling av regionale utviklingsprogrammer i Hedmark og Oppland fylkeskommuner, får adgang til å omdisponere mellom følgende bevilgninger:

1. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling, fond.
2. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner post 55 Etablererstipend, fond.
3. kap. 2425 Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene post 50 Bedrifts- og næringsutvikling i distriktene, begrenset til maksimalt 20 pst.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet	63,3 mill. kroner
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger	196,3 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	60	Oppstartingsstilskudd	2 991,1 mill. kroner

V

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2002. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i

budsjettet for 2002, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520 Utledningsdirektoratet post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1570 post 1	kap. 4570 post 1, 6, 7
kap. 1571 post 1	kap. 4571 post 6
kap. 1573 post 1	kap. 4573 post 2
kap. 1573 post 21	kap. 4573 post 3
kap. 1577 post 1	kap. 4577 post 1

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1591		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Arbeidsmarkedstiltak	334,3 mill. kroner
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift	521,6 mill. kroner

VIII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

B. Rammeavhengige vedtak

I

Stortinget ber Regjeringen om å etablere en statlig toppfinansiering for ressurskrevende brukere. Regjeringen bes fremme forslag i kommuneproposisjonen for 2003.

II

Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2002 med eit opplegg for eit rettferdig sluttoppgjer for fylkeskommunane.

III

Stortinget ber Regjeringen sørge for at distrikts- og regionalpolitikken utøves på grunnlag av den politikk som ble støttet av et flertall av kommunalkomiteens medlemmer i Innst. S. nr. 318 (2000-2001).

C. Rammeområde 7

På statsbudsjettet for 2002 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 800 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	7 011 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 5704)		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	350 000 000	
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 697 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 057 000 000	
		Totale utgifter		<u>15 155 800 000</u>
Inntekter				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 2542)		
	2	Dividende	50 000 000	
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger	18 000 000	
		Totale inntekter		<u>68 000 000</u>

Oslo, i kommunalkomiteen, den 30. november 2001

Magnhild Meltveit Kleppa

leiar og ordf. for kap. 500 og 502

Karin Andersen

ordf. for kap. 1590, 2543 og 4590

Torbjørn Andersenordf. for kap. 587, 1571, 1577, 3587,
4571 og 4577**Peter Gitmark**

ordf. for kap. 503, 585 og 3585

Sigvald Oppebøen Hansenordf. for kap. 1570, 1575, 1591, 1592,
2540, 4570, 4591 og 4592**Kari Lise Holmberg**

ordf. for kap. 520, 524 og 3520

Heikki Holmåsordf. for kap. 521, 522, 523, 581
og 3521**Reidar Sandal**

ordf. for kap. 582

Per Sandbergordf. for kap. 586, 2541, 2542, 5704
og 5705**Karl Eirik Schjøtt-Pedersen**

ordf. for kap. 550, 551 og 552

Anita Apelthun Sæleordf. for kap. 1593, 2426, 4593, 5326
og 5613**Ivar Østberg**

ordf. for kap. 526, 540, 541 og 3540

Signe Øye

ordf. for kap. 580, 2412, 5312 og 5615

Hans Kristian Hogsnessekretær og ordf. for kap. 1573, 1574,
1595, 4573 og 4595